

**Vuosikertomus
2014**

Caverion

Sisällys

Caverion 2014			
Caverion lyhyesti	1	Elinkaaren mittaista vastuuta	60
Konsernijohtajalta	5	Frankfurt saa takaisin maamerkinsä	61
Vuoden tapahtumia	7	Vanhasta rakennuksesta energiatehokas passiivitalo	62
Taloudellinen kehitys	10	Caverionin teknologia varmistaa tuotannon puhtauden	63
Toimintaympäristö	13	Kokonaisvaltaista kunnossapitoa	64
Kilpailutilanne	14	Etähallinnalla huomattavat säästöt	65
Asiakkaat	16	Jätteestä sähköä ja kaukolämpöä	66
Markkinakehitys ja näkymät	17	Talotekniikalla terveelliset olosuhteet	67
Konsernin strategia	19	Yritysvastuu	
Strategiset virstanpylväät	21	Yritysvastuun johtaminen	68
Strategian painopistealueet	22	Tärkeimmät yritysvastuun teemat	70
Taloudelliset tavoitteet	24	Vastuullisuuden avainluvut	73
Strategian toteuttaminen vuonna 2014	25	Keskeiset sidosryhmät	75
Caverionin keskeiset vahvuudet	28	Ympäristö ja energia	76
Megatrendit	29	Asiakkaiden energiatehokkuuden parantaminen	79
Raportointirakenne	30	Oman toiminnan päästöt	82
Liiketoiminta	31	Caverion työnantajana	85
Palvelualueet	34	Henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstön rakenne	86
Huolto ja kunnossapito	35	Yrityskulttuuri ja arvot	90
Tavoitteet huollossa ja kunnossapidossa	37	Johtaminen	92
Toimintamalli ja palvelut	39	Osaamisen kehittäminen	94
Kiinteistöjen etähallinta	42	Työturvallisuus	97
Huoltoliiketoiminnan tehostaminen	44	Työtyytyväisyys	100
Kilpailuedut	46	Rekrytointi ja työnantajamielikuva	102
Projektiliiketoiminta	47	Asiakkaat, laatu ja tuotekehitys	105
Tavoitteet projektiliiketoiminnassa	50	Eettiset toimintatavat	108
Toimintamalli ja palvelut	52	Sponsorointi ja hyväntekeväisyys	110
Puhdastilaratkaisut	56	Suorat taloudelliset vaikutukset	112
Kilpailuedut	57	GRI-taulukko	113
Oikeustalo toteutettiin elinkaarimallilla	58		
Caverion pitää vesivoimalaitokset käynnissä	59		

Johto ja hallinnointi	122	Riskityypit ja niiden hallintakeinot	137
Selvitys hallinnointijärjestelmästä	123	Hallitus 31.12.2014	139
Yhtiökokous	124	Johtoryhmä 31.12.2014	140
Hallitus ja valiokunnat	125	Sijoittajille	
Toimitusjohtaja	128	Tulosjulkistukset ja sijoittajatieto	143
Taloudellisen raportointiprosessin sisäinen valvonta ja riskienhallinta	129	Yhtiökokous 2015	145
Hallituksen toimintakertomus	131	Osakkeet ja osakkeenomistajat	146
Palkka- ja palkkioselvitys	132	Velkarahoitus	151
Riskit ja riskienhallinta	135	Sijoittajasuhteet	153
Riskienhallinnan roolit ja vastuut	136		

Caverion lyhyesti

Caverion suunnittelee, toteuttaa, huoltaa ja ylläpitää käyttäjäystävällisiä ja energiatehokkaita teknisiä ratkaisuja kiinteistöille ja teollisuudelle.

Palveluitamme käytetään muun muassa toimistoissa ja liikekiinteistöissä, asunnoissa, julkisissa rakennuksissa, infrastruktuurissa sekä teollisuuslaitoksissa.

Tavoitteenamme on olla edistyksellisten ja kestävien elinkaariratkaisujen johtavia tarjoajia Euroopassa. Vahvuksiimme ovat tekninen osaamisemme sekä ja laajat palvelut, jotka kattavat kaikki tekniset osa-alueet kiinteistön ja teollisuuslaitoksen koko elinkaaren ajan.

Vuoden 2014 liikevaihtomme oli noin 2,4 miljardia euroa. Caverionilla on 12 toimintamaassa Pohjois-, Keski- ja Itä-Euroopassa yhteensä noin 17 000 työntekijää. Pääkonttorimme sijaitsee Helsingissä ja Caverionin osake (CAV1V) noteerataan Helsingin pörssissä.

Caverion syntyi kesäkuussa 2013 kiinteistötekniikan ja teollisuuden palveluiden irtautuessa YIT-konsernista itsenäiseksi konsernikseen.

[Lue lisää Caverionin historiasta](#)

Palvelua läpi elinkaaren

Hallitsemme kiinteistöjen teknologioiden ja teollisuuden prosessien monimutkaisen kokonaisuuden ja pidämme huolta niiden koko elinkaaresta. Vastaamme asiakkaidemme kiinteistöjen ja teollisuuslaitosten teknisten järjestelmien ja ratkaisujen suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä niiden huollosta ja kunnossapidosta. Osaamisemme kattaa kaikki tekniset osa-alueet. Laajan osaamisemme ansiosta voimme taata asiakkaillemme, että kohteen tekniset järjestelmät muodostavat aina yhteensopivan ja toimivan kokonaisuuden.

Vahva markkina-asema kaikissa keskeisissä toimintamaissa

Itävalta
Latvia
Liettua
Norja
Puola
Ruotsi
Saksa
Suomi
Tanska
Tšekki
Venäjä
Viro

Itävalta

Yhtiöt: Caverion Österreich GmbH
Päätoimipiste: Wien
Toimipisteitä: 9
Henkilöstö: 722
Liikevaihto: 136 milj. e
Paikallinen markkina-asema: 3 suurimman joukossa

Norja

Yhtiöt: Caverion Norge AS
Päätoimipiste: Oslo
Toimipisteitä: ~50
Henkilöstö: 2 804
Liikevaihto: 458 milj. e
Paikallinen markkina-asema: 1

Ruotsi

Yhtiöt: Caverion Sverige AB, Caverion Industria Sverige AB
Päätoimipiste: Solna
Toimipisteitä: ~100
Henkilöstö: 3 868
Liikevaihto: 597 milj. e
Paikallinen markkina-asema: 3 suurimman joukossa

Saksa

Yhtiöt: Caverion Deutschland GmbH
Päätoimipiste: München
Toimipisteitä: 23
Henkilöstö: 2 415
Liikevaihto: 496 milj. e
Paikallinen markkina-asema: 5 suurimman joukossa

Suomi

Yhtiöt: Caverion Suomi Oy, Caverion Industria Oy, Caverion Oyj
Päätoimipiste: Helsinki
Toimipisteitä: ~70
Henkilöstö: 4 697
Liikevaihto: 521 milj. e
Paikallinen markkina-asema: 1

Tanska

Yhtiöt: Caverion A/S
Päätoimipiste: Fredericia
Toimipisteitä: 14
Henkilöstö: 1 041
Liikevaihto: 127 milj. e
Paikallinen markkina-asema: 5 suurimman joukossa

Muut maat (Viro, Latvia, Liettua, Venäjä, Puola, Tšekki)

Yhtiöt: Caverion Eest AS, Caverion Latvija, Caverion Lietuva,
Caverion St. Petersburg, Caverion Elmek,
Caverion Polska, Ceska Republica s.r.o
Toimipisteitä: 17
Henkilöstö: 1 527
Liikevaihto: 71 milj. e
Paikallinen markkina-asema: n/a

Caverion on uusi yhtiö, mutta meillä on jo pitkä historia ja paljon arvokasta kokemusta. Olemme aidosti eurooppalainen yhtiö, jolla on vahvat juuret toimintamaissaan.

Olemme liikevaihdoltamme Euroopan kuudenneksi suurin kiinteistötekniisten palvelujen tarjoaja. Meillä on vahvoja kasvumahdollisuuksia hajanaisilla markkinoilla, ja tavoitteenamme on kasvaa sekä orgaanisesti että yritysostoin.

Liikevaihto maittain vuonna 2014

● Ruotsi	25 %
● Suomi	22 %
● Norja	19 %
● Saksa	21 %
● Itävalta	6 %
● Tanska	5 %
● Muut maat	3 %

Henkilöstö maittain vuonna 2014

● Suomi	28 %
● Ruotsi	23 %
● Norja	16 %
● Saksa	14 %
● Tanska	6 %
● Itävalta	4 %
● Muut maat	9 %

Olemme Suomessa ja Norjassa toimialamme johtava toimija sekä viiden suurimman joukossa kaikissa keskeisissä toimintamaissamme.

12 maata

Pääkonttori Helsingissä

Toimipisteitä

~280

Yli

30 000

huollettavaa kohdetta

Huoltoautoja

5 700

Osakkeenomistajia

~33 000

vuoden 2014 lopussa

ISO 14001

93 %

liikevaihdosta
ympäristösertifioitua
toimintaa

Konsernijohtajalta

Fredrik Strand aloitti Caverionin konsernijohtajana huhtikuussa 2014. Tässä videossa hän puhuu katsausvuoden taloudellisesta kehityksestä sekä yhtiössä vuonna 2014 toteutetuista keskeistä toimenpiteistä. Lisäksi Strand kertoo, miksi elinkaariratkaisut ovat keskeisessä asemassa yhtiön tulevan menestyksen kannalta.

Video (05.50 min.) on englanniksi, suomenkielisin tekstityksin. Videon teksti on aukikirjoitettuna alla.

Taloudellinen kehitys

Olen tyytyväinen siihen, että päätimme vuoden 2014 myönteisissä merkeissä.

Tilaukset kasvoivat. Vuoden päättyessä liikevaihto oli linjassa tulosohjeistuksemme kanssa, ollen edellisvuoden tasolla. Myös käyttökattomme parani, pääosin vuoden viimeisellä neljänneksellä. Ja mikä tärkeintä, käyttöpääomamme oli negatiivinen, minkä ansiosta voimme nyt kehittää liiketoimintaamme entistä myönteisemmällä tavalla.

Toimenpiteet vuonna 2014

Vuonna 2014 toteuttamalla toimenpiteillä turvasimme mahdollisuutemme kehittää yhtiötämme tulevaisuudessa. Panostimme siihen, että meillä on pääomaa liiketoimintamme kehittämiseen. Teimme myös töitä varmistaksemme, ettemme toteuta tappiollisia projekteja tai sopimuksia. Pitkällä tähtäimellä niillä on negatiivinen vaikutus sekä meidän että asiakkaidemme liiketoimintaan.

Vuoden 2014 lopussa olimme saaneet projekti- ja huoltoliiketoimintamme hallintaan. Myös pääomamme oli terveellä tasolla, mikä auttaa meitä eteenpäin kehittäessämme liiketoimintajakaumaamme. Haluamme varmistaa, että liiketoimintajakaumamme on toimiva kokonaisuus teknisten järjestelmien asentamista sekä niiden kunnossapitoa, suuria projektitoimituksia ja palveluiden johtamista. Meillä on nyt enemmän liikkumavaraa tehdessämme sopimuksia asiakkaiden ja alihankkijoiden kanssa.

Elinkaariratkaisut strategian ytimessä

Paneudutaan hetkeksi strategiseen tahtotilaamme. Kehitämme ja tarjoamme elinkaariratkaisuja kiinteistöille ja teollisuuslaitoksille. Kehitämme kiinteistöjä ja niiden teknisiä järjestelmiä rakennusvaiheessa, ja lisäksi pidämme ne kunnossa. Joissain tapauksissa huolehdimme myös teknisten järjestelmien modernisoinnista.

Palveluiden johtaminen on viimeinen osa elinkaariratkaisujamme. Silloin otamme vastuu kiinteistön kaiken teknologian käytöstä ja kunnossapidosta mahdollisimman tehokkaalla tavalla. Elinkaariratkaisumme sisältävät kaikki edellä mainitsemani palvelut.

Vastuullista liiketoimintaa

Entäpä vastuullinen liiketoiminta? Mitä se sitten tarkoittaa meille?

Näen itse, että koko liikeideamme ja visiomme liittyvät vastuulliseen liiketoimintaan. Ja käsitämme vastuullisuuden tätäkin laajemmin. Vastuullinen liiketoiminta liittyy sekä henkilöstöömme että asiakkaisiimme. Autamme asiakkaitamme luomaan parempaa työympäristöä takaamalla heille energiansäästöä sekä parantamalla heidän kiinteistöjensä olosuhteita, kuten sisäilman laatua. Luomme parhaita mahdollisia teknologisia ratkaisuja muun muassa päiväkodeille, kouluille ja prosessiteollisuudelle.

Samaan aikaan otamme huomioon henkilöstömme. Pyrimme ennen kaikkea varmistamaan heidän turvallisuutensa työpaikalla.

Megatrendit avaavat tulevaisuuden mahdollisuuksia

Kun katsomme tulevaan, näemme selviä trendejä, jotka tukevat Caverionin kaltaista yhtiötä.

Yksi niistä liittyy teknologiaan ja sen kehittämiseen nykyaikaisissa rakennuksissa. Meidän tulee voida integroida nämä järjestelmät oikealla tavalla, mikäli mielimme täyttävämme tulevan lainsäädännön tavoitteet sekä haluamme vastata yritysten energiatehokkuuteen liittyviin tarpeisiin.

Elämme internet-aikakautta, mikä tarkoittaa sitä, että kiinteistön kaikki tekniset järjestelmät ovat yhteydessä tietoverkkoihin ja niiden toiminnasta voidaan saada runsaasti dataa. Se puolestaan mahdollistaa entistä tehokkaamman energiankäytön sekä paremmat olosuhteet kiinteistöjen käyttäjille.

Kaikessa monimutkaisuudessaan nämä trendit - tekniikan monimutkaistuminen, energiankulutukseen liittyvä kiristynyt lainsäädäntö sekä toisiinsa yhteydessä olevien teknologioiden mahdollisuuksien hyödyntäminen erilaisissa kiinteistöissä - käyvät hyvin yksiin sen kanssa, miten liiketoimintaamme kehitämme. Niiden johdosta Caverionin osaamiselle ja kyvykkyyksille tulee olemaan entistä enemmän kysyntää.

Meillä on toimintamaissamme Pohjois-, Keski- ja Itä-Euroopassa yli 17 000 työntekijää, jotka ovat valmiita auttamaan asiakkaitamme menestymään myös tulevaisuudessa.

Vuoden 2014 keskeisiä tapahtumia

Uusi raportointirakenne

Caverionin raportointirakenne muuttui vuoden 2014 alusta. Maantieteellisiin alueisiin perustuvat segmentit (Pohjois-Euroopan kiinteistötekniset palvelut sekä Keski-Euroopan kiinteistötekniset palvelut) korvattiin yhdellä toiminnallisella segmentillä, joka sisältää myös konsernipalvelut ja muut erät. Ensimmäinen uuden raportointirakenteen mukainen osavuositiedote (tammi–maaliskuu 2014) julkaistiin 24.4.2014.

Fredrik Strand aloitti konsernijohtajana

Hallitus valitsi tammikuussa Fredrik Strandin Caverionin konsernijohtajaksi. Strand aloitti konsernijohtajan tehtävissä huhtikuun alussa. Hän siirtyi Caverionille Sodexolta, jossa hän vastasi yhtiön Pohjoismaiden liiketoiminnasta. Caverionin edellinen toimitusjohtaja Juhani Pitkääkoski jatkoi konsernin palveluksessa yrityskaupoista vastaavana johtajana.

Kohti yhtenäisempää Caverionia

Muutos taloudellisesta holding-mallista kohti yhtä, yhtenäistä Caverionia oli hyvässä vauhdissa. Kesän ja syksyn aikana keskityimme entistä tiiviimmin yhteisen toimintamallin sekä yhteisten prosessien ja työkalujen kehittämiseen sekä käyttöönottoon kaikissa divisioonissamme.

Painopiste elinkaariratkaisuissa

Strategian ydin säilyi muuttumattomana, mutta tarkensimme visiotamme: Tavoitteenamme on olla Euroopan johtavia kiinteistöille ja teollisuudelle edistyksellisiä ja kestäviä elinkaariratkaisuja tarjoavia yrityksiä. Täsmensimme strategian painopistealueitamme siten, että vahva yrityskuva, innovatiiviset ja edistykselliset ratkaisut, erinomainen johtaminen sekä tehokas toiminta saivat ansaitsemansa aseman kannattavuuden ja kasvun mahdollistajina.

Lue lisää

Yhtenäinen palvelutarjooma

Jäsensimme kevään ja kesän aikana uudella tavalla myös palvelutarjoomaamme, joka muodostuu palvelualueista, järjestelmistä ja tuotteista sekä asiakassegmenteistä. Muotoilimme uudelleen iskulauseemme: Life Cycle Solutions for Buildings and Industries.

Myös se kertoo, että otamme vastuun kiinteistön ja teollisuuslaitoksen koko elinkaaresta.

[Lue lisää](#)

Positiivista kehitystä tilauskannassa

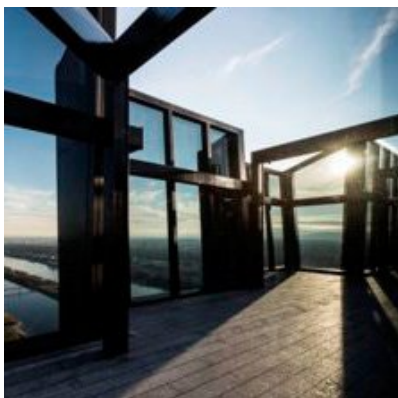
Tilaukskantomme kasvoi 7 % vuonna 2014. Saimme vuoden aikana useita suuria tilauksia. Teimme muun muassa 33 miljoonan euron sopimuksen kaiken talotekniikan toimittamisesta Henninger Turm -asuinrakennukseen Frankfurt am Mainissa, Saksassa. Caverion toimii hankkeen teknisenä pääurakoitsijana ja vastaa myös suunnittelusta ja hankekehityksestä sekä projektin johtamisesta.

[Lue lisää](#)

Projektiliiketoiminnan kannattavuuden parantamistoimet etenivät

Projektiliiketoiminnassa käynnissä oli kannattavuuden parantamistoimia, jotka etenivät suunnitelmien mukaisesti. Tarkastelimme lähemmin koko projektikantaamme kaikissa divisioonissa ja tarkistimme heikosti kannattavien projektien kustannusarvioita ja varauksia.

Itävallan korkeimmalle rakennukselle kiitosta kestävästä ratkaisusta

Itävallan Wienissä Caverionin toimittama ympäristöystävällinen ja energiatehokas talotekniikka nosti Itävallan korkeimman rakennuksen, DC Towerin arvostetun Best Tall Building Europe -kilpailun jaetulle toiselle sijalle. Rakennuksessa hyödynnetään muun muassa lämmön takaisinottoa ja sadeveden keräystä.

Yhteistä kehitystyötä

Kehitimme vuoden aikana projekti- ja huoltoliiketoiminnan organisaatioita siten, että ne tukevat tavoitettamme yhtenäistää Caverionin eri divisioonien toimintatapoja ja mahdollistavat osaamisen jakamisen kaikkien niiden hyödyksi. Liiketoiminnan kehittämistyö tapahtuu keskitetysti, kun taas divisioonat vastaavat operatiivisesta työstä. Käynnistimme useita kehityshankkeita, joista keskeisimmät liittyivät muun muassa mobiiliin huoltoprosessin tehostamiseen ja yhteisten järjestelmätyökalujen käyttöönottoon.

Ensimmäinen Caverion Spirit

Caverionin ensimmäinen henkilöstötutkimus itsenäisenä yhtiönä toteutettiin syksyllä. Samalla kutsuimme koko henkilöstömme mukaan kehittämään Caverionia. Caverion Spirit keräsi aktiivista osallistumista ja tutkimukseen vastasi 78 % henkilöstöstä. Vastajista 75 % piti kokonaisuutenaan Caverionia hyvänä työpaikkana.

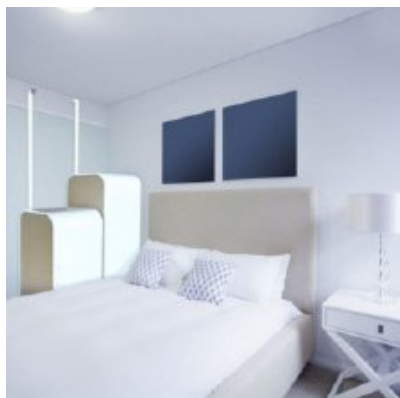
[Lue lisää](#)

Uusia jäseniä johtoryhmässä

Vahvistimme johtoryhmäämme uusilla rekrytoinneilla kun Werner Kühn aloitti Saksan divisioonan johdossa ja Thomas Lundin astui Ruotsin divisioonan johtoon. Niclas Sacklén nimitettiin uuden Eastern Europe -divisioonan johtoon. Heidän lisäksi nimitimme useita muita keskeisiä henkilöitä konsernitoiminnoissa ja divisioonissa.

[Lue lisää](#)

Palkintoja tuotekehityksestä

Panostimme strategiamme mukaisesti omaan tuotekehitykseen ja jätimme vuoden aikana 10 patenttihakemusta uusista ratkaisuistamme. Suomessa Caverion oli mukana kehittämässä Palosuojelurahaston innovaatiopalkinnon saanutta huoneistokohtaista sammutusjärjestelmää, joka parantaa erityisesti iäkkäiden ihmisten asumisturvallisuutta. Norjassa Caverionin KlimaTak-alakattoelementti voitti Oslon ja Bergenin kaupunkien järjestämän kilpailun, jossa etsittiin ratkaisuja koulujen sisäilman laadun ja ilmastointijärjestelmien kehittämiseksi.

[Lue lisää](#)

Taloudellinen kehitys

Liikevaihto vertailukelpoisin valuuttakurssein ja käyttökate ilman kertaluonteisia eriä säilyvät edellisvuoden tasolla.

- **Tilaukanta** kasvoi 7 % vuoden 2013 lopusta. Valuuttakurssimuutokset pienensivät joulukuun lopun tilaukantaan 31,6 milj. euroa.
- **Liikevaihto** laski 5 % edellisvuoteen verrattuna. Edellisvuoden vastaavan ajankohdan valuuttakursseilla laskettuna liikevaihto laski 3 %. Liikevaihto kasvoi Saksassa vuonna 2013 kasvaneen tilaukannan seurauksena ja laski pääasiassa Ruotsissa ja Norjassa projektien tarkemman valinnan sekä projektiportfolioon tehtyjen liikevaihdon tarkastusten seurauksena. Huolto- ja kunnossapitoliiketoiminnan liikevaihto oli 54 % (2013: 55 %) liikevaihdosta ja projektiliiketoiminnan 46 % (45 %) liikevaihdosta. Huolto- ja kunnossapitoliiketoiminnan liikevaihto laski 8 % ja projektiliiketoiminnan liikevaihto laski 2 %.
- **Käyttökate** laski 5 % edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Projektit pääosin Norjassa ja Tanskassa heikensivät kannattavuutta. Kannattavuuteen vaikuttivat projektikannan lähempi tarkastelu kaikissa divisioonissa toisella vuosineljänneksellä sekä joidenkin heikosti kannattavien projektien kustannusarvioiden ja varauksien tarkistaminen. Projektitoimintojen kannattavuuden parantamistoimet etenivät kuitenkin hyvin vuoden toisella puoliskolla.
- **Käyttöpääoman** kehitys edistyi kohti taloudellisia tavoitteita. Käyttöpääoma oli joulukuun lopussa -19,3 milj. euroa, Caverionin tavoitteen ollessa negatiivinen käyttöpääoma vuoden 2016 loppuun mennessä.
- **Operatiivinen kassavirta** ennen rahoituseriä ja veroja vahvistui 5 %.
- Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että **osinkoa** jaetaan 0,22 euroa osakkeelta, eli eli 100 % konsernin tilikauden voitosta.

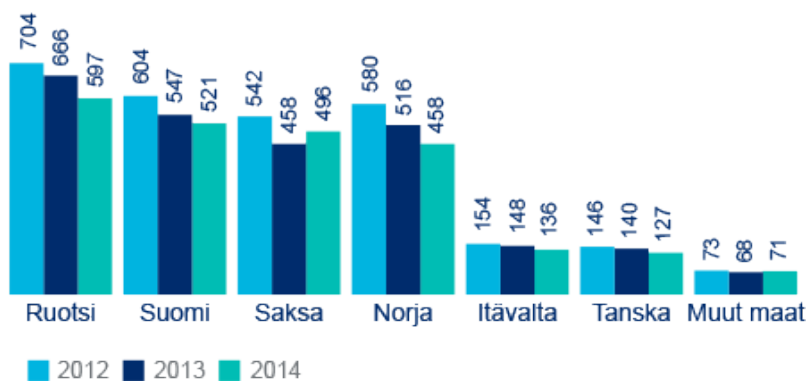
Tilinpäätös sisältäen Hallituksen toimintakertomuksen

Avainluvut

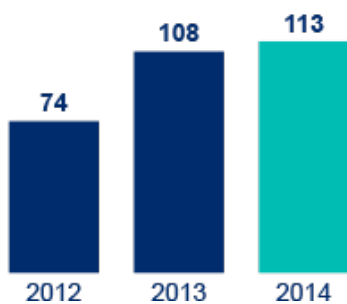
Milj. e	1-12 2014	1-12 2013	Muutos
Tilaukanta vuoden lopussa	1 323,6	1 240,7	7 %
Liikevaihto	2 406,6	2 543,6	-5 %
Käyttökate (EBITDA) ilman kertaluonteisia eriä	80,7	81,7	-1 %
Käyttökateprosentti ilman kertaluonteisia eriä, %	3,4	3,2	
Käyttökate (EBITDA)	67,5	70,9	-5 %
Käyttökateprosentti, %	2,8	2,8	
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, e	0,22	0,28	-22 %
Käyttöpääoma	-19,3	46,0	
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja	113,5	108,5	5 %
Korollinen nettovelka kauden lopussa	50,2	86,5	-42 %
Henkilöstö keskimäärin	17 300	18 071	-4 %

Vuoden 2013 vertailuluvut ovat carve-out-lukuja kausilta ennen osittaisjakautumisen rekisteröimistä (30.6.2013).

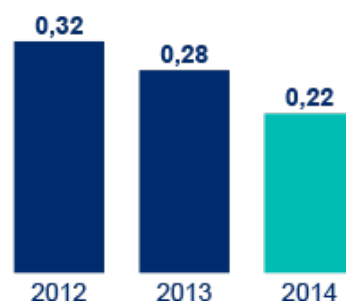
Liikevaihto maittain 2012–2014 (milj.e)

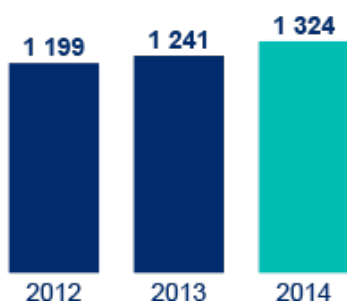
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja (milj. e)

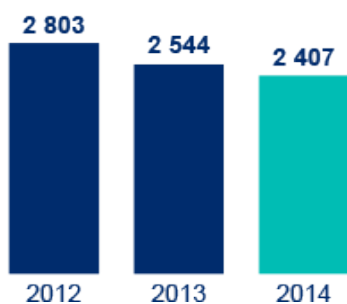
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, euroa

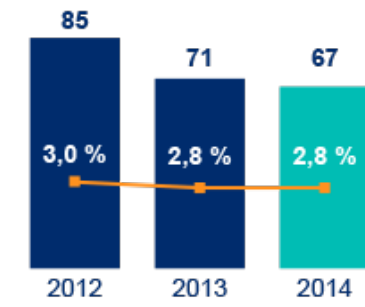
Tilaukanta vuoden lopussa (milj. e)

Liikevaihto (milj. e)

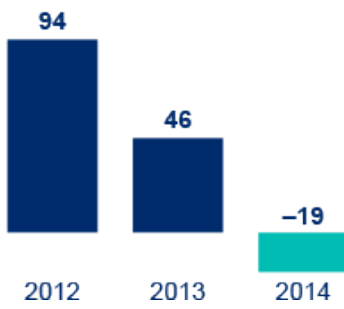

Käyttökate

■ Käyttökate (milj. e)
— Käyttökateprosentti (%)

Käyttöpääoma (milj. e)

Markkina-asema

Caverion on Euroopan johtavia teknisiä ratkaisuja kiinteistöille ja teollisuudelle tarjoavia yrityksiä. Markkina-asemamme säilyi vahvana vuonna 2014: Olimme liikevaihdoltamme Euroopan kuudenneksi suurin alallamme. Lisäksi olimme viiden suurimman joukossa kaikissa kuudessa suurimmassa toimintamaassamme.

Suomessa ja Norjassa olemme markkinajohtaja ja Ruotsissa ja Itävallassa kolmen suurimman joukossa. Saksassa ja Tanskassa olemme yksi viidestä suurimmasta yhtiöstä.

Lähteet: Euroconstruct, marraskuu 2014, VTT sekä Caverionin oma arvio, joka perustuu kolmannen osapuolen julkaisemiin julkisiin lähteisiin.

Olemme Suomessa markkinajohtaja sekä teollisuuden kunnossapidossa että teollisuuden projektitoimituksissa. Myös Ruotsissa olemme maan johtavia teollisuuden palvelujen tarjoajia. Teollisuuden korkeapaineputkistoissa Caverion on Pohjois-Euroopan markkinajohtaja.

Kasvumahdollisuuksia hajautuneilla markkinoilla

Saksa oli vuonna 2014 edelleen selkeästi suurin kohdemarkkinamme. Suurimmat kasvumahdollisuutemme ovatkin jo markkinoiden koon puolesta juuri Saksassa.

Kiinteistöille ja teollisuudelle suunnattujen teknisten palvelujen markkinat ovat Euroopassa vahvasti hajautuneet. Suurin osa alan toimijoista on pieniä yrityksiä, joiden palvelutarjonta on suppea ja jotka työllistävät korkeintaan muutamia kymmeniä henkilöitä. Hajautunut tarjonta tarjoaa kasvun mahdollisuuksia erityisesti saksankielisillä alueilla.

Kilpailutilanne

Kokonaisvaltainen palveluvalikoima on selkeä kilpailuetumme, jolla voimme erottautua muista alan toimijoista.

Hallitsemme kiinteistöjen teknologioiden ja teollisuuden prosessien monimutkaisen kokonaisuuden ja pidämme huolta niiden koko elinkaaresta. Vastaamme asiakkaidemme kiinteistöjen ja teollisuuslaitosten teknisten järjestelmien ja ratkaisujen suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä niiden huollosta ja kunnossapidosta. Laajan, kaikki tekniset osa-alueet kattavan osaamisemme ansiosta voimme taata asiakkaillemme, että kohteen tekniset järjestelmät muodostavat aina yhteensopivan ja toimivan kokonaisuuden.

Vahvan teknisen erikoisosaamisemme ja oman tuotekehityksen ansiosta voimme tarjota asiakkaillemme innovatiivisia, kustannussäästöjä tuovia ratkaisuja.

Caverionin kilpailuedut

- **Elinkaariratkaisut:** tarjoamme laajat palvelut, jotka kattavat kaikki tekniset osa-alueet läpi kiinteistön ja teollisuuslaitoksen elinkaaren. Järjestelmien integrointi on keskeistä osaamistamme.
- **Vahva tekninen erikoisosaaminen** ja omat innovatiiviset ratkaisut
- **Energiatehokkuus** osana kaikkia palveluita ja ratkaisuja
- **Maantieteellisesti laaja toiminta** 12 maassa. Vahva markkina-asema kaikissa keskeisissä toimintamaissa.
- **Edellytykset vahvalle ja vakaalle kassavirralle:**
Vähäinen sitoutunut pääoma, laaja asiakaspohja sekä huollon ja kunnossapidon merkittävä osuus liiketoiminnasta
- **Kyky kasvaa myös yritysostoin**

Keskeiset kilpailijat

Kilpailu markkinoilla käydään pääosin paikallisella tasolla. Kiinteistötekniisiä palveluita tarjoavat yritykset voidaan Euroopan markkinoilla jakaa karkeasti kolmeen eri tyyppiin:

Globaalit ja koko Euroopan laajuisesti toimivat suuryhtiöt	Euroopan laajuisesti toimivat, keskikokoiset yhtiöt	Paikallisesti tai suppeam-malla maantieteellisellä alueella toimivat yritykset
Laaja palveluvalikoima sekä projektitoimituksia että huolto- ja kunnossapitoliiiketoimintaa	Tarjoavat sekä kiinteistö-tekniikan projekteja että huoltoa ja kunnossapitoa	Tarjoavat tyypillisesti joko projekteja tai huoltoa ja kunnossapitoa
<ul style="list-style-type: none"> ◦ GDF Suez Energy Services ◦ Vinci Energies ◦ Bilfinger SE 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Royal Imtech ◦ Caverion ◦ SPIE 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ MITIE ◦ Bravida ◦ Strabag PFS ◦ Alpiq InTec

Keskeiset kilpailijat maittain

Suomi

Are, Royal Imtech, Consti

Ruotsi

Bravida, Royal Imtech, Midroc Electro AB

Norja

Gunnar Karlsen, Bravida, Oras

Tanska

Kemp & Lauritzen, Wicotec Kirkebjerg, Bravida

Saksa

Bilfinger Facility Services, Royal Imtech, Strabag PFS

Itävalta

Ortner, EQOS Energie, Cofely

Teollisuus-asiakasegmentti

Maintpartner, BIS Production Partner (Bilfinger Industrial Services), Empower

Asiakkaat

Caverionilla on laaja ja monipuolinen asiakaskunta.

Asiakkaamme edustavat kaikkia sektoreita: julkista sektoria, teollisuutta, kiinteistöjen omistajia ja kehittäjiä, kiinteistöjen käyttäjiä ja rakennusliikkeitä.

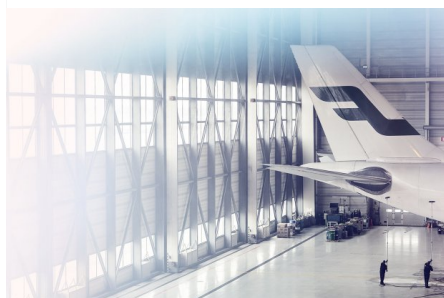
Tarjoamme palveluja ja ratkaisuja monenlaisille kiinteistöille: muun muassa toimistoille ja kauppataloille, kouluille ja sairaaloille, asunnoille, lentokentille, liikenneväylien tunneleille ja teollisuuslaitoksille.

Toimimme kaikilla teollisuudenaloilla. Teollisuudessa suurimmat asiakasryhmämme ovat metsä-, energiat- ja kemianteollisuus.

Tavoitteenamme on pitää yllä pitkiä asiakassuhteita osaamisellamme ja paikallisella läsnäolollamme. Pitkäaikaiset asiakkuudet ja toisaalta laaja asiakasporha tukevat kassavirran vakautta. Caverion ei ole riippuvainen yksittäisistä asiakkaista: sen kymmenen suurinta asiakasta vastaavat ainoastaan noin 10 prosenttia konsernin liikevaihdosta.

Myös erilaiset asiakasryhmät yksityisellä ja julkisella sektorilla sekä laaja maantieteellinen toiminta-alue vähentävät liiketoiminnan riippuvuutta suhdannevaihteluista.

Lue lisää: [Asiakkaat, laatu ja tuotekehitys](#)

Markkinakehitys ja näkymät

Megatrendit, kuten teknologian lisääntyminen rakennuksissa, kiristyvät energiatehokkuusvaatimukset sekä digitalisaation ja automation kasvu editävät Caverionin palvelujen ja ratkaisujen kysyntää tulevina vuosina.

Markkinakehitys vuonna 2014

Yleinen markkinatilanne oli yleisestä talouden tilanteesta ja epävarmuudesta huolimatta vakaa.

Huolto ja kunnossapito

Huollon ja kunnossapidon markkinat olivat vakaat kaikissa toimintamaissa. Yleinen kiinnostus elinkaariratkaisuja kohtaan kasvoi edelleen.

Projektit

Suomessa osa Caverionin asiakkaista joutui lykkäämään projektejaan, mutta saimme myös joitain suuria uusia tilauksia. Ruotsissa projektimarkkinat olivat vakaat. Norjassa projektimarkkinoiden toimintaympäristö oli hyvä, ja kysyntä pysyi suotuisana myös Saksassa.

Caverionin liiketoiminnan markkinanäkymät vuonna 2015

Tekninen asennus ja kunnossapito

- Kysynnän odotetaan pysyvän vakaana.
- Vaatimukset energiatehokkuuden parantamiselle ja kiinteistöjen paremmille olosuhteille sekä kiristynyt lainsäädäntö tukevat positiivista markkinakehitystä.

Suuret projektit

- Kysynnän odotetaan kasvavan.
- Alhainen korkotaso ja rahoituksen saatavuus tukevat investointeja.
- Talotekniikan kokonais-toimitusten suunnittelu ja toteutuksen kysyntä kehittyi suotuisasti.

Palveluiden johtaminen

- Uusien palvelujen tarpeen ja elinkaari-ratkaisujen kysynnän odotetaan kasvavan.
- Käytön ja kunnossapidon ulkoistamiselle on mahdollisuuksia erityisesti julkisella sektorilla ja teollisuudessa.

Lyhyen ajan kysyntänäkymät Caverionin toimintamaissa (Euroconstruct)

	Huolto ja kunnossapito	Projektit
Ruotsi		
Suomi		
Norja		
Saksa		
Itävalta		
Tanska		

Lähde: Euroconstruct, marraskuu 2014

Konsernin strategia

Suunnitellemme, toteutamme, huollamme ja ylläpidämme käyttäjäystävällisiä ja energiatehokkaista ratkaisuja rakennuksille, infrastruktuurille ja teollisuuslaitoksille. Vuoden 2016 loppuun ulottuvalla strategiakaudella strategiamme painopiste on kasvu- ja kannattavuustavoitteiden toteuttamisessa, käyttöpääoman tehostamisessa sekä elinkaariratkaisuissa.

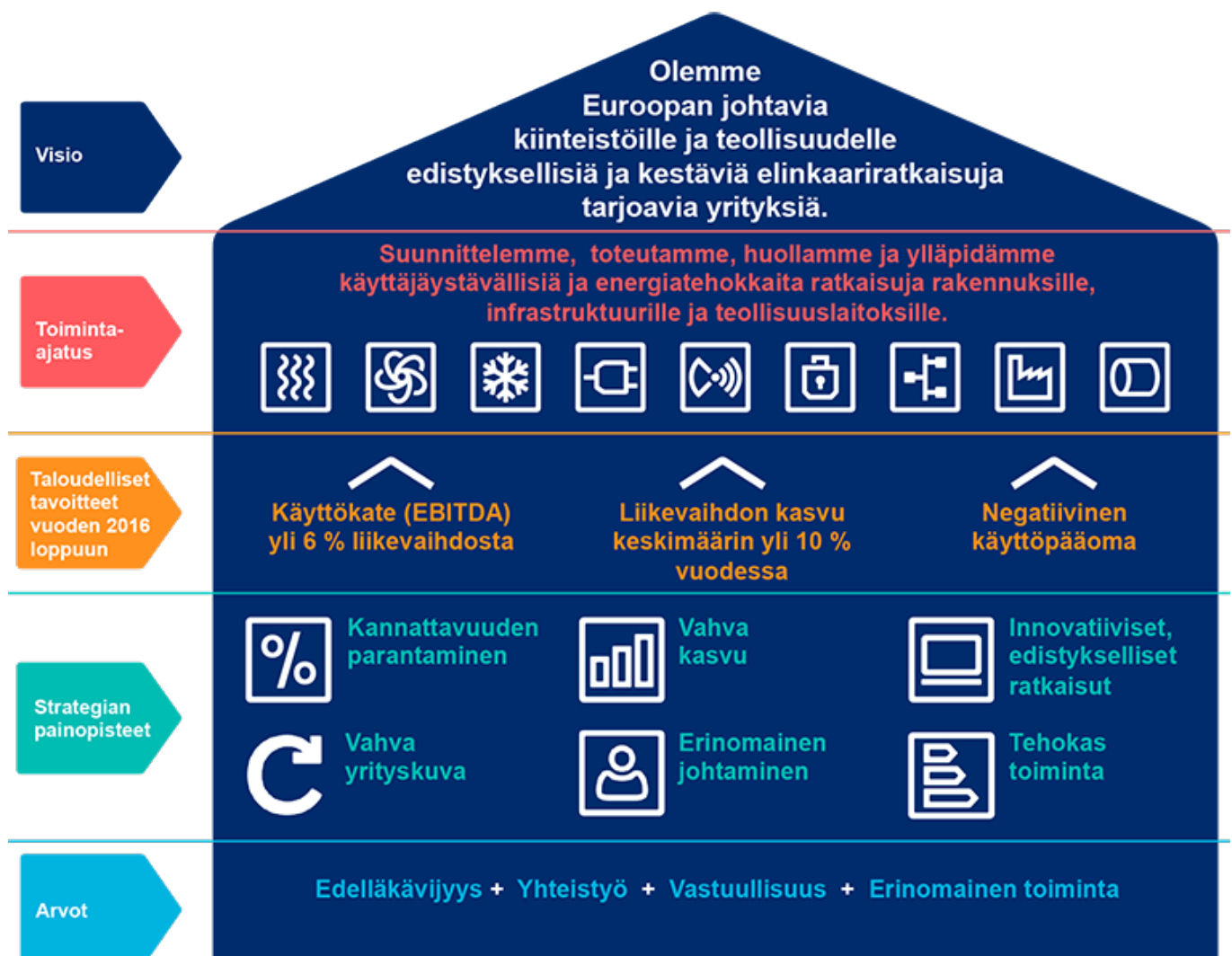
Tarkensimme huhtikuussa 2014 visiotamme: Tavoitteenamme on olla Euroopan johtavia kiinteistöille ja teollisuudelle edistyksellisiä ja kestäviä elinkaariratkaisuja tarjoavia yrityksiä.

Strategian ydin säilyi muuttumattomana vuonna 2014. Tavoitteenamme oli edelleen kannattavuuden parantaminen ja vahva kasvu sekä innovatiivisten ja edistyksellisten ratkaisujen kehittäminen. Näiden lisäksi korostamme entistä enemmän vahvan yrityskuvan, erinomaisen johtamisen sekä tehokkaan toiminnan merkitystä kasvu- ja kannattavuustavoitteiden saavuttamisen edellytyksinä.

Keskitymme parantamaan oman toimintamme tehokkuutta ottamalla käyttöön kaikissa toimintamaissa yhtenäisen toimintamallin sekä yhteiset prosessit ja työkalut.

Haemme kasvua tasapainottamalla liiketoimintajakaumaamme: pyrimme kasvattamaan erityisesti huollon ja kunnossapidon sekä Design & Build -hankekehityksen osuutta liiketoiminnassamme sekä tarjoamaan entistä laajempia elinkaaripalveluita. Myös yrityskaupat avaavat mahdollisuuksia kasvulle.

Vahvistamme teknologista erityisosaamistamme kehittämällä jatkuvasti tuotteitamme, ratkaisujamme ja palvelukonseptejamme. Hyödynnämme mahdollisuudet, jotka liittyvät erityisesti palveluiden digitalisoitumiseen, kiinteistöjen etähallintaan sekä energiatehokkuutta koskevan lainsäädännön tiukentumiseen.

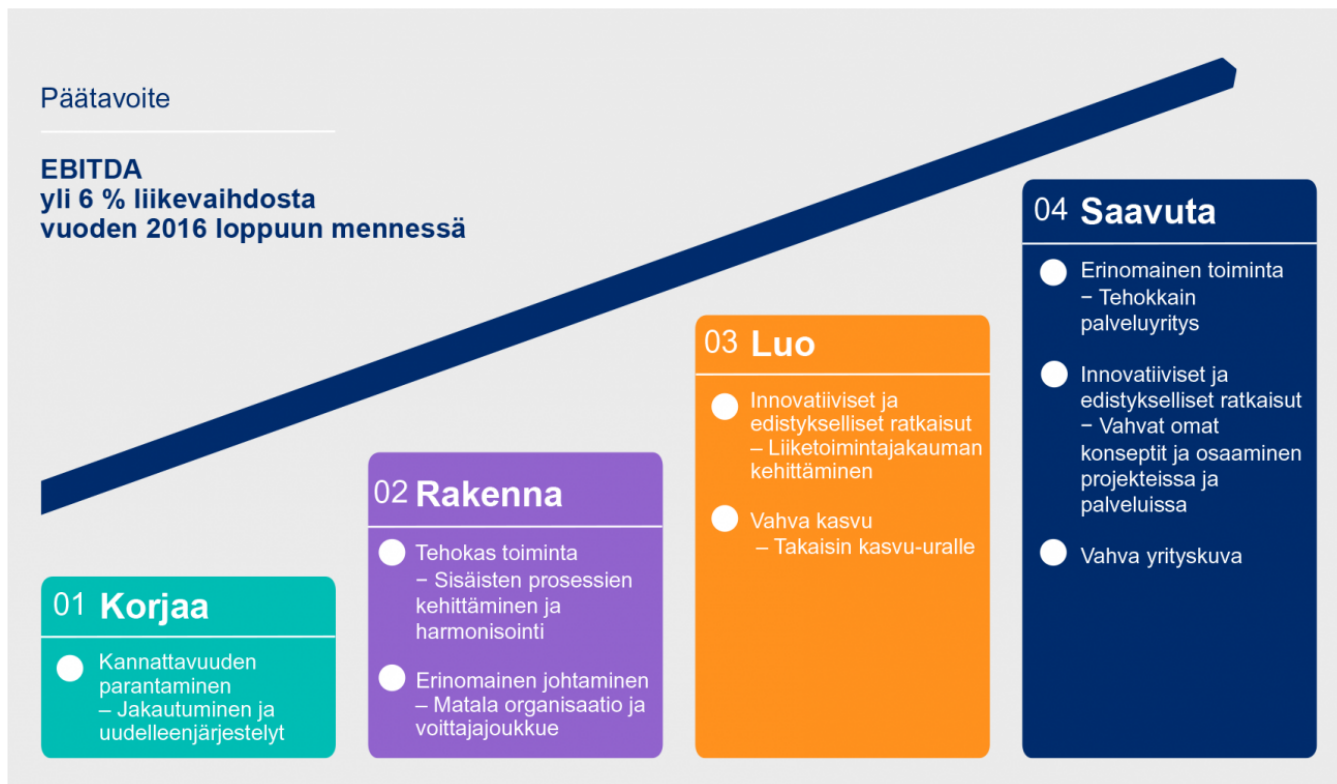

Markkinoiden megatrendit tukevat pitkän aikavälin strategiaamme

Kilpailuetumme perustuu tarjoamiimme elinkaariratkaisuihin

Meillä on selkeä suunnitelma tavoitteidemme saavuttamiseksi

Strategiset virstanpylväät

Strategian painopistealueet

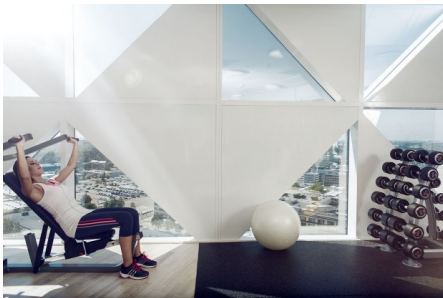
Tavoitteenamme on edelleen kannattavuuden parantaminen ja vahva kasvu. Innovatiiviset ja edistykselliset ratkaisut, vahva yrityskuva, erinomainen johtaminen sekä tehokas toiminta ovat edellytyksiä kasvu- ja kannattavuustavoitteiden saavuttamiselle. Yhdessä ne muodostavat kuusi strategian painopistettä.

Kannattavuuden parantaminen

Tavoitteenamme on nostaa konsernin käyttökate (EBITDA) yli kuuteen prosenttiin liikevaihdosta vuoden 2016 loppuun mennessä. Parannamme kannattavuuttamme ennen kaikkea omaa toimintaamme tehostamalla: tavoitteenamme on matala ja tehokas organisaatio, johon pyrimme erityisesti ottamalla kaikissa divisioonissa käyttöön **yhtenäisen toimintamallin sekä yhtenäiset prosessit ja sovellukset**. Tavoitteenamme on negatiivinen käyttöpääoma vuoden 2016 loppuun mennessä erityisesti laskutusta tehostamalla.

Projektiliiketoiminnassa saatamme loppuun viimeisetkin heikosti kannattavat projektit. Välttääksemme ne myös jatkossa, valitsemme projektit entistä tarkemmin niiden kannattavuuden ja riskien sekä vaadittavan osaamisen ja resurssien suhteen. Projektien valinnassa noudatamme tarkoin määriteltyä prosessia sekä valtuuksia ja selkeitä rajoja sopimusten hyväksymiselle. Myös projektien etenemisen seuranta tehostetaan.

Huoltoliiketoiminnassa otamme käyttöön yhtenäisen, tehostetun huolto-prosessin kaikissa divisioonissa. Yhteinen ERP-toiminnanohjausjärjestelmä sekä mobiilisovellukset tehostavat muun muassa työpöytätyön vastaanottoa, työtuntien raportointia sekä huolto-prosessin etenemisen seuranta.

Kun olemme ensin parantaneet kannattavuuttamme, voimme siirtyä varsinaiseen kasvuvaiheeseen vuoden 2015 aikana.

Vahva kasvu

Kun olemme ensin parantaneet kannattavuuttamme, voimme siirtyä varsinaiseen kasvuvaiheeseen. Caverionin tavoitteena on kasvattaa liikevaihtoaan keskimäärin yli 10 prosenttia vuodessa vuoden 2016 loppuun mennessä.

Orgaanista kasvua Caverion tavoittelee erityisesti huollosta ja kunnossapidosta, jonka osuus liiketoiminnastamme oli vuonna 2014 noin 54 prosenttia. Tavoitteenamme on nostaa **pitkäaikaisten huoltosopimusten** osuutta, sillä haluamme tarjota laajoja, asiakkaan kiinteistön tai prosessien koko elinkaaren mittaisia palveluita.

Projektiliiketoiminnassa tavoitteenamme on kasvattaa niin kutsuttujen **Design & Build** (suunnittele ja toteuta) -projektien osuutta. Näissä hankkeissa olemme mukana alusta lähtien vastaten järjestelmien suunnittelusta ja toteutuksesta sekä alihankkijoista.

Orgaaninen kasvu muodostaa liikevaihdon kasvutavoitteestamme vain noin puolet yli syklin, joten tavoitteen saavuttaminen vaatii myös yrityskauppoja. **Yrityskauppoja** harkitaan tilanteissa, jossa tietyllä maantieteellisellä alueella tarvitaan tietyn teknisen järjestelmän tai palvelualueen osaamista. Caverionilla on hyvät mahdollisuudet vahvistaa yritysostoin asemaansa Pohjois- ja Keski-Euroopan hajanaisilla markkinoilla, sillä suurin osa kilpailijoista on pieniä, yksittäisiä teknisiä järjestelmiä tarjoavia yrityksiä.

Innovatiiviset ja edistykselliset ratkaisut

Caverionilla on **tekniistä erikoisosaamista** erityisesti vaativien kiinteistöjen, kuten sairaaloiden, laboratorioiden ja puhdistilojen tekniikoissa sekä muun muassa jäähdytyksessä, rakennusautomaatioissa sekä turvallisuus- ja paloturvallisuusjärjestelmissä. Erikoisosaamisemme erottaa meidät kilpailijoistamme, ja pyrimmekin vahvistamaan osaamistamme ja tarjontaamme näillä alueilla.

Tavoitteenamme on lisätä **omien tuotteiden ja ratkaisujen osuutta** tarjonnassamme. Kehitämme jatkuvasti tuotteitamme, ratkaisujamme ja palvelukonseptejamme siten, että ne vastaavat tarkoin kunkin asiakassegmentin erityisvaatimuksia. Oma tutkimus- ja kehityskeskuksemme Saksan Aachenissa tukee osaltaan tätä tuotekehitystä. Tuotekehitystä tehdään myös divisioonissamme.

Hyödynnämme mahdollisuudet, jotka liittyvät markkinoiden megatrendeihin kuten digitalisoitumiseen sekä energiatehokkuutta koskevan lainsäädännön tiukentumiseen. Kokonaisvaltaisten palvelujen tarjoaminen vaatii entistä edistyneempää **kiinteistöautomaatiota**. Automaatio on ratkaisevassa asemassa myös kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamisen näkökulmasta. Tavoitteena on kehittää kiinteistöjen etähallintapalveluita sekä luoda niille yhtenäinen liiketoimintamalli kaikkien toimintamaiden käyttöön. Meillä on eri puolilla yhtiötämme laaja-alaista kokemusta ja osaamista, joka tulee yhdistää koko konsernia hyödyttäväksi, yhtenäisiksi toimintatavoiksi ja parhaiksi käytännöiksi.

Haluamme tarjota entistä laajempia, asiakkaan kiinteistön, teollisuuslaitoksen tai prosessien koko elinkaaren mittaisia palveluita.

Vahva yrityskuva

Rakennamme yrityskuva, joka tekee Caverionista houkuttelevan asiakkaiden, sijoittajien, työntekijöiden sekä muiden sidosryhmien silmissä ja joka kasvattaa yrityksemme arvoa. Elinkaariratkaisut ja arvot (edelläkävijyys, yhteistyö, vastuullisuus ja erinomainen toiminta) muodostavat Caverion-brändin ytimen. Haluamme tulla tunnetuksi yhtenä johtavista eurooppalaisista palveluyrityksistä toimialallamme.

Erinomainen johtaminen

Työntekijämme ovat arvokkainta pääomaamme – ovathan osaavat ihmiset ratkaisevassa asemassa täyttäessämme asiakkaidemme tarpeita. Tavoitteenamme on olla **toimialamme halutuin työnantaja**. Panostamme erityisesti suorituksen johtamiseen, jatkuvaan oppimiseen koko työuran aikana, oikeudenmukaiseen ja kannustavaan palkitsemiseen sekä turvalliseen työympäristöön ja työhyvinvointiin. Varmistamme, että oikeat henkilöt työskentelevät oikeilla paikoilla ja tarjoamme heille mahdollisuuden uralla etenemiseen. Tavoitteenamme on tulla tunnetuksi eurooppalaisena palveluyrityksenä. Tämä edellyttää meiltä yhtenäisen palvelukulttuuriin kehittämistä.

Tehokas toiminta

Käymme läpi muutosta taloudellisesta holding-mallista kohti yhtä, yhtenäistä Caverionia. Tehokas toiminta ja strategisten tavoitteidemme saavuttaminen edellyttävät, että meillä on yhtenäinen toimintamalli sekä yhtenäiset liiketoiminnan ydin- ja tukiprosessit kaikissa maissamme.

Yhteisen toimintamallimme tavoitteena on ennen kaikkea tukea tavoitettamme tarjota asiakkaille palvelua läpi kiinteistön ja teollisuuslaitoksen elinkaaren. Kehitämme prosessejamme, organisaatiotamme, osaamistamme ja palvelutarjoamaamme saavuttaaksemme tämän tavoitteen. Organisaatorakenteita muokataan myös divisioonissa siten, että ne mahdollistavat mallin mukaisen toiminnan parhaalla mahdollisella tavalla, ottaen kuitenkin huomioon paikalliset markkinat ja kunkin divisioonan erityistarpeet.

Divisioonissa vaativiin projekteihin ja palvelusopimuksiin liittyvää erityisosaamista tullaan keskittämään niitä varten perustettaviin toimistoihin, jotka vastaavat muun muassa suurista Design & Build -hankkeista tai muista projekteista, joihin sisältyy suunnittelua ja hankekehitystä sekä elinkaarinäkökulman sisältävien palvelusopimusten kehittämisestä ja toteuttamisesta. Näiden toimistojen tehtävänä on tukea projekteja ja palvelusopimuksia, joita toteutetaan paikallisesti 280 toimipisteessämme.

Tavoitteenamme on laajentaa **yhteisen toiminnanohjausjärjestelmämme** (ERP) käyttö kaikkiin suurimpiin divisiooniimme ja siten tehostaa prosesseja ja tiedon jakamista eri toimintojen välillä. Yhteiset IT-alustat ja sovellukset nopeuttavat muun muassa työn suunnittelua, aikatauluttamista, seurantaa, laskutusta ja raportointia.

Taloudelliset tavoitteet ja osinkopolitiikka

Taloudelliset tavoitteet ja osinkopolitiikka säilyivät muuttumattomina vuonna 2014.

Voimassaolevat taloudelliset tavoitteemme ja osinkopolitiikkamme strategiakaudeksi 2014-2016 julkistettiin 1.11.2013, eikä niihin tehty muutoksia vuonna 2014. Taloudelliset tavoitteemme ovat osoitus halustamme panostaa liiketoiminnan kannattavuuden ja tehokkuuden parantamisen ohella myös entistä tehokkaampaan pääoman käyttöön. Kiinnittämällä huomiota tähän tavoitteeseen voimme vapauttaa pääomaa ja edelleen parantaa kassavirtaamme.

Tavoite	Toteuma 2014	Kehitys 2012–2014												
Käyttökate (EBITDA) yli 6% liikevaihdosta	2,8%	Käyttökate <table border="1"> <tr> <th>Vuosi</th> <th>Käyttökate (milj. e)</th> <th>Käyttökateprosentti (%)</th> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>85</td> <td>3,0 %</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>71</td> <td>2,8 %</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>67</td> <td>2,8 %</td> </tr> </table>	Vuosi	Käyttökate (milj. e)	Käyttökateprosentti (%)	2012	85	3,0 %	2013	71	2,8 %	2014	67	2,8 %
Vuosi	Käyttökate (milj. e)	Käyttökateprosentti (%)												
2012	85	3,0 %												
2013	71	2,8 %												
2014	67	2,8 %												
Liikevaihdon kasvu keskimäärin yli 10% vuodessa	-5%	Liikevaihto (milj. e) <table border="1"> <tr> <th>Vuosi</th> <th>Liikevaihto (milj. e)</th> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>2 803</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>2 544</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>2 407</td> </tr> </table>	Vuosi	Liikevaihto (milj. e)	2012	2 803	2013	2 544	2014	2 407				
Vuosi	Liikevaihto (milj. e)													
2012	2 803													
2013	2 544													
2014	2 407													
Negatiivinen käyttöpääoma	-19,3 milj. e	Käyttöpääoma (milj. e) <table border="1"> <tr> <th>Vuosi</th> <th>Käyttöpääoma (milj. e)</th> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>94</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>46</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>-19</td> </tr> </table>	Vuosi	Käyttöpääoma (milj. e)	2012	94	2013	46	2014	-19				
Vuosi	Käyttöpääoma (milj. e)													
2012	94													
2013	46													
2014	-19													
Osinkopolitiikka Tavoitteena on jakaa osinkoina ja pääoman palautuksina osakkeenomistajille vähintään 50% tilikauden tuloksesta verojen jälkeen ilman käyvän arvon muutoksia.	Hallituksen osinkoehdotus yhtiökokoukselle: 0,22 euroa/osake eli 100% konsernin tilikauden tuloksesta.	Osinko <table border="1"> <tr> <th>Vuosi</th> <th>Osinko, euroa</th> <th>% tilikauden tuloksesta</th> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>0,22</td> <td>78 %</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>0,22</td> <td>100 %</td> </tr> </table>	Vuosi	Osinko, euroa	% tilikauden tuloksesta	2013	0,22	78 %	2014	0,22	100 %			
Vuosi	Osinko, euroa	% tilikauden tuloksesta												
2013	0,22	78 %												
2014	0,22	100 %												

Strategian toteuttaminen vuonna 2014

Keskityimme erityisesti kannattavuuden parantamiseen ja toiminnan tehostamiseen sekä tulevaisuuden johtajuuden ja yhtenäisen toimintamallin rakentamiseen. Kun nämä tavoitteet on toteutettu, voimme vuonna 2015 siirtyä kasvutavoitteiden toteuttamiseen.

Tavoite	Toimenpiteet 2014	Tulokset 2014
Kannattavuuden parantaminen		
Projektiliiketoiminnan tehostaminen	<ul style="list-style-type: none"> Otimme käyttöön uuden toimintamallin, jossa projektin jokainen vaihe suunnitellaan ja arvioidaan entistä tarkemmin. Projektien valintaan kiinnitettiin entistä tarkemmin huomiota. Määritimme uudet valtuudet sopimusten hyväksymiselle. Projektiliiketoiminnan keskittäminen projektitoimistoihin alkoi. Koko projektikantaa tarkasteltiin lähemmin, ja projektien kustannusarvioita ja varauksia tarkistettiin. Norjan projektitoimintojen kannattavuuden parantamistoimet etenivät hyvin ja suunnitelmien mukaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> Konsernin käyttökatte oli 2,8 % liikevaihdosta (2013: 2,8%). Suurin osa heikosti kannattavista projekteista on saatettu loppuun.
Huoltoliiketoiminnan tehostaminen	<ul style="list-style-type: none"> Kehitimme huoltoprosessin tehokkuutta erityisesti työn vastaanottamisessa sekä suunnittelu- ja aikataulusvaiheessa. Laajensimme mobiilisovellusten käyttöön-ottoa huoltoliiketoiminnassa. 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteinen huoltoprosessi otettiin käyttöön Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa, ja tavoitteena on, että se on käytössä kaikissa muissakin divisioonissa vuoden 2016 loppuun mennessä. Vuoden 2014 lopussa työpyyntöjen vastaanottamista ja tuntikirjauksia tehostava mobiilisovellus oli jo yli 2 000 huoltohenkilön käytössä Suomessa ja Ruotsissa. Huoltopäälliköiden käytössä olevan, työn seurantaan helpottavan mobiilin työpöydän käyttöönotto alkoi loppuvuodesta Suomessa.
Kassavirran vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Tehostimme käyttöpääoman hallintaa seuranta- ja raportointitapoja ja -malleja kehittämällä. Otimme käyttöön tehokkaampia työkaluja (mobiilisovellukset, SAP). Maksusuunnitelmien arviointi otettiin osaksi projektien hyväksymisprosessia. 	<ul style="list-style-type: none"> Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja oli 113 milj. e (2013: 108 milj. e).

Tavoite	Toimenpiteet 2014	Tulokset 2014
Vahva kasvu		
	<ul style="list-style-type: none"> Loimme perustaa tulevalle orgaaniselle kasvulle kehittämällä liiketoimintaportfoliotamme: pyrimme kasvattamaan huoltoa ja kunnossapitoa, pitkiä palvelusopimuksia sekä Design & Build -hankkeita. Säilytimme vahvan markkina-asemamme: olimme toimialallamme viiden suurimman yhtiön joukossa kaikissa kuudessa suurimmassa toimintamaassa. Vuoden aikana ei tehty merkittäviä yrityskauppoja. Kartoitimme aktiivisesti useita mahdollisia yrityskauppojen kohteita, mutta kohteet eivät täyttäneet yrityskauppakriteerejämme. 	<ul style="list-style-type: none"> Huollon ja kunnossapidon osuus oli 54 % liikevaihdosta (2013: 55 %). Design & Build -hankkeiden osuus säilyi edellisvuoden tasolla ja oli hieman yli kolmanneksen liikevaihdosta. Pitkäaikaisten palvelusopimusten osuus oli edellisvuoden tasolla, eli noin neljännes liikevaihdosta.

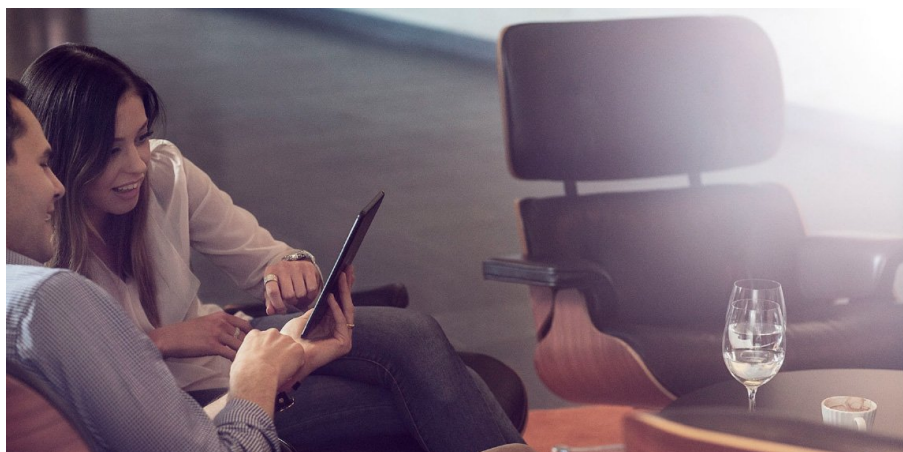
Tavoite	Toimenpiteet 2014	Tulokset 2014
Innovatiiviset ja edistykselliset ratkaisut		
	<ul style="list-style-type: none"> Panostimme palvelutarjontamme kaupallistamiseen käynnistämällä siihen liittyvän kehitysohjelman. Käynnissä oli kiinteistöjen etähallinta-palveluiden asemaan, liiketoimintamalleihin ja prosesseihin liittyvä määrittäminen. Tavoitteena on tulevaisuudessa kehittää näille palveluille yhteinen malli kaikkien divisioonien käyttöön. Toiminta omassa tutkimus- ja kehityskeskuksessa tuki tavoitettamme lisätä omien tuotteiden ja ratkaisujen osuutta tarjonnassamme. 	<ul style="list-style-type: none"> Vuonna 2014 Caverion rekisteröi 10 patenttihakemusta, joista yhdeksän Saksassa ja yksi Suomessa. Patentit liittyivät pääosin ilmanvaihto- ja paloturvallisuusratkaisuihin. Toimimme markkinoille uutena ratkaisuna huoneistokohtaisen sammutusjärjestelmän.

Tavoite	Toimenpiteet 2014	Tulokset 2014
Vahva yrityskuva		
	<ul style="list-style-type: none"> Otimme käyttöön uuden iskulauseen "Life Cycle Solutions for Buildings and Industries", joka korostaa entistä vahvemmin elinkaari-ratkaisujen merkitystä. Uudistimme tapaa, jolla tuomme esille palvelutarjoamaamme jäsentämällä sen palvelualueiden, asiakassegmenttien ja teknisten järjestelmien matriisiksi. Tehostimme sisäistä viestintää strategisesti tärkeistä teemoista ja palvelutarjoomastamme. 	<ul style="list-style-type: none"> Julkaisimme vuoden aikana yli 40 uusiin tilauksiimme liittyvää sijoittajauutista, jotka osaltaan loivat yrityskuvaamme. Mielikuvatutkimuksen tulosten mukaan sijoittajat luottavat Caverionin sijoitustarinaa ja elinkaari-ratkaisuihin pitkällä aikavälillä. Henkilöstötutkimuksen mukaan 68 % caverionilaisista on ylpeä siitä, että työskentelee Caverionin palveluksessa ja 66 % suosittelisi Caverionia työpaikkana. Suomessa ja Norjassa nousimme Universum-tutkimuksessa sadan kiinnostavimman työnantajan joukkoon.

Tavoite	Toimenpiteet 2014	Tulokset 2014
Erinomainen johtaminen		
	<ul style="list-style-type: none"> Rekrytoimme avainhenkilöitä konsernin johtoryhmään, divisioonien johtoon sekä konsernitoimintoihin. Panostimme myös nuorien osaajien työllistämiseen ja kartoitimme sisäisesti avainosaajiamme. Rakensimme HR:n yhteistä toimintamallia, henkilöstöprosesseja ja -tietojärjestelmiä. Ylläpidimme hyvää työturvallisuuden tasoa ja sitä tukevia toimintatapoja. 	<ul style="list-style-type: none"> Työllistimme yhteensä yli 1 200 kesätyöntekijää ja harjoittelijaa, mikä oli huomattavasti enemmän kuin edellisvuonna (2013: noin 800). Caverionin ensimmäiseen henkilöstötutkimukseen osallistuttiin aktiivisesti ja vastausprosentti oli 78. Vastaaajista 75 % oli kokonaisuudessaan tyytyväisiä Caverioniin työpaikkana. Työturvallisuuden taso säilyi vakaalla tasolla ja tapaturmataajuus oli 10 (2013: 9, 2012: 11). Sairauspoissaolot vähenivät hieman ja niitä kuvaava suhdeluku oli 4,3 (2013: 4,4).

Tavoite	Toimenpiteet 2014	Tulokset 2014
Tehokas toiminta		
	<ul style="list-style-type: none"> Kehitimme konsernin yhteistä toimintamallia, joka otetaan käyttöön kaikissa divisioonissa. Osassa divisioonia malli otettiin käyttöön jo vuoden 2014 lopussa. Määrittelimme liiketoiminnan yhteiset ohjaus-, ydin- ja tukiprosessit. Yhtenäisen toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto jatkui. Otimme käyttöön yhteisiä mobiilisovelluksia muun muassa huolto prosessin tehostamiseksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Tukitoimintoja kehitetään ja ohjataan keskitetysti. Laskutusajat lyhenivät useissa divisioonissa.

Caverionin keskeiset vahvuudet

Elinkaariratkaisut

Laajat palvelut, jotka kattavat kaikki tekniset osa-alueet kiinteistön ja teollisuuslaitoksen koko elinkaaren ajan. Kyky yhdistää kohteen tekniset järjestelmät toimivaksi kokonaisuudeksi.

[Lue lisää](#)

Maantieteellisesti laaja toiminta 12 maassa sekä vahva markkina-asema kaikissa keskeisissä toimintamaissa

[Lue lisää](#)

Vahva tekninen osaaminen ja omat innovatiiviset ratkaisut

[Lue lisää](#)

Energiatehokkuus osana kaikkia palveluja ja ratkaisuja

[Lue lisää](#)

Edellytykset vahvalle ja vakaalle kassavirralle

Vähäinen sitoutunut pääoma, laaja asiakaspohja sekä huollon ja kunnossapidon merkittävä osuus liiketoiminnasta

Kykyä ja kokemusta kasvaa myös yritysostoin

Markkinoiden megatrendit

Megatrendit tukevat Caverionin palvelujen ja ratkaisujen kysyntää.

Teknologian lisääntyminen rakennuksissa

- Nykyisin jo noin 40–60 % kiinteistön rakennuskustannuksista liittyy teknologiaan.
- Toisiinsa integroituneet tekniset järjestelmät vaativat monialaista erikoisosaamista.
- Kunnossapito perustuu entistä enemmän ennakointiin sekä todellisiin tarpeisiin ja olosuhteisiin.

Energiatehokkuus

- Energiatehokkuuteen liittyvä lainsäädäntö tiukentuu.
- Vuoden 2020 loppuun mennessä kaikkien uudisrakennusten tulee olla lähes nollaenergiarakennuksia, eli omavaraisia energian suhteen.
- Energiatehokkaiden ratkaisujen kysyntä kasvaa myös jo olemassa olevissa kiinteistöissä.

Digitalisaation kasvu

- Kaikilla kiinteistön teknisillä järjestelmillä on IP-osoite.
- Etävalvonnan kysyntä on kasvussa.
- Jo 10 000 rakennusta on liitetty Caverionin etävalvontaan.

Hajanaiset markkinat

- Markkinoilla on suuri määrä pieniä palveluntarjoajia, jotka tarjoavat usein vain muutamaa teknistä järjestelmää.
- Laajat palvelut ovat kilpailuetu varsinkin suuremmissa hankkeissa.
- Kasvupotentiaalia erityisesti saksankielisillä alueilla.

Raportointi- ja organisaatorakenne

Caverion raportoi tuloksensa yhtenä toiminnallisena segmenttinä.

Caverionin raportointirakenne muuttui 1.1.2014.

Maantieteellisiin alueisiin perustuvat segmentit (Pohjois-Euroopan kiinteistötekniset palvelut sekä Keski-Euroopan kiinteistötekniset palvelut) korvattiin yhdellä toiminnallisella segmentillä, joka sisältää myös konsernipalvelut ja muut erät.

Ensimmäinen uuden raportointirakenteen mukainen osavuositiedote (tammi-maaliskuu 2014) julkaistiin 24.4.2014.

Organisaatorakenne ja toimintamalli

Huolto- ja kunnossapitoliiketoimintaa sekä projektiliiketoimintaa kehitetään keskitetysti konsernitason tasolla, ja kahdeksan divisioonamme (kuusi suurinta maata, Itä-Eurooppa ja Teollisuuden palvelut) vastaavat operatiivisesta liiketoiminnasta. Divisioonissa vaativiin projekteihin ja palvelusopimuksiin (muun muassa Design & Build -projektit, elinkaarihankkeet) liittyvä erikoisosaaminen on keskitetty niistä vastaaviin toimistoihin, jotka tukevat liiketoimintaa 280 paikallistoimipisteessämme.

Teollisuuden palvelut -divisioonan nimi on helmikuusta 2015 lähtien Teollisuuden ratkaisut.

Caverion-konserni								
Talous	Ruotsi	Norja	Saksa	Suomi	Itävalta	Tanska	Itä-Eurooppa	Teollisuuden palvelut
HR								
Konsernin kehitys ja tuki								
Yrityskaupat								
Projektiliiketoiminnan kehittäminen								
Huolto- ja kunnossapitoliiketoiminnan kehittäminen								

Liiketoiminta ja palvelut

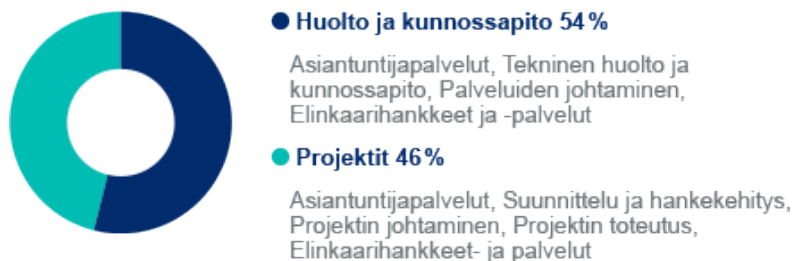
Hallitsemme kiinteistöjen teknologioiden ja teollisuuden prosessien monimutkaisen kokonaisuuden ja pidämme huolta niiden koko elinkaaresta.

Caverion **suunnittelee, toteuttaa, huoltaa ja ylläpitää** käyttäjäystävällisiä ja energiatehokkaita teknisiä ratkaisuja kiinteistöille ja teollisuudelle.

Palveluitamme käytetään muun muassa toimistoissa ja liikekiinteistöissä, asunnoissa, julkisissa rakennuksissa, infrastruktuurissa sekä teollisuuslaitoksissa.

Asiakkaitamme ovat kiinteistöjen omistajat ja kiinteistökehittäjät, kiinteistöjen käyttäjät, rakennusliikkeet, julkinen sektori, sekä teollisuusyritykset kaikilla teollisuuden aloilla.

Liikevaihdon jakauma

Palvelua läpi elinkaaren

Vastaamme asiakkaidemme kiinteistöjen ja teollisuuslaitosten teknisten järjestelmien ja ratkaisujen suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä niiden huollosta ja kunnossapidosta. Laajan, kaikki tekniset osa-alueet kattavan osaamisemme ansiosta voimme taata asiakkaillemme, että kohteen **tekniset järjestelmät muodostavat aina yhteensopivan ja toimivan kokonaisuuden**. Tarjoamme palvelua asiakkaan tarpeisiin räätälöitynä.

Asiakkaillemme elinkaarinäkökulma tarkoittaa sitä, että heidän rakennuksensa, teollisuuslaitoksensa ja prosessinsa ovat **toimivia, turvallisia, kestäviä sekä energia- ja kustannustehokkaita**.

Tarjoamme kaikkia palveluita ja teknisiä järjestelmiä kaikissa toimintamaissamme.

Suunnittelemme, toteutamme, huollamme ja ylläpidämme teknisiä järjestelmiä. Palvelumme kattavat kaikki tekniset järjestelmät läpi kiinteistön ja teollisuuslaitoksen koko elinkaaren.

Palvelualueet

Tekninen huolto
ja kunnossapito

Palveluiden
johtaminen

Elinkaarihankkeet
ja -palvelut

Projektin
toteutus

Projektin
johtaminen

Suunnittelu ja
hankekehitys

Asiantuntijapalvelut

Lue lisää palvelualueista

Järjestelmät ja tuotteet

Lämmitys,
vesi & viemäri

Ilmanvaihto &
ilmastointi

Sähköistys

Jäähdytys

Informaatio-
& viestintä-
teknologia

Turvallisuus

Automaatio

Teollisuus-
asennukset

Prosessiputkistot

Teknologista osaamista ja innovatiivisia ratkaisuja

Teknologinen osaaminen, innovatiivisuutemme ja omat ratkaisumme ovat keskeisiä vahvuuksiamme. **Oma tutkimus- ja kehityskeskuksemme** tukee jatkuvaa tuote- ja palvelukehitystämme. Toteutamme asiakkaillemme räätälöityjä ja pitkälle kehitettyjä ratkaisuja muun muassa laboratorioiden, sairaaloiden ja puhdastilojen kaltaisiin vaativiin ympäristöihin.

Energiatehokkuus osa kaikkea palvelua

Energiatehokkuus on oleellinen osa kaikkea palveluamme. Tarjoamme energiatehokkaita teknisiä ratkaisuja ja varmistamme oikeanlaisella kunnossapidolla, että kohteen energiankäyttö on optimaalista. Tarjontamme kattaa laajan valikoiman energiatehokkuuspalveluita **energiakatselmuksista elinkaarihankkeen kokonaistoimituksiin**.

[Lue lisää](#)

Palvelualueet

Tarjoamme palvelua sekä projekti- että huoltoliiketoiminnassa, seitsemällä eri palvelualueella.

Projektitoimitustemme laajuus vaihtelee yksittäisistä ratkaisuista aina kiinteistön kaiken teknologian kattaviin kokonaistoimituksiin. Projektin toteutuksen lisäksi palvelumme kattavat projektin johtamisen, suunnittelun ja hankekehityksen sekä asiantuntijapalvelut.

Tarjoamme huoltoa ja kunnossapitoa yksittäisestä huoltokäynnistä aina kokonaisvaltaiseen kiinteistön kunnossapitoon ja palveluiden johtamiseen.

Laajimmillaan voimme tarjota kokonaisia **elinkaarihankkeita**, jotka sisältävät palvelumme kaikilta palvelualueiltamme.

Asiantuntijapalvelut:

Erikoisosaamista asiakkaan toiminnan tehostamiseksi

- Teknisten järjestelmien toiminnan analysointi, kehittäminen ja optimointi
- Energiatehokkuuteen liittyvät neuvontapalvelut
- Omat tuotteet ja tuotekehitys

Suunnittelu ja hankekehitys:

Mukana suunnittelun jokaisessa vaiheessa

- Asiakkaan tarpeisiin räätälöityjä ratkaisuja, joiden suunnittelussa on huomioitu projektin toteutusvaiheen sekä kunnossapidon vaatimukset
- Järjestelmien integrointi siten, että eri ratkaisut muodostavat yhdessä toimivan kokonaisuuden

Projektin johtaminen:

Eväät onnistuneeseen toteutukseen

- Laatu, kustannukset ja toimitusaika tasapainossa
- Yhteiset prosessit ja työkalut varmistavat tasaisen korkean laadun kaikissa toteutuksissa

Projektin toteutus:

Asennustyöt asiakkaan tarpeiden mukaisesti

- Yksittäisistä järjestelmistä kohteen kaiken tekniikan sisältäviin kokonaisratkaisuihin
- Huolellinen suunnittelu, esivalmistus omilla konepajoilla ja oma ammattitaitoinen henkilöstö takaavat tehokkaan toteutuksen.

Tekninen huolto ja kunnossapito:

Palvelua lyhyin vasteajoin

- Meiltä asiakas saa sekä ennakoivaa, suunniteltua kunnossapitoa että korjauksia.
- ServiFlex-konseptimme ansiosta asiakkaamme voivat joustavasti koota laajasta valikoimasta palveluja yksilöllisen paketin – yhdellä sopimuksella.

Palveluiden johtaminen:

Pidämme huolta kiinteistön arvosta

- Tarjoamme laajan valikoiman teknisiä ja muita kiinteistöön liittyviä palveluita. Johtamalla näitä palveluita tehokkaasti, varmistamme laadun ja pidämme käyttökustannukset kurissa.
- Tuotamme itse lähinnä teknisiä palveluita, mutta voimme tarjota esimerkiksi turvallisuus-, vastaanotto- ja siivouspalveluita alihankintana.
- Kunnossapidon kumppanuudet ja ulkoistukset kuuluvat nekin palveluihimme.

Elinkaarihankkeet ja -palvelut:

Kokonaisvaltaista vastuuta

- Täysi vastuu asiakkaan kohteen teknisten järjestelmien suunnittelusta, toteutuksesta, huollosta ja kunnossapidosta.
- Takaamme tehokkuuden, toimivuuden, turvallisuuden sekä sovitut olosuhteet jopa yli 20 vuoden pituisen sopimuskauden ajan.

Huolto ja kunnossapito

Huollon ja kunnossapidon kysyntä jatkui vakaana ja yleinen kiinnostus elinkaariratkaisuja kohtaan lisääntyi. Kehitimme huoltoprosessiemme tehokkuutta sekä yhtenäisiä toimintatapoja.

Keskeistä vuonna 2014

- Huolto- ja kunnossapitoliiiketoimintamme **liikevaihto** oli 1 297 (2013: 1 409) miljoonaa euroa. Sen osuus konsernin kokonaisliikevaihdosta oli 54 % (2013: 55 %).
- **Huollon ja kunnossapidon markkinat** olivat vakaat kaikissa toimintamaissa. Yleinen kiinnostus elinkaariratkaisuja kohtaan lisääntyi edelleen.
- Huolto- ja kunnossapitoliiiketoiminnan kehityshankkeet etenivät ja kehitimme kaikille toimintamaille **yhtenäistä huollon prosessia**. Uudistettu huollon prosessi otettiin käyttöön Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Tavoitteena on, että yhtenäistetty prosessi otetaan käyttöön kaikissa divisioonissa vuoden 2016 loppuun mennessä.
- Teimme aktiivista kehittämistyötä muun muassa **mobiilin huoltoprosessin tehostamiseksi** ja yhteisten järjestelmätyökalujen käyttöönottamiseksi. Laajensimme mobiilisovellusten käyttöönottoa. Muun muassa työpyyntöjen vastaanottamista ja tuntikirjauksia tehostava sovellus oli jo yli 2 000 huoltohenkilön käytössä Suomessa ja Ruotsissa. Norjassa ja Itävallassa valmisteltiin sovelluksen käyttöönottoa. Huoltopäälliköiden käytössä olevan, työn seurantaan helpottavan mobiilin työpöydän käyttöönotto alkoi loppuvuodesta Suomessa.
- **Markkinanäkymät vuodelle 2015:** Teknisen kunnossapidon odotetaan pysyvän vakaana. Parempaa energiatehokkuutta ja parempia sisäilmaolosuhteita koskevat vaatimukset sekä tiukentuva ympäristölainsäädäntö tukevat merkittävästi markkinoiden positiivista kehitystä. Palveluiden johtamisen kysynnän odotetaan kasvavan. Teknologian lisääntyessä rakennuksissa uusien palvelujen tarpeen ja elinkaariratkaisujen kysynnän odotetaan lisääntyvän. Asiakkaiden keskittyminen omaan ydintoimintaansa tarjoaa edelleen Caverionille mahdollisuuksia käytön ja kunnossapidon ulkoistuksissa pääosin julkishallinnossa, teollisuudessa ja energiasektorilla.

Uusia sopimuksia

Holstebrom poliisiasema, Tanska. Elinkaarihankkeessa Caverion suunnittelee ja toimittaa kiinteistön kaikki tekniset järjestelmät, jonka jälkeen se vastaa kohteen kunnossapidosta ja käytöstä 25-vuotisen sopimuskauden ajan. Hankkeen arvo on lähes 19 milj. euroa. [Lue lisää](#)

IZD Tower, Wien, Itävalta. Uusittu sopimus sisältää 35-kerroksisen toimistokiinteistön kokonaisvaltaisen kunnossapidon. Sopimuksen arvo 3 milj. euroa. [Lue lisää](#)

Münchenin teknillinen yliopisto, Saksa. Uusittu sopimus kattaa Garchingin kampuksen teknisen huollon ja kunnossapidon, palveluiden johtamisen ja energianhallinnan. Sopimukseen kuuluu myös muita kuin teknisiä palveluita kuten vartiointi- ja siivouspalveluita alihankintana. Kohde on liitetty Caverionin etävalvontaan. [Lue lisää](#)

MTU Aero Engines, München, Saksa. MTU:n pääkonttorin kaikkien taloteknisten järjestelmien tekninen huolto ja kunnossapito, palveluiden johtaminen, kiinteistön energiansäästömahdollisuuksien kartoittaminen ja energiansäästötoimien toteuttaminen. [Lue lisää](#)

Rovaniemen Energia, Suomi. Kaukolämpöverkon ja erillislämpökeskusten kunnossapidon ulkoistus. [Lue lisää](#)

Kemijoki, Suomi. 16 vesivoimalaitoksen käyttö- ja kunnossapitopalvelujen ulkoistus, johon kuuluu suurin osa kiinteistöistä ja infrastruktuurista Kemijoen varrella Pohjois-Suomessa. Caverionin palvelukseen siirtyi noin 80 työntekijää vuonna 2014. [Lue lisää](#)

RTL Television, Köln, Saksa. Rheinhallen-rakennuksessa sijaitsevien TV-studioiden ilmanvaihdon, jäähdytyksen ja vesi- ja viemärijärjestelmien tekninen huolto ja kunnossapito. [Lue lisää](#)

Total Raffinerie Mitteledeutschland, Leuna, Saksa. Uusittu sopimus koskee kaiken talotekniikan teknistä huoltoa ja kunnossapitoa sekä palveluiden johtamista petrokemian yhtiön toimistotiloissa. Sopimukseen kuuluu myös muun muassa puhtaanapitopalveluita ja ulkotilojen huoltoa alihankintana. [Lue lisää](#)

Vuoden 2014
liikevaihto

1 297

milj. e
(2013: 1 409 milj. e)

Osuus konsernin
liikevaihdosta

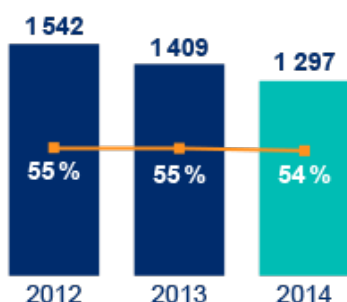
54 %

(2013: 55 %)

Henkilöstön määrä

9 867

Huollon ja kunnossapidon
liikevaihto

■ Huollon ja kunnossapidon
liikevaihto, milj. e

— % konsernin kokonaisliikevaihdosta

Strategiset tavoitteet huollossa ja kunnossapidossa

Huollossa ja kunnossapidossa Caverionin tavoitteena on nousta ylemmäs arvoketjulla kohti laajempia palveluita, joissa Caverion huolehtii asiakkaansa kiinteistön tai teollisuuslaitoksen koko elinkaaresta.

Tavoitteenamme on **kasvattaa huollon ja kunnossapidon osuutta** liiketoiminnastamme. Huoltoa ja kunnossapitoa kasvattamalla voimme vaikuttaa positiivisesti koko konsernin kannattavuuteen, sillä sen marginaalit ovat tyypillisesti projektiliiketoimintaa paremmat. Lisäksi kunnossapito tuo vakautta ja jatkuvuutta liiketoimintaamme, koska sen kysyntä ei ole yhtä altista suhdanteiden vaihteluille kuin projektiliiketoiminnassa.

Entistä laajempia palveluita

Tavoitteenamme on tarjota entistä laajempia palveluita, joissa huolehdimme asiakkaidemme **kiinteistöjen koko elinkaaresta** ja otamme kokonaisvastuun niiden teknisten järjestelmien suunnittelusta, toteutuksesta, huollosta ja ylläpidosta. Haemme kasvua myös **palvelujen johtamisesta** ja kunnossapidon **ulkoistuksista**.

Lue lisää

Enemmän pitkiä palvelusopimuksia

Tavoitteenamme on nostaa pitkien, yli vuoden kestävien sopimusten osuutta, joiden osuus on tällä hetkellä noin neljännes huollon ja kunnossapidon liikevaihdosta. Kiinnitämme entistä enemmän huomiota muun muassa **palveluiden lisämyyntiin ja sopimusten laajentamiseen** lisäpalveluilla ja -järjestelmillä.

Pidemmät sopimukset vähentävät syklisyyttä. Lisäksi niiden kautta aukeaa mahdollisuus saada lisätöitä. Keskimääräisen sopimuksen kesto on nykyisin noin 2-3 vuotta 1-2 vuoden jatkomahdollisuudella. Elinkaarihankkeissa sopimuksen kesto voi olla jopa parikymmentä vuotta.

Huollon ja kunnossapidon liikevaihdon jakautuminen sopimustyypeittäin

● Pitkäaikaiset palvelusopimukset (yli vuosi)

Yleensä kiinteähintainen

● Yksittäiset huoltotoimenpiteet lisämyyntinä sopimusasiakkaille

Yleensä raamisopimuksessa määritellyt tunti- ja materiaalihinnat

● Yksittäiset huoltotoimenpiteet muille kuin sopimusasiakkaille

Voimassa olevan hinnaston mukaan

Hyödynnämme etähallinnan mahdollisuudet

Hyödynnämme palvelujemme kehittämisessä mahdollisuudet, jotka liittyvät erityisesti digitalisoitumiseen, kiinteistöjen etähallintaan ja -valvontaan sekä energiatehokkuutta koskevan lainsäädännön tiukentumiseen. Tavoitteenamme on nostaa osaamistamme kiinteistö- ja teollisuusautomaatiossa ja etähallinnassa sekä kehittää niitä **yhtenäisen mallin** mukaisesti kaikissa toimintamaissamme.

Lue lisää

Kehitämme tehokkaampia huoltoprosesseja ja yhtenäisiä toimintatapoja

Huoltoliiketoiminnan tehokkuutta parannamme ottamalla käyttöön kaikissa maissa **yhtenäiset huoltoprosessit, toimintamallit ja mobiilisovellukset**. Kehitämme huolto- ja kunnossapitoliiketoimintaa keskitetysti konsernitasolla ja hyödynnämme toimintamaiden parhaat käytännöt.

Lue lisää

Keskeiset tavoitteet

Houkutteleva palvelutarjoama

- Entistä laajemmat palvelut, jotka kattavat kiinteistön ja teollisuusprosessin koko elinkaaren ja kaikki tekniset osa-alueet
- Pitkien palvelusopimusten osuuden nostaminen
- Kasvua nykyisestä asiakaskunnastamme muun muassa laajentamalla olemassa olevia sopimuksia ja tarjoamalla nykyisille asiakkaillemme lisäpalveluita ja -järjestelmiä.
- Etähallinnan mahdollisuuksien hyödyntäminen

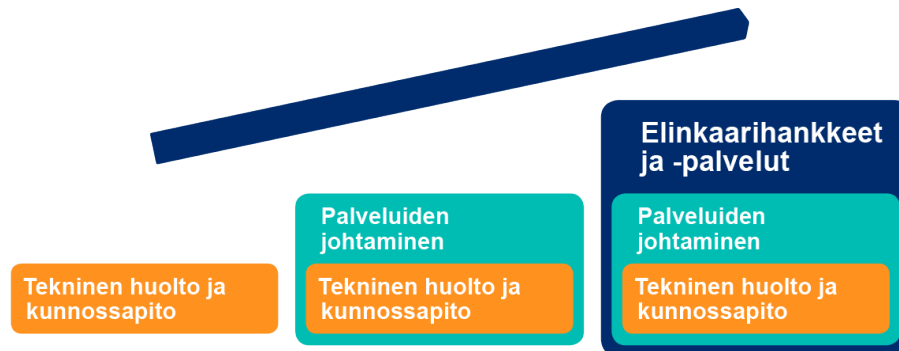
Oman toiminnan tehostaminen

- Tehokkaat yhteiset prosessit, toimintamallit ja sovellukset
- Kustannuksia ja budjettia seurataan tarkoin jokaisen sopimuksen kohdalla
- Negatiivinen käyttöpääoma: päivittäinen valvonta, seuranta, raportointi ja laskutus

Huollon ja kunnossapidon toimintamalli ja palvelut

Caverion tarjoaa huoltoa ja kunnossapitoa yksittäisestä huoltokäynnistä aina kokonaisvaltaiseen kiinteistön kunnossapitoon ja elinkaaripalveluihin.

Ylös arvoketjulla

Tekninen huolto ja kunnossapito perusta laajemmille palveluille

Kiinteistöjen ja teollisuuden prosessien tekninen huolto ja kunnossapito on **ydinosaamistamme**, jota olemme tarjonneet asiakkaillemme jo usean vuosikymmenen ajan. Se on myös perusta laajemmille kunnossapitopalveluillemme: palveluiden johtamiselle sekä elinkaarihankkeille ja -palveluille.

Ennakoiva, suunniteltu kunnossapito on kiinteistön ja teollisuuslaitoksen arvon säilymisen ja pitkän aikavälin kustannustehokkuuden kannalta ensisijainen vaihtoehto, mutta asiakkaamme saa meiltä myös korjaavaa huoltoa lyhyin vasteajoin.

ServiFlex on ennakoivan huollon konseptimme, jossa asiakkaamme voivat joustavasti koota yli sadan erillisen palvelun valikoimasta yhdellä sopimuksella omiin tarpeisiinsa sopivat kunnossapitopalvelut. Sopimus voi sisältää yksittäisen teknisen järjestelmän kunnossapidon tai kohteen kaikki tekniset järjestelmät.

Kunnossapidon prosessit ovat vakioituja ja laatuvarmistettuja, jolloin voimme aina taata palvelun laadun kohteesta riippumatta. Asiakas asettaa kunnossapidon tavoitteet, ja yksi yhteyshenkilö Caverionilta huolehtii lopusta: palveluista kaikilla sopimukseen sisältyvillä teknisillä osa-alueilla, kunnossapidon tarpeen ennakoinnista, aikataulutuksesta ja seurannasta sekä viranomaisraportoinnista.

Ennakoiva huolto vähentää akuuttien häiriöiden määrää, pidentää teknisten järjestelmien käyttöikä ja ylläpitää kohteessa optimoidut olosuhteet. Se helpottaa käyttökustannusten ennakointia, vähentää asiakkaan hallinnointikustannuksia ja auttaa säilyttämään kiinteistön arvon. Palvelujen sisältö on tarkasti kuvattu, ja tarpeen vaatiessa uusien palveluiden lisääminen sopimukseen on asiakkaalle vaivatonta ennalta sovitun hinnaston perusteella.

Palveluiden johtaminen on parhaimmillaan laajaa kumppanuutta

Tavoitteenamme on sisällyttää sopimuksiimme myös entistä enemmän palveluiden johtamista. Tällä hetkellä Caverionilla on yhteensä noin sata palvelujen johtamisen kattavaa sopimusta. Asiakkaita on sekä julkisella että yksityisellä sektorilla.

Pidämme kokonaisvaltaisesti huolta kiinteistön arvosta tarjoamalla laajan valikoiman **teknisiä ja muita kiinteistöön liittyviä palveluita**. Johtamalla näitä palveluita tehokkaasti varmistamme palvelun laadun ja pidämme käyttökustannukset kurissa.

Palveluiden johtamisen sopimukseen liittyy vastuu muun muassa sovitusta olosuhteista, turvallisuudesta ja energiankäytöstä sekä taloudellista vastuuta kuten esimerkiksi budjettivastuuta.

Tekniset palvelut ovat ydinosaamistamme, ja näitä palveluita tuotamme itse. Lisäksi voimme tarjota esimerkiksi turvallisuus-, vastaanotto- ja siivouspalveluita alihankintana. Asiakkaamme voivat myös **ulkoistaa koko kunnossapitonsa** Caverionille. Esimerkiksi Kemijoki Oy ulkoisti vuonna 2014 Suomessa 16 vesivoimalaitoksensa käyttö- ja kunnossapitopalvelut Caverionille.

Oikein kunnossapidetyn kiinteistön vuokra- ja jälleenmyyntiarvo säilyy tai jopa kasvaa. Energiakustannuksia voidaan vähentää jopa 30 prosentilla. Rahaa säästyy myös palveluiden alhaisempien hallinnointikustannuksien myötä. Lisäksi asiakas hyötyy Caverionin hyvistä hankinta- ja alihankintaverkostoista.

Kohteissa hyödynnetään usein kiinteistöautomaatiota. Kun asiakkaan kiinteistöt on liitetty **Caverionin etähallintaan**, tehostuu teknisten järjestelmien toiminta ja energiankäyttö entistään.

Esimerkki palveluiden johtamisen sopimuksesta

Elinkaarihankkeet ja -palvelut sisältävät kaikki palvelualueemme

Laajimmillaan Caverion voi ottaa täyden vastuun asiakkaan kiinteistön tai teollisuuslaitoksen elinkaaresta: **teknisten järjestelmien suunnittelusta, toteutuksesta sekä huollosta ja kunnossapidosta läpi vuosikymmenten**. Elinkaarihanke sisältää palvelua kaikilta seitsemältä palvelualueeltamme niin projektiliiketoiminnassa kuin myös huollossa ja kunnossapidossa.

Tarjoamme elinkaarihankkeita sekä julkisen että yksityisen sektorin asiakkaillemme ja toteutamme niitä erilaisilla sopimus- ja rahoitusmalleilla, muun muassa **Public Private Partnership -mallilla (PPP)**.

ESCO- (Energy Service Company) ja EPC (Energy Performance Contracting) -energiansäästöhankeet ovat esimerkkejä elinkaarihankkeistamme, joissa takaamme asiakkaalle energiansäästön sekä tehokkuuden, toimivuuden, turvallisuuden sekä sovitut olosuhteet jopa yli 20 vuoden pituiseen sopimuskauden ajan.

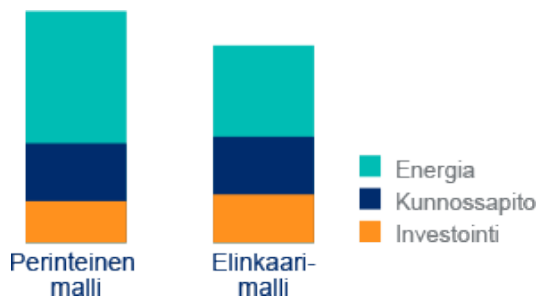
Hanke alkaa yleensä kiinteistön energiankäytön analysoinnista, jonka pohjalta kohteelle tehdään yksityiskohtainen suunnitelma järjestelmien tehostamiseksi muun muassa järjestelmiä modernisoimalla. Projektitoimituksen jälkeen Caverion vastaa kohteen kunnossapidosta sopimuskauden ajan.

Asiakkaalta, kuten esimerkiksi kunnalta tai muulta julkisen sektorin yhteisöltä, ei vaadita alkuinvestointia, sillä investointi rahoitetaan toteutuneilla säästöillä. Säästöt jaetaan tyypillisesti asiakkaan ja Caverionin välillä. Jos luvattuja säästöjä ei saavuteta, Caverion vastaa erotuksesta. **Energiatehokkuuteen liittyvä säästötakuu** on eräs vahvuksistamme, sillä sen pystyy tarjoamaan vain harva palveluntarjoaja.

Vanhin käynnissä oleva elinkaarihankkeemme alkoi jo vuonna 2000, ja niiden määrä on kasvanut vuosien mittaan erityisesti Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa. Vuonna 2014 elinkaarimallilla toteutettavia hankkeita oli käynnissä yhteensä noin viitisenkymmentä.

Ruotsissa oli käynnissä ESCO- ja EPC -hankkeita muun muassa Söderhamnin, Moran ja Kalmarin kunnissa. Tanskassa vastaamme Länsi-Jyllannin oikeustalon ja Holstebrom poliisiaseman palvelujen johtamisesta ja kokonaisvaltaisesta energiatehokkuudesta seuraavien 25 vuoden ajan osana laajempaa PPP-hanketta. Suomessa PPP-hankkeita on käynnissä muun muassa Jyväskylän kaupungin Huhtasuon koulukeskuksessa, Kaivomestarin kiinteistössä Espoossa sekä kolmessa Porvoon kaupungin elinkaaripäiväkodissa.

Elinkaarimalli vähentää kiinteistöön ja niiden prosesseihin liittyviä kustannuksia

Asiakkailemme elinkaarinäkökulma tarkoittaa sitä, että heidän rakennuksensa, teollisuuslaitoksensa ja prosessinsa ovat toimivia, turvallisia, kestäviä sekä energia- ja kustannustehokkaita.

~30 000
huoltosopimusta

1 milj.
palvelupyyntöä vuodessa

Kiinteistöjen etähallinta

Caverion on tarjonnut kiinteistöjen etähallintaa ja -valvontaa jo yli kymmenen vuoden ajan. Palveluiden kokonaisvaltainen johtaminen vaatii entistä edistyneempää kiinteistö- ja teollisuusautomaatiota.

Caverionin ylläpitämissä kiinteistöissä ja teollisuuslaitoksissa on suuri määrä teknisiä järjestelmiä hallitsevaa automaatiota. **Automaatio** on välttämätön osa kaikkia kiinteistöjä ja prosesseja: se on aivot, joka ohjaa, säätää ja valvoo toimintoja, helpottaa toimenpiteiden aikataulutusta ja vähentää manuaalista työtä. Kun automaatiojärjestelmät liitetään Caverionin etähallintaan, voidaan järjestelmiä valvoa ja niiden toimintaa optimoida keskitetysti.

Kiinteistöjen etähallinta mahdollistaa teknisten järjestelmien hallinnan, seuraamisen ja analysoinnin etäyhteyksien kautta. Voimme seurata kiinteistöjen energia- ja olosuhdetietoja vuorokauden ympäri ja useimmissa tapauksissa ratkaista ongelmia jopa suoraan etäyhteyksin.

Etähallitussa kiinteistössä olosuhteet on optimoitu sekä energianhallinnan että käyttäjien mukavuuden ja turvallisuuden kannalta. Sen avulla varmistetaan muun muassa ilmanvaihdon toimivuus, sopiva lämpötila ja tarpeenmukainen laitteiden käyttö. Jos esimerkiksi kiinteistön lämmitys katkeaa, ongelma on jo etähallintajärjestelmän tiedossa ja korjaavat toimet käynnistetty ennen kuin käyttäjät sen huomaavat.

Etähallinta säästää selvää rahaa. Se mahdollistaa **tehokkaan käytön ja kunnossapidon**, jolla puolestaan voidaan saavuttaa **jopa 30 % säästöt energiakuluissa**. Etähallinnan ansiosta tekniset järjestelmät toimivat optimaalisesti ja poikkeamat tavoitearvoissa huomataan heti – eikä silloin kun puoroista on jo muodostunut joki.

Kiinteistön ylläpitokustannuksiin syntyy säästöjä muun muassa päivystyskäyntien määrän vähentyessä ja kunnossapidon perustessa kalenterin sijaan todellisiin tarpeisiin. Etävalvonnassa syntyvän seurantatiedon avulla voimme muun muassa tehostaa energianhallintaa ja nostaa kiinteistön arvoa. Asiakas voi myös ennakoita kustannuksia paremmin.

Jo yli 10 000 kiinteistöä etähallinnassa

Vuonna 2014 Caverionilla oli yhteensä noin 30 000 huoltokohdetta. Näistä yli 10 000 kiinteistöä oli liitetty Caverionin etähallintaan. Suurin osa kohteista on liike- ja toimitiloja. Lisäksi etähallintaan on liitetty muun muassa sairaaloita, datasaleja, tuotantolaitoksia, asuinrakennuksia, katujen lämmitysprosesseja, tie- ja katuvalaistusta ja bensa-asemia.

Teknisen huollon ja kunnossapidon sopimukseen sisältyvä automaatio on tyypillisesti **hälytysten ja vikojen hallintaa**: etähallintajärjestelmä vastaanottaa hälytyksiä, ohjaa niitä eteenpäin sekä selvittää ja mahdollisesti ratkaisee niiden syitä. Laajemmissa, palveluiden johtamista sisältävissä sopimuksissa tarvetta on usein edistyneemmälle automaatiolle: järjestelmä seuraa prosessivirtaa, tuottaa siitä muutosraportteja ja jopa **tekee korjaavia toimenpiteitä** automaattisesti.

Etähallinta on **aina mukana elinkaarihankkeiden ylläpitovaiheessa**. Ilman etähallintaa emme voisi tehokkaasti seurata olosuhteita ja energiankäyttöä ja taata asiakkaalle sovittujen tavoitteiden toteutumista. Myös elinkaarihankkeessa antamamme säästötakuu edellyttää, että käytössä on ajantasaista ja kattavaa tietoa.

Automaation eri tasot

Tavoitteena yhtenäinen malli

Tarjoamme etähallintapalveluita **kaikissa toimintamaissamme**, mutta maiden välillä on eroja muun muassa sen suhteen miten palvelut on järjestetty.

Suomessa tarjoamme etähallintaa ja teknisten järjestelmien optimointia keskitetystä **kiinteistövalvomostamme** käsin. Valvomossa työskentelee toistakymmentä asiantuntijaa, jotka ovat erikoistuneet valvomaan ja analysoimaan kiinteistöjen olosuhdemuutoksia automaatiota ja etävalvontaa hyödyntäen. Valvomossa hyödynnettävä tietojärjestelmä mahdollistaa järjestelmien automaattisen analysoinnin.

Ruotsissa ja Norjassa on käytössä hieman toisenlainen malli, jossa laaja joukko kunnossapidon ammattilaisia seuraa **etähallintaratkaisun** avulla kiinteistöjen hälytyksiä ja tekee niiden perusteella korjaavia toimenpiteitä osana päivittäistä kunnossapitoa.

Tavoitteenamme on hyödyntää eri toimintamaiden parhaat käytännöt ja kokemukset ja kehittää kaikille maille yhtenäinen, markkinoilla kilpailukykyinen automatisoitu konsepti etähallintaan.

Tulevaisuuden järjestelmät analysoivat kohteen teknisten järjestelmien toimintaa, valvovat prosesseja ja parhaimmassa tapauksessa myös korjaavat häiriötilanteet automaattisesti.

Huoltoliiketoiminnan tehostaminen

Teimme vuoden 2014 aikana aktiivista kehittämistyötä muun muassa mobiilin huoltoprosessin tehostamiseksi ja yhteisten järjestelmätyökalujen käyttöönottamiseksi.

Huoltoliiketoiminnan organisaatioita kehitettiin siten, että ne tukevat tavoitetta yhtenäistää Caverion-maiden toimintatapoja ja mahdollistavat osaamisen jakamisen kaikkien toimintamaiden hyödyksi.

Vuonna 2013 perustettu **huoltoliiketoiminnan osaamiskeskus** tukee koko konsernin tasolla huolto- ja kunnossapitopalveluiden toimitusketjun sekä niihin liittyvien prosessien ja IT-alustojen kehittämistä. Myös divisioonissa olemme nähneet tarpeelliseksi keskittää laajat ja vaativat, sopimukset kuten muun muassa elinkaarihankkeet niitä varten perustettaviin yksiköihin.

Uudistettu huoltoprosessi käytössä jo osassa maita

Noin 10 000 huollon kanssa työskentelevää caverionilaista ja noin miljoona palvelupyynnöä vuodessa konkretisoivat tehokkaan ja yhtenäisen prosessin merkitystä palvelumme laadulle.

Huoltoprosessissa tehokkuuden kannalta kriittisintä on se, mitä tapahtuu ennen varsinaista huoltokäyntiä; miten työpyynnöt otetaan vastaan ja miten työ suunnitellaan, aikataulutetaan ja ohjataan oikealle henkilölle. Toki tehokkuuteen kiinnitetään huomiota myös tämän jälkeenkin: olennaista on, että työtuntien raportointi ja laskutus tapahtuvat viiveettä, lähtökohtaisesti päivittäin.

Vuonna 2014 analysoimme tarkoin huoltoliiketoiminnan prosesseja muun muassa läpimenoaikojen suhteen ja kehitimme niiden tehokkuutta. Uudistettu huoltoprosessi otettiin käyttöön Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Tavoitteena on, että yhtenäistetty prosessi on otettu käyttöön kaikissa divisioonissa vuoden 2016 loppuun mennessä.

Mobiililaitteet tukevat prosessia

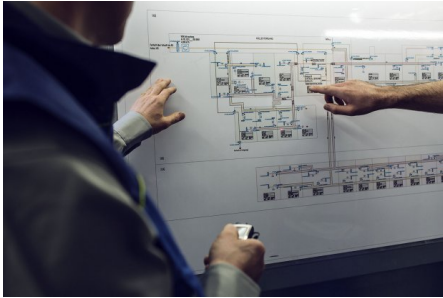
Toimivien prosessien lisäksi tarvitaan yhtenäisiä **työkaluja muun muassa työn suunnitteluun, aikatauluttamiseen ja seurantaan**. Tavoitteena on ottaa yhteinen ERP-toiminnanohjausjärjestelmä käyttöön kaikissa toimintamaissa ja integroida siihen kenttätyössä käytetyt mobiililaitteet vuoden 2016 loppuun mennessä.

Ruotsissa ja Suomessa on otettu käyttöön sovellus, joka tukee huoltohenkilöstön työtä tuomalla esimerkiksi työpyynnöt ja tuntikirjausjärjestelmän mobiililaitteisiin. Vuoden 2014 lopussa yli 2 000 huoltomiehellä Suomessa ja Ruotsissa oli apunaan tämä sovellus. Itävallassa ja Norjassa järjestelmä on määrä ottaa käyttöön alkuvuodesta 2015.

Loppuvuodesta 2014 ensimmäiset huoltopäälliköt saivat käyttöönsä niin sanotun mobiilin työpöydän (mobile dashboard), jonka avulla he voivat seurata vastuualueensa huoltoprosessin etenemistä. Sovelluksessa näkyvät muun muassa saadut ja avoimet työpyynnöt, sopimukset sekä erilaiset suorituskykyä mittaavat tekijät kuten esimerkiksi läpimenoajat. Ensimmäisenä järjestelmä otetaan käyttöön käyttöön Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa, ja käyttöönotto jatkuu myöhemmin vuonna 2015 muissa maissa.

Tavoitteenamme on tulevaisuudessa yhdistää **yksilöiden ja tiimien palkitseminen** entistä enemmän suorituskykyyn, kuten esimerkiksi tuntikirjauksiin, läpimenoaikoihin, sopimusten määrään ja laskutukseen, ja siten edistää henkilöstön sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin.

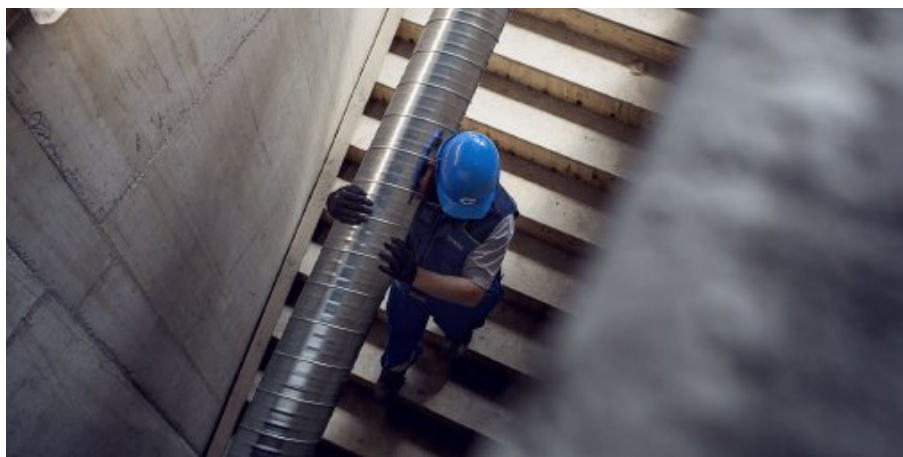
Tehokkuuden kannalta kriittisintä on se, mitä tapahtuu ennen varsinaista huoltokäyntiä; miten työpyynnöt otetaan vastaan sekä miten työ suunnitellaan, aikataulutetaan ja ohjataan oikealle henkilölle.

Caverionin kilpailuedut huollossa ja kunnossapidossa

- Asiakas saa kattavat, koko **elinkaaren mittaiset palvelut** ja **kaikkiin teknisiin järjestelmiin** liittyvää osaamista.
- Teknologisen osaamisemme ja asiantuntijapalveluidemme ansiosta voimme tarjota asiakkaalle tarkasti todellisia tarpeita vastaavia palveluita. **ServiFlex-konseptin** ansiosta teknisten huolto- ja kunnossapitopalvelujen hankkiminen ja hallinnointi on asiakkaalle helppoa ja joustavaa.
- Tarjoamme edistynyttä **kiinteistöautomaatiota ja etähallintaa**, jotka takaavat halutut olosuhteet ja sovitun energiankulutuksen sekä todellisen tarpeiden mukaiset toimenpiteet kohteessa.
- **Energiätehokkuus** on osa kaikkia Caverionin palveluja, ja energiansäästö pyritään liittämään myös osaksi kaikkia palvelusopimuksia. Tarjoamme suurissa energiansäästöhankeissa säästötakuun, jota harva muu palveluntarjoaja voi tarjota.
- Olemme **lähellä asiakkaita** 12 maassa. 280 paikallista toimipistettä ja HelpDesk mahdollistavat nopean palvelun ja lyhyet vasteajat ympäri vuorokauden. Oman, ammattitaitoisen henkilöstömme merkittävä osuus henkilöstöresursseista takaa tasaisen korkean palvelun tason. Tehokas huoltoprosessimme näkyy myös asiakkaalle.

Projektiliiketoiminta

Markkinatilanne oli vakaa yleisestä talouden tilanteesta ja epävarmuudesta huolimatta, ja saimme useita suuria, usean miljoonan euron tilauksia. Projektiliiketoiminnan kannattavuuden tehostaminen eteni.

Keskeistä vuonna 2014

- Projektiliiketoimintamme **liikevaihto** oli 1 109 miljoonaa euroa (2013: 1 134 milj. e) eli 46 % konsernin kokonaisliikevaihdosta (45 %).
- **Yleinen markkinatilanne** oli vakaa yleisestä talouden tilanteesta ja epävarmuudesta huolimatta. Suomessa osa asiakkaistamme joutui lykkäämään projektejaan, mutta saimme myös joitakin uusia suuria tilauksia. Ruotsissa projektimarkkinat olivat vakaat ja myös Norjassa projektimarkkinoiden toimintaympäristö oli hyvä. Saksassa kysyntä pysyi suotuisana.
- Saimme useita suuria, yli 10 miljoonan euron **tilauksia** Saksassa ja Norjassa sekä muita useiden miljoonien arvoisia tilauksia myös muissa maissa.
- Projektitoimintojen **kannattavuuden parantamistoimet** etenivät hyvin. Koko projektikantaa tarkasteltiin lähemmin, ja projektien kustannusarvioita ja varauksia tarkistettiin. Suurin osa heikosti kannattavista projekteista saatettiin loppuun.
- Kehitimme yhteisiä **projektiliiketoiminnan prosesseja** ja otimme käyttöön kaikille divisioonille **yhteisen toimintamallin**. Määritimme **uudet valtuudet sopimusten hyväksymiselle**. Projektien valintaan kiinnitetään entistä tarkemmin huomiota muun muassa kannattavuuden ja riskien suhteen, ja projektin jokaista vaihetta seurataan entistä tarkemmin. Lisäksi kehitimme yhtenäistä prosessia projektien myyntiin ja yhtenäistimme hankintoihin liittyviä toimintatapoja, prosesseja ja organisaatioita. Divisioonissa vaativiin projekteihin liittyvää erityisosaamista keskitetään niitä varten perustettaviin toimistoihin. Osassa divisioonista rakenteita uudistettiin jo katsausvuoden aikana.
- **Näkymät vuodelle 2015:** Teknisen asennusliiketoiminnan odotetaan pysyvän vakaana. Parempaa energiatehokkuutta ja parempia sisäilmaolosuhteita koskevat vaatimukset sekä tiukentuva ympäristölainsäädäntö tukevat merkittävästi markkinoiden positiivista kehitystä. Kiinteistöjen ja teollisuuden suurten uusien tarjousten odotetaan lisääntyvän vuoden aikana. Tarjoustoiminnassa on nähtävissä myönteisiä merkkejä etenkin julkisella sektorilla ja teollisuudessa. Alhaisen korkotason ja rahoituksen saatavuuden odotetaan tukevan investointeja. Talotekniikan kokonaistoimitusten suunnittelun ja toteutuksen kysynnän odotetaan kehittyvän suotuisasti erityisesti suurissa ja teknisesti vaativissa projekteissa.

Uusia sopimuksia

Henninger Turm, Frankfurt am Main, Saksa. Caverion toimittaa 40-kerroksisen uuden asuinkiinteistön kaiken talotekniikan ja toimii hankkeen teknisenä pääurakoitsijana. Sopimus sisältää suunnittelun ja hankekehityksen, projektin johtamisen ja projektin toteutuksen. Sopimuksen arvo 33 milj. e. [Lue lisää](#)

Deutsche Rentenversicherung Bund, Saksa. Lämmitys-, jäähdytys-, viemärointi-, ilmanvaihto- sekä turvallisuus- ja palontorjuntajärjestelmien toimitus Saksan eläkevakuutusliiton hallintorakennukseen. Hanke sisältää projektin toteutuksen ja johtamisen. Sopimuksen arvo 15,6 milj. e. [Lue lisää](#)

Wintershallin toimisto, Stavanger, Norja. Teknisten järjestelmien kokonaistoimitus sisältäen asiantuntijapalvelut, suunnittelun ja hankekehityksen, projektin toteutuksen ja projektin johtamisen. Kohteen energiatehokkaat ratkaisut täyttävät BREEAM NOR -standardin vaatimukset luokassa Erinomainen. Sopimuksen arvo 11 milj. e. [Lue lisää](#)

Baxter, Krems, Itävalta. Talotekniikan toimitus teollisuusasiakas Baxterin tuotantotiloihin sisältäen muun muassa puhdistiloiden teknologiaa. Sopimus kattaa projektin johtamisen ja projektin toteutuksen. Sopimuksen arvo on yli 11 milj.e. [Lue lisää](#)

Sør-Trøndelandin korkeakoulu, Norja. Talotekniikan kokonaistoimitus uuteen teknologiarakennukseen, joka rakennetaan passiivitalovaatimusten mukaiseksi. Sopimuksen arvo on 9 milj. e ja se sisältää suunnittelun ja hankekehityksen, projektin johtamisen ja projektin toteutuksen. [Lue lisää](#)

Huddingen sairaala, Tukholma, Ruotsi. Lämmitys-, vesi-, viemärointi-, ilmastointi- ja ilmanvaihtojärjestelmien toimitus sairaalan uuteen koulutuskeskukseen. Sopimuksen arvo on noin 6,8 milj. e ja se sisältää asiantuntijapalvelut sekä projektin johtamisen ja projektin toteutuksen. [Lue lisää](#)

Puijon sairaala, Kuopio, Suomi. Säde-rakennuksen LVI- ja jäähdytysratkaisujen toimitus. Sopimuksen arvo on noin 4 milj. e sisältäen suunnittelun ja hankekehityksen, projektin johtamisen ja projektin toteutuksen. [Lue lisää](#)

Fortum, Loviisan ydinvoimalaitos, Suomi. Jäähdytystornien teräsrakenteiden ja putkistojen sekä sähkö- ja automaatiojärjestelmien asennukset. Sopimuksen arvo 2 milj. e. [Lue lisää](#)

Vuoden 2014
liikevaihto

1 109

milj. e
(2013: 1 134 milj. e)

Osuus konsernin
liikevaihdosta

46 %

(2013: 45 %)

Henkilöstön määrä

6 135

Projektiliiketoiminnan
liikevaihto

Tavoitteet projektiliiketoiminnassa

Projektiliiketoiminnassa tavoitteenamme on kasvaa nostamalla erityisesti Design & Build -hankkeiden osuutta sekä vahvistamalla teknistä erityisosaamistamme ja tuotekehitystämme. Lisäksi parannamme toiminnan tehokkuutta ja kannattavuutta.

Kehitämme liiketoimintajakaamaa

Vuonna 2014 noin hieman yli kolmannes projektiliiketoiminnan liikevaihdostamme muodostui niin kutsutuista **Design & Build** -projekteista, joissa olemme mukana alusta lähtien vastaten järjestelmien suunnittelusta, projektin toteutuksesta ja johtamisesta sekä alihankkijoista.

Tavoitteenamme on lisätä näiden projektien osuutta liiketoiminnastamme sekä nostaa laajojen, **useita eri teknisiä järjestelmiä** ja järjestelmien integrointia käsittävien projektien osuutta. Caverionilla on kyky viedä läpi laajoja projekteja, jotka ovat pitkäkestoisia sekä vaativat paljon resursseja. Tavoitteenamme ei ole voittaa hankkeita tarjoamalla alhaisinta hintaa vaan erikoisosaamistamme ja kokemustamme vaativista projektitoteutuksista.

Asiakkaan kannalta projektivastuun luovuttaminen yhdelle urakoitsijalle vähentää huomattavasti hankkeen riskejä. Lisäksi toteutusaika lyhenee, kun suunnittelua ja asennustyötä voidaan edistää osittain samanaikaisesti. Kustannukset ovat ennakoitavissa, sillä ne voidaan määritellä jo suunnitteluvaiheessa. Kun olemme mukana suunnittelusta lähtien, voimme myös vaikuttaa järjestelmien valintaan ja sitä kautta laatuun ja tehokkuuteen.

Teknisten järjestelmien integrointi on Caverionin ydinosaamista. Laajan, kaikki tekniset osa-alueet kattavan osaamisemme ansiosta voimme taata asiakkaillemme, että kohteen tekniset järjestelmät muodostavat aina yhteensopivan ja toimivan kokonaisuuden.

Lue lisää

Projektiliiketoiminnan liikevaihdon jakauma vuonna 2014

● Kilpailu-urakointi (noin 2/3 liikevaihdosta)

Sisältää projektin toteutuksen (yksittäinen tai useampi järjestelmä) asiakkaan valmiiden suunnitelmien pohjalta. Asiakas saattaa hankkia kohteen kiinteistötekniiset järjestelmät tarjouskilpailujen perusteella usealta eri toimittajalta.

● Design & Build -projektit (noin 1/3 liikevaihdosta)

Sisältää projektin toteutuksen lisäksi suunnittelun, projektin johtamisen sekä vastuun alihankkijoista.

Vahvistamme teknistä osaamistamme ja T&K-toimintaa

Jatkuva tuotekehitys sekä **omat tuotteet** ovat Caverionin liiketoiminnan olennaisia elinehtoja, joihin jatkamme panostuksiamme. Vahvistamme erikoisosaamistamme vaativien kiinteistöjen, kuten sairaaloiden, laboratorioiden ja puhdastilojen tekniikoissa. Kehitämme tuotteitamme muun muassa jäähdytyksessä, kiinteistöjen automaatiossa sekä turvallisuus- ja paloturvallisuusjärjestelmissä.

Tavoitteenamme on lisätä omien tuotteidemme ja ratkaisujemme osuutta tarjonnassamme. Oma tutkimus- ja kehityskeskuksemme tukee osaltaan tätä tuotekehitystä. Lisäksi tuotekehitystyötä tehdään divisioonissa.

Parannamme tehokkuutta, kannattavuutta ja riskienhallintaa

Projektien tarkka valinta ja seuranta ovat edellytyksiä liiketoimintamme tehokkuuden ja kannattavuuden parantamiselle. Valitsemme projektit tarkasti niin riskien, kannattavuuden kuin myös osaamisemme ja resurssien suhteen. Projektien valinnassa noudatetaan tarkoin määriteltyä prosessia ja hyväksymisrajoja: Yli 100 milj. euron sopimukset hyväksyy hallitus, 20–100 milj. euron sopimukset toimitusjohtaja ja 5–20 milj. euron sopimukset kyseisen liiketoiminta-alueen johtaja.

Projektin jokaista vaihetta seurataan entistä tarkemmin, jolloin mahdollisiin poikkeamiin ja riskeihin voidaan puuttua aikaisessa vaiheessa. Suurimmissa projekteissa etenemistä valvoo projektille asetettu ohjausryhmä.

Kehitämme kaikille divisioonillemme **yhteisiä toimintatapoja, prosesseja, hankintatoimea ja sovelluksia**. Kehitystyötä tehdään keskitetysti konsernitasolla, ja divisioonat osallistuvat tähän työhön aktiivisesti.

Divisioonissa vaativiin projekteihin liittyvää erityisosaamista keskitetään niitä varten perustettaviin toimistoihin, jotka vastaavat muun muassa suurista Design & Build

-hankkeista ja muista projekteista, joihin sisältyy suunnittelua ja hankekehitystä. Näiden toimistojen tehtävänä on tukea projekteja, joita toteutetaan paikallisesti 280 toimipisteessämme.

Keskeiset tavoitteet

Liiketoiminnan jakauman kehittäminen

- Design & Build -projektien osuuden nostaminen
- Laajat, useita teknisiä järjestelmiä käsittävät toimitukset
- Teknisten järjestelmien integrointiin liittyvän osaamisen hyödyntäminen

Teknisen osaamisen vahvistaminen ja T&K

- Omien tuotteiden ja ratkaisujen kehittäminen sekä niiden osuuden nostaminen tarjoomassamme

Projektiliiketoiminnan tehostaminen, kannattavuuden parantaminen ja riskienhallinta

- Projektien tarkempi valinta ja seuranta
- Yhtenäinen toimintamalli ja projektiprosessi
- Hankinnan kehittäminen
- Negatiivisen käyttöpääoman turvaaminen tehostuneella laskutuksella

Projektiliiketoiminnan toimintamalli ja palvelut

Suunnitellamme ja toteutamme teknisiä järjestelmiä ja prosesseja sekä uusiin että vanhoihin kiinteistöihin ja teollisuuslaitoksiin. Toimitustemme laajuus vaihtelee yksittäisistä ratkaisuista aina kohteen kaiken teknologian kattaviin kokonaistoimituksiin. Projektin toteutuksen lisäksi palvelumme kattavat projektin johtamisen, suunnittelun ja hankekehityksen sekä asiantuntijapalvelut.

Projektiliiketoimintamme koostuu pääosin suuresta määrästä pienempiä projekteja, joiden yksittäinen arvo on tyypillisesti muutaman miljoonan euron luokkaa. Suurimmat kohdemarkkinamme ovat Keski-Euroopassa, etenkin Saksassa, jossa olemme myös toteuttaneet euromääräisesti suurimmat hankkeemme. Vuonna 2014 suurin hankkeemme Saksassa oli arvoltaan yli 30 miljoonaa euroa. Suurimmat hankkeet sisältävät usein projektin toteutuksen lisäksi projektin johtamista sekä suunnittelua. Pohjoismaissa Caverionin liiketoiminta painottui enemmän pienempiin projektitoimituksiin sekä huoltoon ja kunnossapitoon, ja vuonna 2014 suurimmat hankkeet olivat yksittäiseltä arvoltaan 2–11 miljoonan euron luokkaa.

Erikoisosaamista asiakkaan toiminnan tehostamiseksi

Tarjoamme kiinteistöjen teknisiin järjestelmiin ja teollisuuden prosesseihin liittyviä **asiantuntijapalveluita**. Kehitämme toimivaa, turvallista sekä energia- ja kustannustehokasta teknologiaa ja ratkaisuja asiakkaan toiminnan tehostamiseksi. **Analysoimme, kehitämme ja optimoimme** teknisten järjestelmien toimintaa. Tarjoamme **energiatehokkuuteen liittyviä neuvontapalveluja** ja autamme asiakastamme valitsemaan kohteeseen oikeanlaiset, tarvittaessa myös ympäristösertifikaattien vaatimukset täyttävät järjestelmät.

Hyödynnämme edistyneitä ratkaisuja kiinteistön olosuhteiden ennustamiseksi ja mallintamiseksi. Suunnittelun pohjana voidaan myös käyttää kiinteistöautomaation kautta asiakaskohteistamme saatua tietoa.

Oman tutkimus- ja kehityskeskuksemme sekä omien tuotteiden ja tuotekehityksemme ansiosta voimme tarjota asiakkaillemme heidän tarpeisiinsa yksilöllisesti vastaavia ratkaisuja. Yhtiömme oma T&K-keskus Saksan Aachenissa on erikoistunut vaativien ilmastointiin, viilennykseen ja lämmitykseen liittyvien tuotteiden kehittämiseen. Tämän lisäksi T&K-työtä tehdään osana liiketoimintaa divisioonissamme.

Vuonna 2014 jätimme **10 ratkaisujamme koskevaa patenttihakemusta**. Suomessa toimme markkinoille uutena tuotteena huoneistokohtaisen sammuuslaitteiston. Muut patenttihakemukset liittyivät pääosin ilmastointiin, ilmanvaihtoon ja jäähdytykseen sekä muun muassa olomuotoa muuttavia materiaaleja (phase change materials) hyödyntäviin ratkaisuihin.

Lue lisää: Asiakkaat, laatu ja T&K

Oma suunnittelu ja hankekehitys takaavat korkean laadun

Suunnittelu ja hankekehitys -palvelualueellamme tarjoamme asiakkaan tarpeisiin räätälöityjä ratkaisuja, joiden suunnittelussa on huomioitu projektin toteutusvaiheen sekä kunnossapidon vaatimukset.

Teknisten järjestelmien integrointi on Caverionin ydinosaaamista. Laajan, kaikki tekniset osa-alueet kattavan osaamisemme ansiosta voimme taata asiakkaillemme, että kohteen tekniset järjestelmät muodostavat aina yhteensopivan ja toimivan kokonaisuuden.

Oma suunnittelu ja hankekehitys takaavat projektitoimituksen korkean laadun ja vähentävät siihen liittyviä riskejä. Kun olemme mukana projektin alusta lähtien, voimme vaikuttaa järjestelmien valintaan ja siten välttää turhaa uudelleensuunnittelua asennusvaiheessa. Projektin toteutusvaihe nopeutuu, kun suunnittelua ja asennustöitä voidaan tehdä osittain samanaikaisesti.

Hyödynnämme osassa projekteistamme **rakennusten tietomallinnusta** (Building Information Model, BIM), joka mahdollistaa rakennusten ja talotekniikkajärjestelmien 3D-mallintamisen sekä eri järjestelmien simuloinnin. Mallintamalla kohteen teknisiä järjestelmiä voimme testata kohteeseen valittujen järjestelmien käytännön toimivuutta ja yhteensopivuutta jo projektin suunnitteluvaiheessa. Tietomallinnus myös säästää kustannuksia ja lyhentää asennusaikaa projektin toteutusvaiheessa sekä mahdollistaa esivalmistuksen entistä laajemman hyödyntämisen. Vuonna 2014 hyödynsimme tietomallinnusta muun muassa LVI- ja sähköistysjärjestelmien toimituksessa Huddingen sairaalan koulutuskeskukselle Ruotsissa.

Caverionilla on kyky toimittaa laajoja, useiden teknisten järjestelmien integrointia käsittäviä projekteja, jotka sisältävät myös suunnittelua ja hankekehitystä sekä projektin johtamista.

Ammattimainen projektinjohtaminen on edellytys onnistuneelle toteutukselle

Caverionilla on pitkä, vuosikymmenien mittainen kokemus **projektin johtamisesta** eri asiakassegmenteillä. Ammattitaitoinen projektinjohtaminen takaa, että **laatu, kustannukset ja toimitusaika ovat tasapainossa**.

Yhteiset prosessit ja työkalut varmistavat, että työmme laatu on aina korkeatasoista. Projekteihin liittyvät toimintaohjeemme on kirjattu nk. projektin johtamisen käsikirjaan, joka osaltaan takaa yhtenäiset prosessit ja korkean laadun projektista tai maasta riippumatta. Koulutuksella varmistamme, että tietotaito siirtyy kokeneilta projektijohtajiltamme nuoremmille.

Panostamme entistä enemmän projektien valvontaan ja seurantaan, jolloin riskeihin ja mahdollisiin poikkeamiin laadussa, kustannuksissa tai aikatauluissa voidaan puuttua aikaisessa vaiheessa. Kaikki toimenpiteet dokumentoidaan ja tallennetaan siten, että ne ovat helposti asiakkaan tarkistettavissa. Tämä koskee myös alihankkijoitamme. Projektiin liittyvistä merkittävistä muutoksista raportoidaan eteenpäin ylemmälle tasolle. Suurimmille projekteille olemme asettaneet erilliset ohjausryhmät.

Asennustyöt asiakkaan tarpeiden mukaisesti

Tarjoamme **projektin toteutusta**, eli teknisten järjestelmien asennuspalvelua asiakkaan tarpeiden mukaisesti **yksittäisistä järjestelmistä kohteen kaiken tekniikan sisältäviin kokonaisratkaisuihin**.

Huolellinen suunnittelu, materiaalien ja komponenttien oikea-aikainen hankinta sekä oma ammattitaitoinen henkilöstö takaavat tehokkaan ja laadukkaan toteutuksen. Pidämme hyvää huolta työturvallisuudesta työmaillamme, ja olemme siinä alamme edelläkävijöitä.

Tavoitteenamme on lisätä **omien esivalmisteiden käyttöä** projektitoteutuksissamme. Saksan Aachenissa sijaitsevassa tutkimus- ja tuotekehityskeskuksestämme valmistetaan ilmanvaihtoon, jäähdytykseen, lämmitykseen ja puhdasilmaratkaisuihin liittyviä esivalmisteita. Esivalmistus tehostaa asennustyötä työmaalla, varmistaa tasaisen laadun ja parantaa asentajien työturvallisuutta.

Vahvaa osaamista teollisuus- ja tuotantoprosesseissa

Taloteknisten järjestelmien ohella Caverion tarjoaa myös teknisten järjestelmien ja prosessien **projektitoimituksia teollisuudelle**. Autamme asiakkaitamme tuottavampaan ja turvallisempaan tuotantoon tarjoamalla teknisten järjestelmien ja prosessien projektitoimituksia kaikilla teollisuudenaloilla. Projektitoimituksemme teollisuudelle kattavat suunnittelun ja hankekehityksen, materiaalityömitukset, esivalmistuksen omilla konepajoilla sekä projektin johtamisen sekä asennuksen.

Myös teollisuuden projektitoimituksemme perustuvat vahvaan suunnitteluosaamiseen sekä pitkälle vietyyn esivalmistukseen. Valmistamme kolmella konepajallamme Suomessa ja Ruotsissa teollisuuden esivalmisteita, kuten putkistoja, säiliöitä ja kattiloita, joita toimitetaan projekteihin myös ympäri maailmaa. Olemme **Pohjois-Euroopan markkinajohtaja korkeapaineputkistojen toimittajana**.

Suurin osa teollisuuden investointiprojekteistamme toteutetaan asiakkaillemme Suomessa ja Ruotsissa. Lisäksi toimitamme **kiinteistötekniisiä järjestelmiä** kuten sähkö-, automaatio- ja ilmanvaihtojärjestelmiä teollisuuden asiakkaille myös muissa toimintamaissamme.

Taloteknisten järjestelmien ohella tarjoamme myös teknisten järjestelmien ja prosessien projektitoimituksia teollisuudelle.

Esimerkkejä omista ratkaisuihimme ja tuotteistamme:

- **LuxCool- ja ClimaCeil-** alakattoelementit, joihin on yhdistetty toimistotiloissa tarvittavaa tekniikkaa: muun muassa valaistus, lämmitys, jäähdytys, ilmastointi sekä niiden säätö ja ohjaus.
- **Caverion Niagara- ja Caverion Pyramid** -automaatiojärjestelmät
- **Krantz**-tuotemerkki (ilmanvaihto-, jäähdytys-, lämmitys- ja puhdasilmaratkaisut)
- **CleanPlus** (puhdastilateknologiat)
- **Automaattinen huoneistokohtainen sammuusjärjestelmä**
- **Olomuotoa muuttaviin materiaaleihin** (phase change materials, PMC) perustuvat ratkaisut ja tuotteet, jotka vähentävät jäähdyttimien tarvetta ja lisäävät kiinteistön energiatehokkuutta

Puhdastilaratkaisut

Caverion tarjoaa kattavat palvelut puhdastiloihin.

Caverionilla on teknistä erikoisosaamista ja omia tuotteita (CleanPlus) puhdastilateknologioissa.

Puhdastila on tila, jossa muun muassa pölyn, mikrobien, aerosolien ja kemiallisten höyryjen leviäminen pyritään estämään ja ilmassa esiintyvien hiukkasten määrä pitämään mahdollisimman alhaisena. Puhdastilojen olosuhteet estävät muun muassa infektioiden leviämisen ja varmistavat lääkkeiden vaikuttavien aineiden puhtaana pysymisen.

Tarjoamme puhdastilaratkaisuja esimerkiksi elektroniikkateollisuuteen, nanoteknologian alalle, lääketeollisuuteen, sairaaloihin ja leikkaussaleihin. Osaamisemme kattaa kaiken suunnittelusta asennukseen ja valmiiden tilojen kunnossapitoon.

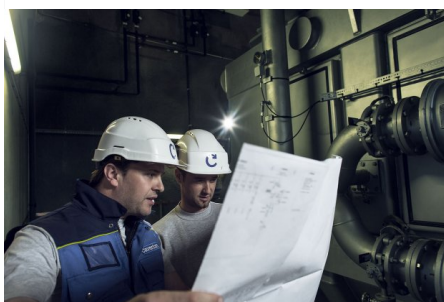
Esimerkkejä toteutuksistamme

- Bactiguardin tuotantotilat, Botkyrka, Ruotsi
- Jenoptikin optiikkatuotantotilat, Saksa
- Karoliininen yliopistosairaala, Ruotsi
- Astra Zeneca, Ruotsi
- Nanolab/NTNU, Norja
- Micronova/VTT, Suomi

Osaamisemme kattaa kaiken puhdastilojen suunnittelusta ja niissä vaadittavan tekniikan asennuksesta aina valmiiden tilojen kunnossapitoon.

Kilpailuedut projektiliiketoiminnassa

- Teknologinen erikoisosaaminen sekä laajat palvelut, jotka kattavat **kaikki talotekniikan osa-alueet läpi kiinteistön tai teollisuuslaitoksen elinkaaren**. Kunnossapidossa hankittua kokemusta voidaan hyödyntää myös projektien suunnittelussa ja toteutuksessa.
- Osaaminen **teknisten järjestelmien integroinnissa** takaa, että erilliset järjestelmät muodostavat yhdessä toimivan kokonaisuuden.
- **Erikoisosaamista vaativien kiinteistöjen teknologioissa** (muun muassa sairaalat, laboratoriot ja puhdistilat).
- **Oma tuotekehitys** mahdollistaa kunkin asiakkaan tarpeiden mukaiset ratkaisut.
- **Pitkä, vuosikymmenien kokemus** eri asiakassegmenteille toteutetuista projekteista sekä näyttöä laajoista, useita järjestelmiä käsittävistä projekteista, jotka ovat pitkäkestoisia sekä vaativat paljon resursseja.
- **Läsnäolo 12 maassa** mahdollistaa asiakkaiden palvelemisen joustavasti yli maarajojen.

Oikeustalo toteutettiin elinkaarimallilla

Länsi-Jyllannin uusi oikeustalo vihittiin käyttöön syyskuussa 2014. Caverion on suunnitellut ja toteuttanut kiinteistön kiinteistöt tekniset järjestelmät. Kohteen valmistuttua Caverion vastaa nyt myös sen kunnossapidosta ja elinkaari palveluista seuraavien 25 vuoden ajan.

Suunnittelun, toteutuksen, käytön ja kunnossapidon sisältävä hanke toteutetaan public-private partnership (PPP) -mallilla. Hankkeen keskeisenä tavoitteena oli toteuttaa oikeustalolle korkeatasoiset tekniset järjestelmät sekä taata niiden toimivuus ja paras mahdollinen suorituskyky. Caverion vastaa kokonaisvaltaisesti kohteen energiatehokkuudesta ja myös muiden kuin teknisten palvelujen kuten siivouspalvelujen johtamisesta.

Tekniset järjestelmät on liitetty etähallintajärjestelmään, mikä mahdollistaa esimerkiksi valojen tai lämpötilan tilakohtaisen säätämisen etäyhteyksien välityksellä. Järjestelmä säätää esimerkiksi lämpötilaa automaattisesti henkilömäärän mukaan ja valaistusta läsnäoloon perustuen. Rakennuksen käyttötarkoitus ja tilojen rajatut kulkuoikeudet vaativat myös äärimmäisen edistynyttä turvajärjestelmää.

Länsi-Jyllannin oikeustalo,
Viborg, Tanska

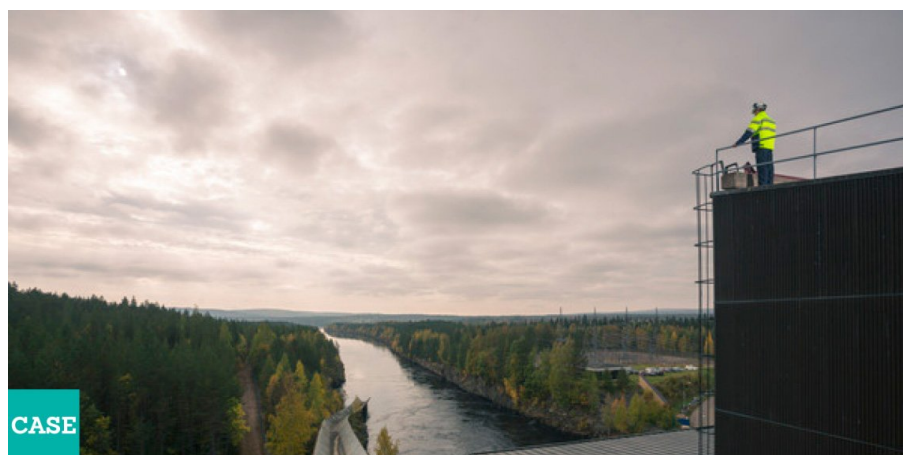
Palvelualueet: Asiantuntijapalvelut,
Suunnittelu ja hankekehitys,
Projektin toteutus, Palveluiden
johtaminen, Elinkaarihankeet ja
-palvelut

Tekniset järjestelmät: Lämmitys,
vesi ja viemäri, Ilmanvaihto ja
ilmastointi, Jäähdytys, Sähköistys

Ajankohta: 2013–2039

Koko: ~9 500 m²

Sopimuksen arvo: Ei julkistettu

Caverion pitää vesivoimalaitokset käynnissä

Caverion vastaa Suomen merkittävimmän vesivoiman tuottajan, Kemijoki Oy:n omistuksessa olevien 16 vesivoimalaitoksen käyttö- ja kunnossapitopalveluista.

Ulkoistukseen sisältyy suurin osa kiinteistöistä sekä infrastruktuurista 550 kilometriä pitkän Kemijoen varrella, muun muassa tekojärvet, pumppu- ja voima-asetat, padot ja voimakaapelit, joista pitää huolta 80 Caverionin palvelukseen vuonna 2014 siirtynyttä työntekijää. Laitosten valvonta tapahtuu valvomosta käsin etäyhteyksien kautta. Kunnossapidon lisäksi Caverion on vastannut mittavasta modernisoinnista kahdessa Kemijoen vesivoimalaitoksessa.

Kemijoki Oy:n
vesivoimalaitokset, Pohjois-Suomi

Palvelualueet: Tekninen huolto ja kunnossapito, Palveluiden johtaminen

Tekniset järjestelmät:
Teollisuusasennukset

Ajankohta: 2014–

Koko: 16 vesivoimalaitosta

Sopimuksen arvo: ei julkistettu

Elinkaaren mittaista vastuuta

Caverion suunnitteli ja toimitti vuosina 2012–2013 kolmelle porvoollaiselle päiväkodille energiatehokasta kiinteistötekniikkaa talotekniikan kokonaistoimituksena. Muun muassa lattialämmityksen, maalämmön ja aurinkokeräinten yhdistämisen, valaistuksen LED-tekniikan ja liiketunnistimien sekä läsnäoloon perustuvan ilmanvaihdon ansiosta vain alle puolet energiankulutuksesta katetaan ostoenergialla. Päiväkodit sijoittuvatkin lähes passiivenergialuokkaan.

Energiatehokas tekniikka ei kuitenkaan yksinään riitä, kun tavoitteena on pitää päiväkodit kunnossa vuosikymmenten ajan. Siksi Caverion vastaakin myös kohteiden kokonaisvaltaisesta kunnossapidosta aina vuoteen 2032 saakka. Päiväkodit on liitetty Caverionin etähallintaan, jossa niiden olosuhteita seurataan vuorokauden ympäri. Samalla taataan, että kiinteistöjen energiankäyttö pysyy kaiken aikaa mahdollisimman tehokkaana.

Porvoon energiatehokkaat
elinkaaripäiväkodit

Palvelualueet: Elinkaarihankkeet ja
-palvelut

Tekniset järjestelmät:
Talotekniikan kokonaistoimitus

Ajankohta: 2012–2013

Koko: kolme päiväkotia

Sopimuksen arvo: ei julkistettu

Frankfurt saa takaisin maamerkkinsä

Vuonna 1960 rakennettu ja 2003 käytöstä poistunut Henningerin olutpanimon torni oli pitkään yksi Frankfurtin tunnetuimmista maamerkeistä. Tornin korjaaminen olisi kuitenkin kirjaimellisesti maksanut maltailta, joten tilalle nousee sitä läheisesti muistuttava uusi asuinrakennus.

Hanke on ainutlaatuinen sekä erityisen sijaintinsa että rakennuksen talotekniikan suhteen.

Caverion toimittaa 40-kerroksisen pilvenpiirtäjän kaiken talotekniikan ja toimii hankkeen teknisenä pääurakoitsijana. Rakennukseen tulee yli 200 asuntoa ja liiketiloja paikallisille palveluntarjoajille. Kohteessa hyödynnetään edistynyttä teknologiaa, kuten esimerkiksi jäähdytyskattoja. Rakennuksen lämmitys- ja jäähdytysenergiana käytetään muun muassa geotermistä energiaa.

Kiinteistön omistajalle teknisen pääurakoitsijan valinnassa ratkaisevaa oli, että Caverion on jo aiemmin osoittanut kykynsä toteuttaa vastaavanlaisia suurhankkeita laadukkaasti, tiukasta aikataulusta huolimatta.

Henninger Turm, Frankfurt
am Main, Saksa

Palvelualueet: Suunnittelu ja
hankekehitys, Projektin johtaminen,
Projektin toteutus

Tekniset järjestelmät: Lämmitys,
vesi ja viemäri, Ilmanvaihto,
Sähköistys, Jäähdytys, Turvallisuus,
Automaatio

Ajankohta: 12/2014–2016 loppu

Koko: ~77 000 m²

Sopimuksen arvo: 33 milj. e

Vanhasta rakennuksesta energiatehokas passiivitalo

Stavangerin keskustassa sijaitseva Bergelandsgården on alun perin vuonna 1985 rakennettu kiinteistö, jonka talotekniikka oli jäänyt ajastaan jälkeen. Vastatakseen tulevien käyttäjiensä, Norjan tielaitoksen ja Norjan valtionarkiston vaativiin tarpeisiin rakennus saneerataan täysin, ja siitä tulee kertaheitolla erittäin energiatehokas. Passiivitalona se kuluttaa 75 % vähemmän energiaa kuin perinteiseen tapaan toteutetut rakennukset.

Rakennukseen tulee toimistotiloja, laboratorioita ja arkistoja, ja hyvä sisäilma on niiden kaikkien kannalta välttämätön edellytys.

Aikakautensa arkkitehtuurille tyypillisesti rakennuksen huonekorkeus oli alhainen, mikä edellyttää, että tekniset järjestelmätkin rakennetaan tilaa hukkaamatta. Caverionin suunnitteleman KlimaTak- alakattoelementin suojissa, poissa katseilta, on kiinteistössä tarvittava talotekniikka: lvi-, sähköistys- ja jäähdytysjärjestelmät. Ratkaisu on energiatehokas, lähes äänetön ja älykäs kun siihen liitetään automaatiota ja etäohjausta.

Ilmavirtoja ja lämpötilaa voidaan säätää tilakohtaisesti ja tarpeenmukaisesti. Jos esimerkiksi aurinko porottaa rakennuksen julkisivuun, voidaan ilmastointi tässä osassa rakennusta ohjelmoida kovemmalle kuin varjoon jäävällä puolella. Lisäksi KlimaTak-järjestelmä muuntuu vaivattomasti ja nopeasti uusiin tarpeisiin, kun tilojen käyttötarkoituksen tai tilanjaon muuttaminen joskus tulee ajankohtaiseksi.

Bergelandsgården,
Stavanger, Norja

Palvelualueet: Projektin toteutus

Tekniset järjestelmät: Sähköistys,
Lämmitys, vesi ja viemäri,
Jäähdytys, Ilmanvaihto ja ilmastointi,
Automaatio

Ajankohta: 4/2014–11/2015

Koko: 12 000 m²

Sopimuksen arvo: 7 milj. e

CASE

Caverionin teknologia varmistaa tuotannon puhtauden

Bactiguard on kasvava ruotsalainen lääketeknologiayhtiö. Sen uusissa tuotantotiloissa Botkyrkassa lähellä Tukholmaa kehitetään ja valmistetaan lääketieteellisten välineiden päällysteitä, jotka estävät mikrobin kasvua instrumenttien pinnoilla ja siten vähentävät infektioita sairaaloissa ja hoitolaitoksissa.

Jotta tuotteisiin ei valmistuksessa pääsisi epäpuhtauksia, tapahtuu tuotanto puhdastiloissa, jotka Caverion on toimittanut Bactiguardille vuonna 2014. Puhdastilan teknologia pitää muun muassa pölyn, mikrobin ja kemiallisten höyryjen leviämisen aisoissa sekä ilmassa esiintyvien hiukkasten määrä mahdollisimman alhaisena.

Caverion vastasi hankkeen kokonaistoimituksesta, johon kuuluivat teknisten järjestelmien suunnittelu ja hankekehitys, projektin johtaminen ja toteutus sekä puhdastilojen rakentaminen.

Kohteen puhdastilateknikka on toteutettu Caverionin omilla CleanPlus-ratkaisuilla. Lisäksi Caverion on toimittanut puhdastilojen ilmanvaihto-, automaatio-, putkisto-, sähköistys- ja jäähdytysjärjestelmät. Vastuullamme oli myös puhdastilojen validointi, toisin sanoen sen varmistaminen, että puhdastilat on toteutettu lääketieteellisuuden alan tiukkojen vaatimusten mukaisesti.

Bactiguardin puhdastilat,
Botkyrka, Ruotsi

Palvelualueet: Suunnittelu ja hankekehitys, Projektin johtaminen, Projektin toteutus

Tekniset järjestelmät: Ilmanvaihto-, automaatio-, putkisto-, sähköistys- ja jäähdytysjärjestelmät

Ajankohta: 2014

Koko: 550 m²

Sopimuksen arvo: ei julkistettu

Kokonaisvaltaista kunnossapitoa

Garchingin kampus on yksi Münchenin teknillisen yliopiston kampuksista, jonka viidessä tiedekunnassa on yhteensä yli 12 000 opiskelijaa.

Caverion on toimittanut Garchingin kampuksen tekniset järjestelmät 1990-luvun lopussa ja vastannut sen jälkeen kiinteistöjen teknisestä huollosta ja kunnossapidosta ja palveluiden johtamisesta.

Pitkäaikaista ja toimivaa yhteistyötä jatkettiin vuoden 2014 alussa uudella palvelusopimuksella. Caverion valittiin yhteistyökumppaniksi Euroopan laajuisessa julkisessa tarjouskilpailussa, koska se pystyy tarjoamaan kokonaisvaltaista kunnossapitoa ja palveluiden johtamista sekä tehostamaan ratkaisullansa teknisten järjestelmien toimintaa.

Kampuksen alueella työskentelevät yli kaksikymmentä Caverionin työntekijää huolehtivat taloteknisten järjestelmien toiminnasta ja käytettävyydestä sekä energianhallinnasta. Kiinteistöt on liitetty ympärivuorokautiseen etävalvontaan, mikä osaltaan varmistaa, että järjestelmät toimivat niin kuin pitääkin ja sovitun energiankulutuksen puitteissa.

Palveluiden johtamisen sopimukseen kuuluu myös muita kuin teknisiä palveluita, kuten turvallisuus- ja vartiointi- ja siivouspalveluita sekä ulkotilojen huoltoa, joita Caverion tarjoaa alihankintana.

Münchenin teknillinen
yliopisto, Garchingin
kampus, Saksa

Palvelualueet: Tekninen huolto ja
kunnossapito, Palveluiden
johtaminen

Tekniset järjestelmät: Kaikki
talotekniset järjestelmät

Ajankohta: Pitkäaikainen yhteistyö,
jatkosopimus vuodesta 2014

Koko: ~295 000 m²

Sopimuksen arvo: Ei julkistettu

Etähallinnalla huomattavat säästöt

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma on Suomen suurimpia kiinteistösijoittajia, jota Caverion on auttanut energiansäästöissä vuodesta 2011. Caverion huolehtii teknisestä huollosta ja kunnossapidosta ja palveluiden johtamisesta yli 80 Varman kiinteistössä. Suuri osa kiinteistöistä, noin 50 kiinteistöä, on yhdistetty Caverionin ympärivuorokautiseen etähallintaan.

Kansallinen energiatehokkuussopimus on vuodesta 2011 velvoittanut Varman sitoutumaan 6 % energiasäästöihin vuoteen 2016 mennessä. 70 % tavoitelluista säästöistä saavutettiin jo kahden ensimmäisen vuoden aikana, jolloin Varman omistamissa toimistokiinteistöissä toteutettiin noin 350 energiankulutuksen vähentämiseen tähtäävää toimenpidettä.

Vuosittaiset säästöt ovat olleet noin 500 000 euron luokkaa, mikä vastaa 470 sähkölämmitteisen omakotitalon energiakustannuksia.

Ne on saavutettu pääosin nykyisiä laitteita säätämällä, laitteiden pienimuotoisella modernisoinnilla sekä etähallintaa hyödyntämällä.

Keskinäinen
työeläkevakuutusyhtiö
Varma, Helsinki

Palvelualueet: Tekninen huolto ja
kunnossapito, Palveluiden
johtaminen

Tekniset järjestelmät: Lämmitys,
vesi ja viemäri, Ilmanvaihto &
ilmastointi, Sähköistys, Turvallisuus

Ajankohta: 2011– (jatkuu)

Koko: 980 000 m²

Sopimuksen arvo: ei julkistettu

Jätteestä sähköä ja kaukolämpöä

Caverion on toimittanut Vantaan uuteen jätevoimalaan noin 23 kilometriä teollisuusputkistoja ja siten auttanut Vantaan Energiaa täyttämään sille asetetut tiukat ympäristövaatimukset. Uuden laitoksen myötä päästöt vähenevät noin 20 %.

Uusi jätevoimalaitos tuottaa noin puolet Vantaan vuotuisesta lämmön- ja sähköntarpeesta. Laitoksessa poltetaan jätettä 340 000 tonnia vuodessa, josta laitos tuottaa noin 920 GWh kaukolämpöä ja 600 GWh sähköä. Laitoksen hyötysuhde, 95 %, edustaa Euroopan tasolla ykkösluokkaa sähkön ja lämmön yhteistuottajana.

Voimalan taustalla on EU:n jätedirektiivin kiristys. Vuoden 2016 jälkeen kaatopaikalle ei enää saa viedä eloperäistä jätettä. Vain epäorgaaninen jäte, jota ei voi polttaa tai kierrättää päätyy kaatopaikalle.

Caverionin toimitus sisälsi teollisuusputkistojen suunnittelun, esivalmistuksen ja asennuksen. Esivalmistuksella toimitusaika lyheni ja itse työmaalla asennukseen tarvittiin vähemmän työvoimaa.

Vantaan jätevoimala

Palvelualueet: Projektin toteutus,
Projektin johtaminen

Tekniset

järjestelmät: Teollisuusputkistot
(korkeapaine- ja alipaineputkistot)

Ajankohta: 2011–2014

Koko: 23 km teollisuusputkistoja

Sopimuksen arvo: Ei julkistettu

Talotekniikalla terveelliset olosuhteet

Kylpylähotelli ja hyvinvointikeskus Viva Salis Altaussee-järven rannalla Itävallassa valmistautuu kesällä 2015 vastaanottamaan ensimmäiset vieransa. Kiinteistön teknisten järjestelmien suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitu kylpylän erityisvaatimukset. Lähtökohtana on hyvä ja terveellinen sisäilma sekä asiakkaiden viihtyvyys - energiatehokkuutta unohtamatta.

Hotellin ilmastointi ja ilmanvaihto perustuvat tietyn lämpötilan sijaan hygienen tarpeisiin ja ilmanlaadun parantamiseen. Mekaaniset ja tulo- ja poistoilmalaitteet on varustettu lämmön talteenottoyksiköillä. Tasaisesta sisälämpötilasta huolehtii myös lattialämmitys, joka on liitetty kaasukäyttöiseen lämpökattilalaitteistoon. Kylpyläalueen ilmastointikanavat on valmistettu muovista, joka on korroosion kestävää suola- ja klooripitoisessa ilmassa. Uima-allasalueen ja suolavesialtaan uimaveden käsittelyyn on tehokkaat suodattimet. Hotellihuoneet ja hoitotilat lämpenevät pikalämmittimien avulla, jolloin tiloja ei tarvitse lämmittää täydellä teholla silloin kun niitä ei käytetä, ja lämpötila on heti mukava myös koleimpina päivinä.

Viva Salis -hotelli, Altaussee,
Itävalta

Palvelualueet: Suunnittelu ja
hankekehitys, Projektin johtaminen,
Projektin toteutus

Järjestelmät ja tuotteet: Lämmitys,
vesi & viemäri, Ilmanvaihto,
Jäähdytys, Paloturvallisuus,
Automaatio

Ajankohta: 2014-2015

Koko: 15,000 m²

Hankkeen arvo: 4,5 milj. e

Vastuullisuuden johtaminen

Vastuullisuus tarkoittaa meille muun muassa sitä, että pyrimme edistämään kestävästä kehitystä sekä energiatehokkaita kiinteistöjä tuotteillamme ja palveluillamme, huolehtimaan henkilöstömme turvallisuudesta ja terveellisestä työympäristöstä sekä varmistamaan osaltamme hyvän liiketoimintatavan noudattamisen koko toimitusketjussamme.

Pörssiyhtiönä tehtävämme on olla kannattava sijoitus omistajillemme - hyvä taloudellinen tulos on olemassaolomme tärkein edellytys. Emme kuitenkaan tavoittele tulosta millä hinnalla hyvänsä. Haluamme, että asiakkaamme ovat tyytyväisiä ja työntekijämme voivat hyvin.

Haluamme, että asiakkaamme ovat tyytyväisiä ja työntekijämme voivat hyvin.

Vastuullisuuden johtaminen on osa kaikkea johtamista

Tavoitteenamme on, että vastuullinen tapa toimia näkyy kaikessa mitä teemme. Yritysvastuutyötä johdetaan osana konsernin normaalia johtamista kaikilla organisaatiotasolla.

Vastuullista tapaa toimia ohjaavat ja määrittävät:

- Arvomme, johtamisperiaattemme ja yrityskulttuurimme
- Eettiset liiketoimintaperiaattemme (Code of Conduct)
- Hallinnointiperiaattemme

Toteutamme hyvää hallintotapaa ja noudatamme kokonaisuudessaan Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia.

Yritysvastuun johtamisesta vastaa konsernissa **liiketoiminnan kehittämisestä vastaava johtoryhmän jäsen**. Hänen lisäksi vastuullisuusasioiden kehittämiseen ja koordinointiin osallistuvat markkinoinnista ja viestinnästä, lakiasioista ja henkilöstöasioista vastaavat johtajat. **Konsernin johtoryhmä** käsittelee ne asiat, jotka vaativat toimenpiteitä liiketoiminnoilta ja divisioonilta. Päätösten paikallisesta toimeenpanosta vastaavat divisioonien toimitusjohtajat.

Caverionin konsernijohtaja on vastuussa hallituksen hyväksymien eettisten liiketoimintaperiaatteiden toimeenpanosta. **Eettisten asioiden toimikunnan** (Group Compliance and Ethics Committee) tarkoituksena on avustaa konsernijohtajaa ja hallituksen tarkastusvaliokuntaa sen varmistamisessa, että yhtiössä toimitaan lakien ja säädösten sekä eettisten toimintatapojen mukaisesti. Vuonna 2014 toimikunnan jäseninä olivat konsernin lakiasioista, sisäisestä tarkastuksesta, henkilöstöstä sekä markkinoinnista ja viestinnästä vastaavat johtajat. Toimikunta kokoontuu tarvittaessa. Vuonna 2014 kokoontumisia oli neljä.

Raportoimme GRI-ohjeistuksen mukaan

Raportoimme vastuullisuuteen liittyviä tietoja pääasiassa kerran vuodessa vuosikertomuksen yhteydessä ja internet-sivuillamme.

Vuoden 2014 raportointi on laadittu GRI G3-ohjeistoa (Global Reporting Initiative) soveltaen. Itsearviomme mukaan raportointimme vastaa ohjeiston soveltamistasoa C. Riippumaton kolmas osapuoli, PricewaterhouseCoopers Oy, on tarkistanut, että raportointi täyttää tämän soveltamistason vaatimukset.

[Lue lisää](#)

Olemme mukana OMX GES Sustainability Finland -indeksissä

Indeksiin kuuluvat ne Helsingin pörssissä listatut yhtiöt, jotka täyttävät kansainväliset ympäristövastuun, sosiaalisen vastuun ja hyvän hallintotavan vaatimukset. GES Investment Services, joka on Pohjois-Euroopan johtava tutkimuslaitos ja palveluntarjoaja vastuullisessa sijoittamisessa, vastaa kerran vuodessa tehtävästä arviointityöstä.

Tärkeimmät yritysvastuun teemat

Tarjoamme tuotteita ja palveluja, joilla asiakkaamme voivat pienentää ympäristövaikutustaan

Pidämme huolta asiakkaidemme kiinteistöjen ja teollisuuslaitosten koko elinkaaresta. Samalla pidennämme niiden käyttöikää ja varmistamme, että energiankäyttö on tehokasta. Energiatehokkuus on huomioitu kaikissa palveluissamme ja ratkaisuissamme.

[Lue lisää](#)

Olemme sitoutuneet minimoimaan myös omasta toiminnastamme aiheutuvat hiilidioksidipäästöt

Suurin osa toimintamme päästöistä muodostuu huoltoautojen käyttämästä polttoaineesta. Tärkeimmät keinomme omien hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi ovat ajettujen kilometrien määrän vähentäminen sekä taloudellisen ajon edistäminen.

[Lue lisää](#)

Pidämme huolta henkilöstömme työturvallisuudesta ja -terveydestä

Olemme merkittävä työllistäjä: palveluksessamme on noin 17 000 henkilöä 12 eri maassa ja maksamme veromme toimintamaihimme. Tavoitteenamme on tapaturmaton työpaikka ja hyvinvoiva henkilöstö.

[Lue lisää](#)

Vastaamme asiakkaiden tarpeisiin varmistamalla, että palvelumme on aina hyvää ja laadukasta

Tarjoamme asiakkaillemme palveluja, joiden ansiosta heidän rakennuksensa, teollisuuslaitoksensa ja prosessinsa ovat paitsi energia- ja kustannustehokkaita myös kestäviä, toimivia ja turvallisia. Haluamme pitää huolta asiakastyytyvyydestä. Tavoitteenamme on, että erinomainen laatu näkyy kaikessa toiminnassamme asiakkaan ensimmäisestä yhteydenotosta lähtien. Luomme lisäarvoa asiakkaalle uusilla ja edistyksellisillä palveluilla ja ratkaisuilla sekä osoitamme hyvää palveluasennetta.

[Lue lisää](#)

Tavoitteenamme on eettisten liiketoimintaperiaatteiden ja arvojemme mukainen toiminta kaikkialla Caverionissa

Emme hyväksy harmaata taloutta, korruptiota tai muuta laitonta toimintaa missään muodossa. Ryhdymme viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin, jos liiketoiminnassamme tai hankintaverkostossamme havaitaan viitteitä laittomasta tai epäeettisestä toiminnasta.

[Lue lisää](#)

Hiilijalanjälki

CO₂-päästöt
/liikevaihto

17,9

(2013: 17,1)

ISO 14001 -sertifioitu
toiminta

93 %

liikevaihdosta
(2013: 82 %).

Työturvallisuus ja -terveys

Tapaturmataajuus

10

Poissaoloon johtaneet
työtapaturmat/milj.
työtuntia (2013: 9)

Sairaspoissaolot

4,3

(2013: 4,4)
Poissaolotunnit/
työtunnit

OHSAS 18001
-sertifioitu toiminta

73 %

liikevaihdosta
(2013: 75 %)

Laatu

ISO 9001
-sertifioitu toiminta

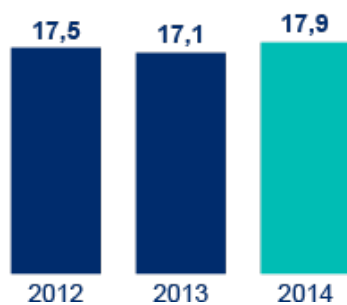
100 %

liikevaihdosta
(2013: 100 %)

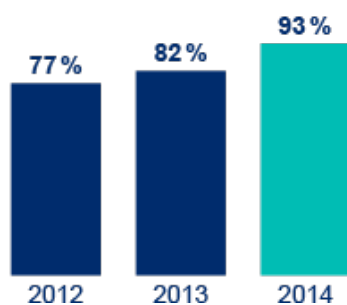
Vastuullisuuden avainluvut

Hiilijalanjälki

(CO₂-päästöt/liikevaihto)

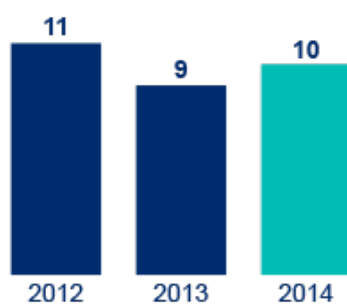

ISO 14001 -sertifioitua toimintaa liikevaihdosta

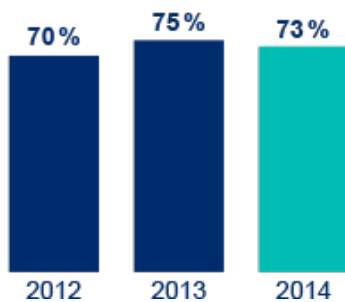
Työturvallisuus ja -terveys

Tapaturmataajuus

Poissaoloon johtaneiden tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohden

OHSAS 18001 -sertifioitua toimintaa liikevaihdosta

Laatu

ISO 9001 -sertifioitua toimintaa liikevaihdosta

ISO 14001

-ympäristösertifioitun toiminnan osuus liikevaihdosta kasvoi, ja ISO 9001 -laatusertifikaatti kattoi 100 % toiminnastamme.

Keskeiset sidosryhmät

Yritysvastuun näkökulmasta kolme tärkeintä sidosryhmäämme ovat asiakkaat, osakkeenomistajat ja työntekijämme. Muita sidosryhmiämme ovat muun muassa viranomaiset, tavarantoimittajat ja alihankkijat, tiedotusvälineet sekä liikekumppanimme.

	Odotukset	Vuorovaikutuskanavat
Asiakkaat	<ul style="list-style-type: none"> Terveelliset ja toimivat olosuhteet Laatua kohtuulliseen hintaan Energiatehokkuus Ammattitaito ja asiantuntemus Uusia, kehittyneitä ratkaisuja, tuotekehitystä Luotettavuus ja hyvien eettisten periaatteiden mukainen toiminta. Palvelu, joka vastaa sovittua ja pysyy aikataulussa Sujuva vuorovaikutus 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakastapaamiset ja -tilaisuudet Asiakastyytyväisyyskyselyt Palaute Internet-sivut
Nykyinen ja tuleva henkilöstö	<ul style="list-style-type: none"> Työsuhteen vakaus Oikeudenmukainen, kannustava ja kilpailukykyinen palkitseminen Turvallinen työympäristö Tasa-arvoinen ja reilu kohtelu Palaute ja kehittymismahdollisuudet Vahva yrityskuva, vastuullinen yritys 	<ul style="list-style-type: none"> Jokapäiväinen esimiestyö Tavoite- ja kehityskeskustelut Koulutus ja perehdytys Sisäisen viestinnän kanavat
Omistajat ja pääomamarkkinat	<ul style="list-style-type: none"> Hyvä tuotto sijoitukselle, riskien hyvä hallinta Tuleva kasvupotentiaali Ennakoitavuus Hyvä hallinnointitapa Tasapuolinen ja oikea-aikainen tieto 	<ul style="list-style-type: none"> Taloudellinen raportointi ja talousviestintä Sijoittajatapaamiset ja -tilaisuudet Sijoittajaviestinnän muut materiaalit
Alihankkijat ja kumppanit	<ul style="list-style-type: none"> Liiketoiminnan vakaus, luotettavuus ja ennakoitavuus Selkeät ja läpinäkyvät hankintakriteerit, muitakin kriteerejä kuin hinta Halukkuus luoda pitkiä kumppanuussuhteita Turvalliset työtavat 	<ul style="list-style-type: none"> Erilaiset auditointi- ja arviointiprosessit Toimittajatapaamiset ja -tapahtumat Osallistuminen alan yhteistyöelimiin
Media	<ul style="list-style-type: none"> Luotettava, kattava ja ajantasainen tieto Uutisaiheet, joilla on laajempaa merkitystä yhteiskunnassa Hyvä saavutettavuus 	<ul style="list-style-type: none"> Haastattelut Infotilaisuudet Sosiaalinen media Tiedotteet
Julkinen hallinto	<ul style="list-style-type: none"> Verot Terveelliset ja hyvät olosuhteet julkisen sektorin käyttämissä ja omistamissa kiinteistöissä Energiatehokkuuden mahdollistamat säästöt julkisessa taloudessa 	<ul style="list-style-type: none"> Henkilökohtaiset tapaamiset Julkinen viestintä Työpajat, seminaarit

Ympäristö ja energia

Merkittävin mahdollisuutemme vaikuttaa ympäristöön ja hiilijalanjälkeen syntyy tarjoamistamme ratkaisuksista ja palveluista, joilla asiakkaamme voivat pienentää ympäristövaikutustaan. Huomioimalla kiinteistön ja teollisuuslaitoksen koko elinkaaren tuemme omalta osaltamme kestäväää kehitystä. Lisäksi pyrimme pitämään oman toimintamme ympäristövaikutukset mahdollisimman vähäisinä.

Haasteet

Rakennukset vastaavat noin 40 % EU:n energiankulutuksesta ja 36 % hiilidioksidipäästöistä.

- o Rakennusten energiankulutuksen vähentäminen on välttämätöntä ilmastonmuutoksen hidastamiseksi.

EU:n kiristyneet energiatavoitteet

- o Kaikkien uudisrakennusten tulee vuonna 2020 olla lähes nolla-energiarakennuksia.
- o Energiatehokkaiden ratkaisujen kysyntä kasvaa myös jo olemassa olevissa kiinteistöissä.

Ympäristövaikutuksia on tarkasteltava koko elinkaaren ajalta.

Caverionin näkökulma ympäristövastuuseen

Tiukat tavoitteet vuosille 2020 ja 2030

Euroopan unionin tavoitteena on lisätä energiatehokkuutta ja vähentää päästöjä vuoteen 2020 mennessä:

- 20 % vähemmän kasvihuonekaasupäästöjä EU:n alueella verrattuna vuoden 1990 tasoon
- 20 % energiankulutuksesta katettava uusiutuvilla energiamuodoilla
- 20 % vähemmän primäärienergiankulutusta

Vuodelle 2030 on asetettu tätäkin tiukemmat tavoitteet. Kasvihuonekaasupäästöjen sitovaksi vähennystavoitteeksi on otettu 40 %. Uusiutuvan energian käytön lisäämisen sitovaksi tavoitteeksi on sovittu 27 % ja energiatehokkuuden parantamisen osalta on annettu 27 % ohjeellinen tavoite.

Käytännössä EU:n tavoitteista seuraa, että kaikkien uudisrakennusten tulee olla **lähes nollaenergiarakennuksia** jo vuoden 2020 loppuun mennessä eli niiden tulee tuottaa saman verran energiaa kuin ne kuluttavat. Lisäksi energiasta entistä suuremman osuuden tulee olla **uusiutuvaa energiaa**, kuten maalämpöä tai aurinkoenergiaa. Energiatehokkaiden ratkaisujen kysyntä kasvaa myös jo olemassa olevissa kiinteistöissä.

Vuoden 2012 energiatehokkuusdirektiivi tekee **suuryritysten energiakatselmuksista pakollisen** neljän vuoden välein 5.12.2015 alkaen. Katselmuksia saa tehdä vain niihin pätevöitynyt taho. Laki koskee toimialasta riippumatta kaikkia yrityksiä, joiden työntekijämäärä on yli 250 henkilöä, liikevaihto yli 50 miljoonaa tai taseen loppusumma yli 43 miljoonaa euroa.

Kestävä rakentaminen huomioi koko kiinteistön elinkaaren

Jotta näihin tiukkoihin vaatimuksiin voitaisiin päästä, on ympäristövaikutuksia tarkasteltava rakennuksen koko elinkaaren ajalta.

Teknisiä järjestelmiä ja niiden kunnossapitoa kiinteistöille tarjoavana kansainvälisenä yrityksenä mahdollisuutemme vaikuttaa energiankulutukseen ja hiilijalanjälkeen liittyä ennen kaikkea tarjoamiimme palveluihin asiakkaillemme. Tarjoamme kiinteistöille ja teollisuuslaitoksille niiden **koko elinkaaren kattavia palveluita**, joilla asiakkaamme voivat pienentää toimintansa ympäristövaikutuksia: ammattitaitoista suunnittelua, toimivia teknisiä ratkaisuja ja laadukasta toteutusta sekä kokonaisvaltaista käyttöä ja kunnossapitoa.

Lähtökohtana on, että kaikki palvelumme ja ratkaisumme on suunniteltu optimoimaan kiinteistön energiankäyttö.

Energiankulutus huomioidaan läpi elinkaaren: suunnittelussa, toteutuksessa sekä kunnossapitovaiheessa.

Tarjoamme energiansäästöä läpi elinkaaren, kaikilla palvelualueillamme:

- Kiinteistön energiakatselmuksent ja -analyysit
- Energiaa säästävä kiinteistötekniikka sekä järjestelmien modernisoinnit
- Energiatehokkuuden optimointi järjestelmien säädöin sekä rakennusautomaatiota ja kiinteistöjen etähallintaa hyödyntämällä
- Ratkaisut, jotka mahdollistavat uusiutuvien energianlähteiden hyödyntämisen
- Automaattiset jätteenkeruujärjestelmät kokonaisille asuinalueille
- ESCO (Energy Service Company)- ja EPC (Energy Performance Contracting) -energiansäästöhankeiden kokonaistoimitukset
- Ympäristösertifikaatteihin liittyvä neuvonta

Autamme asiakkaitamme täyttämään ympäristösertifikaattien vaatimukset

Energiatehokkuus ja kiinteistöjen ympäristösertifikaatit ovat asiakkaillemme ratkaiseva tekijä palveluntarjoajaa valittaessa, sillä ympäristöluokitusten avulla sijoittajat, viranomaiset ja käyttäjät voivat vertailla kiinteistöjen energiatehokkuutta ja ympäristövaikutuksia yhtenäisin menetelmin. Ympäristöluokitusten katsotaan **nostavan rakennuksen arvoa, sijoitetun pääoman tuottoa, käyttöastetta ja vuokratuottoa**. Lisäksi vihreissä tiloissa toimiva yritys antaa itsestään vastuullisen kuvan.

Rakennuksen tulee täyttää tietyt vähimmäisvaatimukset, jotka teknisten järjestelmien osalta liittyvät yleensä muun muassa energian-, veden- ja materiaalien kulutukseen. Käytössä on useita eri luokitusjärjestelmiä, joista toimintamaissamme käytetyimpiä ovat kansainväliset luokitusjärjestelmät **BREEAM** ja **LEED**.

Näiden lisäksi on runsaasti alueellisia luokitusjärjestelmiä, kuten Saksassa **DGNB:n** (Deutsche Gesellschaft für Nachhaltiges Bauen) myöntämä sertifikaatti, sekä tiettyihin osa-alueisiin keskittyviä arviointityökaluja, kuten EU:n alueella rakennusten energiatodistus sekä Suomessa käytössä oleva sisäilmaluokitus ja taloyhtiön kuntotodistus.

Kaikki palvelumme ja ratkaisumme on suunniteltu siten, että kohteen energiankäyttö on mahdollisimman tehokasta.

Kansainvälistä yhteistyötä

Yhteistyössä muiden alan toimijoiden kanssa Caverionilla on entistä paremmat mahdollisuudet vahvistaa osaamistaan energiatehokkaassa ja ympäristöystävällisessä kiinteistötekniikassa.

- Osallistumme muun muassa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Saksassa kansainvälisen **Green Building Council** -verkoston paikallisten jaostojen toimintaan. Verkosto edistää rakennettuun ympäristöön liittyviä kestävän kehityksen käytäntöjä sekä kiinteistöjen ympäristöluokituksia.
- Norjassa teemme yhteistyötä **Enova:n** kanssa, joka on antanut taloudellista tukea monille asiakkaillemme. ENOVA on Norjan öljy- ja energiaministeriön omistama julkinen yritys, joka tukee tehokasta energiankäyttöä ja uusiutuvan energian tuotantoa.
- Saksassa olemme kestävien rakennusten neuvoston **DGNB:n** (Deutsche Gesellschaft für Nachhaltiges Bauen) jäsen.
- Suomessa Caverion on vuonna 2014 perustetun **Climate Leadership Council** -yhdistyksen yksi perustajajäsenistä. Yhdistyksen tarkoituksena on vaikuttaa Suomen elinkeinoelämän ja tutkimusorganisaatioiden yleiseen kilpailukykyyn ja valmiuteen vastata ilmastomuutoksen uhiin sekä kykyyn hyödyntää näiden synnyttämiä liiketoimintamahdollisuuksia.

Caverionin palvelut ja ratkaisut asiakkaiden energiatehokkuuden parantamiseksi

Kestävä kehitys edellyttää kiinteistön koko elinkaaren huomioimista: ammattitaitoista suunnittelua, toimivia teknisiä ratkaisuja, laadukasta toteutusta sekä kokonaisvaltaista käyttöä ja kunnossapitoa. Energiatehokkuus on osa Caverionin kaikkia palveluja ja ratkaisuja.

Autamme asiakkaitamme täyttämään **hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi** asetetut tiukentuvat tavoitteet. Lisäksi haluamme tarjota käyttäjille **terveelliset, turvalliset ja viihtyisät olosuhteet**. Kiinteistöjen tulee olla kustannustehokkaita sekä säilyttää arvonsa – samalla kun ne ovat helppohoitoisia ja joustavat muuttuvien tarpeiden mukaan.

Elinkaariajattelu vaatii kustannusten suhteen ajattelutapamuutosta: pelkän alkuihastoinnin sijaan on huomioitava koko elinkaaren ajan **energia- ja käyttökustannukset esimerkiksi 20 tai 50 vuoden aikana**. Investoimalla alussa hieman enemmän toimiviin järjestelmiin, voidaan saavuttaa suuremmat kokonaissäästöt pitkällä tähtäimellä energiankulutuksen ja ympäristökuormituksen pienentyessä.

Tehokasta energiankäyttöä – toimivuudesta ja viihtyvyydestä tinkimättä

Energiatehokkuus huomioidaan jo suunnittelussa ja hankekehityksessä

Otamme kiinteistöjen ympäristövaikutukset ja energiatehokkuuden huomioon jo suunnitteluvaiheessa, ja arvioimme ratkaisujen vaikutuksia kohteen koko elinkaaren kannalta. Suunnittelemme tekniset järjestelmät siten, että niiden avulla kohteesta tulee mahdollisimman energiatehokas ja että kunnossapito vaatii mahdollisimman vähän resursseja.

Yksittäisten järjestelmien kilpailuttamisen sijaan **teknisten järjestelmien suunnittelu kokonaisuutena** parantaa kohteen energiatehokkuutta. Myös uudet määräykset korostavat kokonaiskulutuksen merkitystä, mikä osaltaan tukee tarvetta kaikki järjestelmät integroivalle suunnittelulle ja toteutukselle.

Asiantuntijapalveluihimme kuuluvat kiinteistön **energiakatselmukset ja -analyysit** sekä teknisten järjestelmien kehittäminen ja optimointi. Lisäksi tarjoamme muun muassa **ympäristösertifikaatteihin** liittyvää neuvontaa.

Oman tuotekehityksemme ansiosta meillä on osaamista esimerkiksi ratkaisuihin, jotka mahdollistavat **uusiutuvien energianlähteiden** kuten aurinko- ja tuulienergian, merivesivilennyksen maalämmön tai olomuotoa muuttavien materiaalien käytön kiinteistön lämmityksessä tai jäähdytyksessä.

Kohti nollaenergiarakentamista

EU:n vuodelle 2020 asettama tavoite lähes nollaenergiarakentamisesta luo teknisille järjestelmille suuria vaatimuksia. Käytännössä **nollaenergiatalo** tuottaa uusiutuvaa energiaa saman verran kuin se kuluttaa uusiutumattomaa energiaa. Tämä vaatii hyvin energiatehokasta talotekniikkaa sekä tilojen ja käyttöveden lämmityksen energiatarpeen vähentämistä.

Passiivitalo on sekin hyvin vähän ostoenergiaa kuluttava: kaikki tai lähes kaikki tarvittava lämpöenergia saadaan aikaan aurinkoenergiaa sekä rakennuksen käytön aiheuttamaa lämpöä hyödyntämällä. Määritelmät vaihtelevat maasta riippuen, mutta esimerkiksi Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa passiivitalo saa kuluttaa maksimissaan noin neljänneksen vuoden 2008 määräykset täyttävien rakennusten kulutuksesta.

Pohjois-Euroopan ilmastossa sekä nollaenergiatalot että passiivitalot ovat suhteellisen haastavia toteuttaa, mutta osa Caverionin kohteista on jo toteutettu tällä mallilla.

Suomessa Caverion on toteuttanut kesällä 2014 avatun **palvelutalo Onnelanpolun** tekniset järjestelmät lähes nollaenergiakonseptilla. Lahdessa sijaitsevassa kiinteistöissä energiankulutus on minimoitu energiatehokkailla ilmanvaihtolaitteilla ja pumpuilla, tehokkaalla LED-valaistuksella sekä läsnäoloon perustuvalla ja päivänvalon mukaan säätävällä yleisten tilojen valaistuksella. Kohteessa käytetään monipuolisesti uusiutuvaa energiaa sekä hyödynnetään ilma- ja hukkaenergiavirtoja tehokkaasti. Katettu sisäpiha toimii rakennuksen "energia-akkuna" ja aurinkoenergialla katetaan noin 20 % kokonaisenergiankulutuksesta. Kiinteistö on myös liitetty Caverionin etähallintaan, josta sen energiankäyttöä seurataan ja

optimoidaan jatkuvasti.

Norjassa vastasimme vuonna 2014 talotekniikan kokonaistoimituksesta useaan passiivitaloksi rakennettavaan kohteeseen eri puolella maata, muun muassa Arendalin uudelle poliisiasemalle ja toimistorakennukseen Bergenissä.

Automaatio ja etähallinta pihistävät energiakustannuksista

Valtaosa päästöistä syntyy **kiinteistöjen käytön aikaisesta energiankulutuksesta**. Energiatehokkaalla kiinteistötekniikalla, automaatiolla ja teknisten järjestelmien oikeanlaisella käytöllä ja kunnossapidolla on mahdollisuus vähentää olemassa olevien kiinteistöjen energiankulutusta jopa 30 prosenttia.

Energiankäyttö tehostuu, kun teknisiä järjestelmiä käytetään vain tarpeen mukaan ja niiden ohjaus automatisoidaan. Automaatiolla pidetään huolta siitä, että rakennuksia esimerkiksi lämmitetään ja jäähdytetään vain kun sille on tarvetta ja valot pidetään päällä ainoastaan kun ihmisiä on paikalla.

Kiinteistön etähallinnalla ja -valvonnalla puolestaan varmistetaan että kun tilat ovat käytössä, niiden olosuhteet vastaavat aina sovitua. Etäkäytön avulla seurataan kiinteistön ylläpidon ja huollon tarpeenmukaisuutta ja ohjataan ylläpitoa oikeisiin toimenpiteisiin.

Etähallinnan avulla kiinteistön huoltotarpeisiin voidaan reagoida heti kun kiinteistön talotekniikassa esiintyy ongelmia. Kun kiinteistön tekniikkaa voidaan hallita etäkäytöllä, jokaista tarkistusta, huoltoa tai säätöä varten ei tarvita paikalle huoltoasentajaa.

Lue lisää

Kokonaisvastuuta energiankäytöstä jopa 20 vuoden ajan

Laajimmillaan Caverion voi ottaa vastuun teknisten järjestelmien **suunnittelusta, toteutuksesta, huollosta ja ylläpidosta** läpi vuosikymmenten. Kohteena voi olla uusi kiinteistö, jolle toimitamme tekniset järjestelmät tai se voi olla jo olemassaoleva kiinteistö, jonka järjestelmät modernisoidaan. Asiakkaana on yleensä kunta tai muu julkisen sektorin taho. Elinkaarihankkeita voidaan toteuttaa erilaisilla rahoitus- ja sopimusmalleilla, joista esimerkkinä ovat **yksityisen ja julkisen väliset yhteistyömallit** (Public-Private Partnership, PPP).

ESCO- (Energy Service Company) ja EPC (Energy Performance Contracting) -energiansäästöhankeet ovat esimerkkejä elinkaarihankkeista, joissa takaamme asiakkaalle sovitun suuruisen energiansäästön sekä otamme kokonaisvastuun energiaa säästävän investoinnin suunnittelusta, toteutuksesta, rahoituksesta ja ylläpidosta. Takaamme kiinteistön tehokkuuden, toimivuuden, turvallisuuden sekä sovitut olosuhteet jopa yli 20 vuoden pituisen sopimuskauden ajan.

Hanke alkaa yleensä kiinteistön energiankäytön analysoinnista, jonka pohjalta kohteelle tehdään yksityiskohtainen suunnitelma esimerkiksi lämmitysjärjestelmien, ilmanvaihdon, sähkönkäytön ja automation tehostamiseksi järjestelmiin investoimalla, niitä modernisoimalla tai säätämällä. Investointi- ja projektivaiheen jälkeen Caverion vastaa kohteen kunnossapidosta sopimuskauden ajan.

Asiakkaalta ei tyypillisesti vaadita alkuinvestointia, sillä investointi rahoitetaan toteutuneilla säästöillä. Säästöt jaetaan asiakkaan ja Caverionin välillä. Jos luvattuja säästöjä ei saavuteta, Caverion vastaa erotuksesta. Energiatehokkuuteen liittyvä **säästötakuu** on eräs vahvuusistamme, sillä sen pystyy tarjoamaan vain harva palveluntarjoaja.

ESCO- ja EPC -mallit eroavat toisistaan lähinnä hankkeen laajuuden suhteen: ESCO-hankkeissa sopimukseen sisältyy tyypillisesti vain yksi tai muutama kiinteistö, kun taas EPC-sopimus saattaa kattaa jopa kunnan koko kiinteistökannan.

Käynnissä viitisenkymmentä elinkaarihanketta

Vanhin käynnissä oleva elinkaarihankkeemme alkoi jo vuonna 2000. Elinkaarihankkeille on ollut viime vuosina kysyntää etenkin Ruotsissa, Tanskassa ja Suomessa.

Vuonna 2014 hankkeita oli käynnissä yhteensä noin viitisenkymmentä. Ruotsissa käynnissä olevia hankkeita oli muun muassa **Kalmarin, Söderhamnin ja Moran kunnissa**. Tanskassa vastaamme **Länsi-Jyllannin oikeustalon** sekä **Holstebroon poliisiaseman** palvelujen johtamisesta ja kokonaisvaltaisesta energiatehokkuudesta seuraavien 25 vuoden ajan osana PPP-mallilla toteutettua elinkaarihanketta. Suomessa elinkaarihankkeita oli käynnissä muun muassa Jyväskylän kaupungin **Huhtasuon koulukeskuksessa**, **Kaivomestarin** kiinteistössä Espoossa sekä **Porvoon kaupungin elinkaaripäiväkodeissa**.

Resurssitehokkuutta jätteiden kierrätystä edistämällä

EU:n jätedirektiivissä jäsenmaat veloitetaan merkittävästi tehostamaan jätteiden kierrätystä vuoteen 2020 mennessä muun muassa siten, että paperi- metalli-, muovi- ja lasijätteestä tulee kierrättää vähintään puolet. Caverion edistää energiatehokkuuden lisäksi myös resurssitehokkuutta tarjoamalla esimerkiksi **ratkaisuja jätteiden keruuseen**.

Envac-imujätejärjestelmä helpottaa kokonaisten asuinalueiden jätteiden kierrätystä. Alipaineella toimivassa järjestelmässä jätteet kulkevat maanalaista putkistoa pitkin jätteiden koontiasemalle, josta ne jatkavat matkaansa uudelleen kierrätettäväksi raaka-aineeksi, poltettavaksi energiaksi tai kompostoituvaksi mullaksi. Suuri osa roskienkuljetusliikenteestä häviää, mikä vähentää liikennettä ja liikenteen päästöjä sekä parantaa pihojen turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Olemme toteuttaneet Suomen ensimmäisen Envac-järjestelmän Espoon Suurpeltoon vuonna 2010. Vuoden 2014 alussa vastaavanlainen järjestelmä valmistui Helsingissä Jätkäsaaren asuinalueelle, ja kolmas on rakenteilla Kalasataman alueelle. Järjestelmän suunnittelun ja asennuksen lisäksi vastaamme ylläpidosta noin 20 vuotta järjestelmän valmistumisen jälkeen.

Oman toiminnan hiilidioksidipäästöt

Kannamme vastuuta myös omasta toiminnastamme syntyvistä ympäristövaikutuksista.

Toimintamme omat päästöt muodostuvat pääasiassa huoltoautojemme polttoaineen kulutuksesta.

Caverionin liiketoiminta ei sisällä merkittäviä ympäristöriskejä. Liiketoiminnassamme, joka koostuu teknisten järjestelmien projektitoimituksista sekä niiden huollosta ja kunnossapidosta, kuluu vähäisiä määriä uusiutumattomia luonnonvaroja ja energiaa. Toiminnasta aiheutuvat ympäristöhaitat ovat lähinnä paikallisesti aiheutuvaa melua, pölyä tai huujuja. Lisäksi toiminnassamme syntyy jätteitä, joiden kierrättämisestä ja asianmukaisesta hävittämisestä huolehdimme.

Ympäristövahinkojen riski on vähäinen. Mahdolliset työssä tapahtuvat virheet aiheuttavat harvemmin vakavan vahingon riskiä ja lähinnä heikentävät prosessin tai laitteiden tehoa.

Pyrimme edistämään taloudellista ajoa

Caverionilla on yhteensä noin 6 500 huolto- ja työsuhdeautoa, joista suurin osa, noin 5 700 on huoltoautoja. Huoltoautoamme ovat meille tärkeitä työvälineitä. Materiaalikuljetukset tapahtuvat nekin suurimmalta osalta maanteitse.

Hyödynnämme niin tarvikekuljetuksissa kuin henkilöstön liikkeessä logistisia ratkaisuja, jotka auttavat pienentämään kasvihuonepäästöjä. Ympäristö huomioidaan myös työsuhdeautojen valinnassa.

Huomiota kiinnitetään muun muassa **ajoreittien parempaan suunnitteluun ja taloudelliseen ajotapaan**, sillä auton hiilidioksidipäästöt ovat suorassa suhteessa auton polttoaineen kulutukseen. Taloudellisella ajolla on mahdollista vähentää polttoaineen kulutusta ja sitä kautta hiilidioksidipäästöjä noin 5–15 %.

Olemme lisänneet **mobiililaitteiden käyttöä kenttätöissä**, mikä osaltaan myös vähentää turhia ajoja. Osa huoltohenkilöstöstämme (vuonna 2014 yli 2 000 henkilöä) saa muun muassa työpyynnöt suoraan mobiililaitteisiinsa ja voi raportoida työtuntinsa suoraan kentältä ilman tarvetta ajaa toimistolle. Kehitimme huoltoprosessiamme sekä työn ja reittien suunnittelua vuoden 2014 aikana. Työpyynnöt voidaan jatkossa ohjata entistä paremmin huoltokohdetta lähellä oleville huoltohenkilöille. Huoltoverkostomme on tiivis, jolloin huoltoajotkaan eivät veny turhan pitkiksi. Osassa toimintamaistamme huoltoautoissa on GPS-laitteet, joiden tavoitteena on osaltaan myös suunnata huomiota ajettuihin kilometreihin ja siten vähentää niiden määrää. Mahdollisuus hyödyntää GPS-laitteita vaihtelee maittain, muun muassa paikallisen lainsäädännön ja työehtosopimusten mukaan.

Caverionin autoilla ajetaan vuosittain lähes 135 000 000 kilometriä, ja autojen tuottamat CO₂-päästöt ovat noin 190 g/km. Käytämme huoltoautoissamme ja muissa yhtiön autoissa polttoaineena pääosin dieseliä. Lisäksi käytämme maakaasua ja etanolia niissä maissa, jossa sitä on saatavilla, muun muassa Ruotsissa. Seuraamme teknologian kehitystä, ja olemme avoimia harkitsemaan hybridi- ja sähköautojen käyttöä kunhan teknologia on tähän valmis.

Vuonna 2014 Caverionin CO₂-päästöt olivat noin 43 tuhatta tonnia pysyen edellisvuoden tasolla (2013: 43 tuhatta tonnia). Liikevaihtoon suhteutettu tunnusluku oli 17,9 (2013: 17,1).

Vuoden 2014 liikevaihdosta noin 93 % oli ISO 14001 -sertifioitua (vuonna 2013: 82 %). Sertifiointin avulla yhtiö kehittää ympäristöasioiden hallintaa ja ympäristönsuojelutoimien tuloksellisuutta.

Ympäristösertifioidun toiminnan osuus liikevaihdostamme kasvoi vuonna 2014.

CO₂-päästöt noin

43

tuhatta tonnia
(2013: 43 tuhatta tonnia)

ISO 14001 -sertifioitu
toiminta

93 %

liikevaihdosta
(2013: 82 %)

Taloudellinen ajo voi vähentää polttoaineen kulutusta jopa 15 %.
Huoltotyössä käyttämämme mobiililaitteet sekä tiivis verkostomme vähentävät osaltaan turhia ajoja.

Caverionin energiankulutus ja CO₂-päästöt vuosina 2014 ja 2013

Suorien energialähteiden kulutus, GWH	2014	2013
Bensiini	6,8	7,7
Diesel	115,8	121,3
Kevyt polttoöljy	0,7	0,2
Maakaasu	4,2	2,3
Yhteensä	127,5	131,5

Epäsuorien energialähteiden kulutus, GWH		
Sähkö	30,1	37,8
Kaukolämpö	15,4	16,4
Yhteensä	45,5	54,2

Suorien energialähteiden päästöt, tonnia		
CO ₂ -päästöt, bensiini	1 710,8	1 947,2
CO ₂ -päästöt, diesel	30 908,8	32 379,3
CO ₂ -päästöt, kevyt polttoöljy	173,0	56,5
CO ₂ -päästöt, maakaasu	792,0	445,5
CO ₂ -päästöt, muut suorat energialähteet	3 531,5	1 860,5

Epäsuorien energialähteiden päästöt, tonnia		
CO ₂ -päästöt, sähkö	3 689,0	4 468,1
CO ₂ -päästöt, kaukolämpö	2 189,9	2 262,9
Suorat ja epäsuorat CO₂-päästöt yhteensä, tonnia	42 995,0	43 420,0

Päästöintensiteetti		
Suorat ja epäsuorat CO ₂ -päästöt/liikevaihto	17,9	17,1

Energiakulutuksen ja päästölaskennan luvut kattavat koko konsernin liiketoiminnan. Laskelmat perustuvat pääosin todellisiin kulutustietoihin, mutta joissain maissa on jouduttu tekemään myös arvioita kokonaiskulutuksesta tilanteissa, joissa vain osasta kulutuksesta on saatu tarkat tiedot.

Vuoden 2013 laskelmia on korjattu, ja ne saattavat siten erota vuoden 2013 vuosikertomuksessa ilmoitetuista tiedoista.

Caverion työnantajana

Toimimme henkilöstövaltaisella toimialalla. Noin 17 000 työntekijäämme 12 maassa ovat arvokkainta pääomaamme ja menestyksemme perusta – ovathan osaavat ihmiset ratkaisevassa asemassa täyttäessämme asiakkaidemme tarpeita. Panostamme erinomaiseen johtamiseen, joka on yksi Caverionin kuudesta strategisesta painopisteestä ja keskeinen kannattavan kasvumme mahdollista ja.

Tavoitteenamme on olla toimialamme halutuin työnantaja. Panostamme erityisesti suorituksen johtamiseen, jatkuvaan oppimiseen koko työuran aikana, oikeudenmukaiseen ja kannustavaan palkitsemiseen sekä turvalliseen työympäristöön ja työhyvinvointiin. Varmistamme, että osaavat henkilöt työskentelevät oikeilla paikoilla ja tarjoamme heille mahdollisuuden uralla etenemiseen myös kansainvälisesti. Kehitämme vahvaa asiakaspalvelukulttuuria.

Tavoitteenamme on olla toimialamme halutuin työnantaja.

Keskeistä vuonna 2014

- **Rakensimme identiteettiämme** uutena yhtiönä. Kehitimme yhtenäistä palvelukulttuuria, sillä tavoitteenamme on tulla tunnetuksi eurooppalaisena palveluyhtiönä.
- **Rekrytoimme avainhenkilöitä** konsernin johtoryhmään, divisioonien johtoon sekä konsernitoimintoihin. Lisäksi kartoitimme sisäisesti avainosaajiamme.
- Panostimme vahvasti myös **nuoriin osaajiin**. Työllistimme eri maissa yhteensä yli 1 200 kesä- ja opinnäytetyöntekijää sekä harjoittelijaa, mikä oli huomattavasti enemmän kuin edellisvuonna (2013: noin 800).
- Rakensimme HR:n yhteistä **toimintamallia, henkilöstöprosesseja ja -tietojärjestelmiä**.
- Toteutimme ensimmäisen **henkilöstötutkimuksemme**, johon henkilöstömme osallistui aktiivisesti, vastausprosentin ollessa 78. Tulokset olivat yleisesti ottaen myönteisiä: 86 % kertoi nauttivansa työstään ja 75 % oli kokonaisuudessa tyytyväinen Caverioniin työpaikkana.
- **Jatkoimme työturvallisuutta** tukevan kulttuurin ja toimintatapojen kehittämistä. Kehitimme muun muassa ylimmän johdon osaamista ennakoivan turvallisuustyön johtamisessa. Tapaturmataajuus (poissaoloon johtavien työtaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohden) pysyi vakaalla tasolla ja oli 10 vuonna 2014 (2013: 9, 2012: 11).

Henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstön rakenne

Vuoden 2014 lopussa palveluksessamme oli 17 074 henkilöä 13 eri maassa. Henkilöstöstämme 58 % työskenteli huolto- ja kunnossapitoliiketoiminnassa, 36 % projektiliiketoiminnassa ja 6 % hallinnollisissa tehtävissä. Henkilöstöstä 66 % oli työntekijöitä, ja 34 % oli toimihenkilöitä.

Kokonaisuudessaan henkilöstön määrä väheni tammi-joulukuun aikana 599 henkilöllä eli 3 %. Eniten henkilöstömäärä väheni Norjassa, jossa vuoden 2014 lopussa palveluksessamme oli 665 henkilöä vähemmän kuin edellisvuoden lopussa (-19 %).

Henkilöstömäärä kasvoi kokonaisuutena Itä-Euroopan maissa (Venäjä, Viro, Latvia, Liettua, Puola, Romania, Tšekki). Näissä maissa lisäystä oli yhteensä 247 henkilöä (+19 %). Caverion myi tammikuussa 2015 liiketoimintansa Romaniassa, joten vuoden 2015 alusta meillä on henkilöstöä 12 maassa.

Uusia rekrytointeja tehtiin koko konsernissa yhteensä 1 946, mikä tarkoittaa, että vuoden 2014 lopussa 11 % henkilöstöstä oli vuoden 2014 aikana rekrytoituja. Eniten uusia henkilöitä rekrytoitiin Suomessa ja Ruotsissa. Uusista rekrytoinneista yli kolmannes (36 %) oli Suomessa ja viidennes (21 %) Ruotsissa. Suhteessa henkilöstömäärään rekrytointeja tehtiin runsaasti myös Tanskassa, jossa neljäsosa (25 %) henkilöstöstä oli tullut taloon kuluneen vuoden aikana.

Muutokset henkilöstömäärässä liittyivät Caverionissa käynnissä olevaan muutokseen yhtenäiseksi palvelu- ja projektiyhtiöksi. Organisaatorakenteita uudistetaan kaikissa divisioonissa niin, että ne tukevat yhteistä toimintamalliamme. Vuonna 2014 rakenteita oli jo uudistettu osassa divisioonista.

Pyrimme aina löytämään irtisanomisille vaihtoehtoisia ratkaisuja esimerkiksi sisäisin siirroin ja eläkejärjestelyin sekä päättämällä määräaikaista sopimuksia ja toteuttamalla väliaikaisia lomautuksia.

Kiinnitämme erityistä huomiota yhteistoiminnan kehittämiseen yhtiön ja henkilöstön välillä. Yhteistoimintaa on paikallisella, kansallisella ja Euroopan tasolla. EWC (European Works Council) -sopimus on perusta Caverionin sisäiselle kansainväliselle yhteistyölle. Tavoitteena on edistää yhteistyötä, tiedon jakamista ja mielipiteenvaihtoa konsernin johdon ja henkilöstön välillä. EWC kokoontuu 3 kertaa vuodessa eri kokoonpanoilla. Caverionin ensimmäinen EWC pidettiin kesäkuussa Helsingissä, ja siihen osallistui 22 henkilöstön edustajaa Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Tanskasta, Saksasta, Itävallasta ja Liettuasta.

Olemme sitoutuneet tasa-arvoiseen kohteluun

Eettiset liiketoimintaperiaattemme määrittävät, ettemme salli minkäänlaista syrjintää, kuten ikään, sukupuoleen, kansallisuuteen, yhteiskunnalliseen asemaan, uskontoon, fyysiseen tai psyykkiseen haittaan, poliittiseen tai muuhun mielipiteeseen tai seksuaaliseen suuntautumiseen liittyvää syrjintää.

Alamme on ollut perinteisesti miesvaltainen, mutta haluamme osaltamme olla mukana tekemässä sitä houkuttelevammaksi myös naisille.

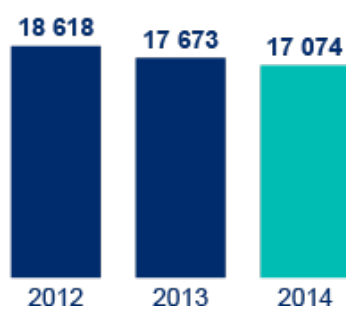
Naisten osuus henkilöstöstämme, johtoryhmästämme ja hallituksestamme pysyi kutakuinkin edellisvuoden tasolla. Koko henkilöstöstämme 10 % (2013: 10 %) on naisia. Johtoryhmässämme naisten osuus oli 14 % (15 %) ja hallituksessa 40 % (40 %).

Avainlukuja

	2014	2013	2012
Henkilöstö vuoden lopussa	17 074	17 673	18 618
Henkilöstö keskimäärin	17 300	18 071	19 132
Työntekijöitä/toimihenkilöitä (%)	66 / 34	67 / 33	67 / 33
Naisia/miehiä (%)	10 / 90	10 / 90	9 / 91
Naisten osuus johtoryhmässä (%)	14	15	n/a
Naisten osuus hallituksessa (%)	40	40	n/a
Määräaikaisia (%)	7	6	n/a
Määräaikaisia, naiset ja miehet (%)	10 / 90	n/a	n/a
Työssäolovahvuus *)	16 148	16 614	16 987
Työsuhteen keskimääräinen kesto, vuotta	11,8	11,1	12,4
Vakituisen henkilöstön vaihtuvuus (%)	14	n/a	n/a
Henkilöstön keski-ikä	42,2	42,1	41,8
Alle 26-vuotiaita (%)	12	13	n/a
26–55-vuotiaita (%)	69	70	n/a
Yli 55-vuotiaita (%)	19	17	n/a
Tuloskesustelun vuoden aikana käyneet (%), henkilöstötutkimukseen osallistuneista	70	70	n/a
Henkilöstötutkimukseen vastanneet, osuus koko henkilöstöstä (%)	78	66	n/a
Sairauspoissaolot (%) (poissaolotunnit/työtunnit)	4,3	4,4	n/a
Tapaturmataajuus (poissaoloon johtavien työtapaturmien määrä milj. työtuntia kohden)	10	9	11
Kuolemaan johtaneet tapaturmat	0	0	0
OHSAS 18001 -liiketoiminta (% liikevaihdosta)	73	75	70

*) Työssäolevien lukumäärä, joka ei sisällä pitkiä poissaoloja tai yli 1 kk lomautuksia.

Henkilöstö vuoden lopussa, koko konserni 2012–2014

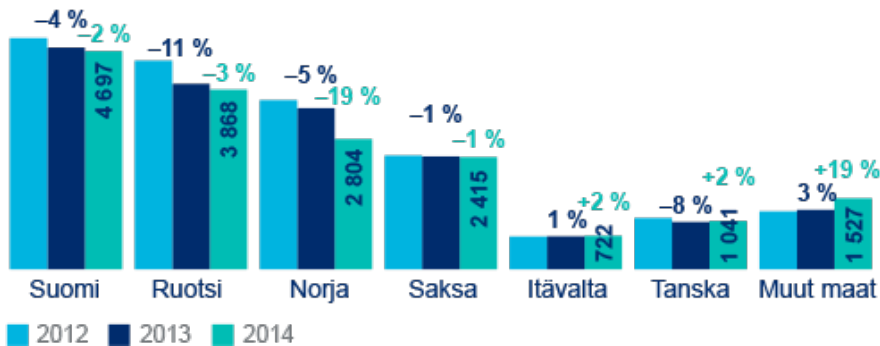

Henkilöstö maittain
vuonna 2014 (2013)

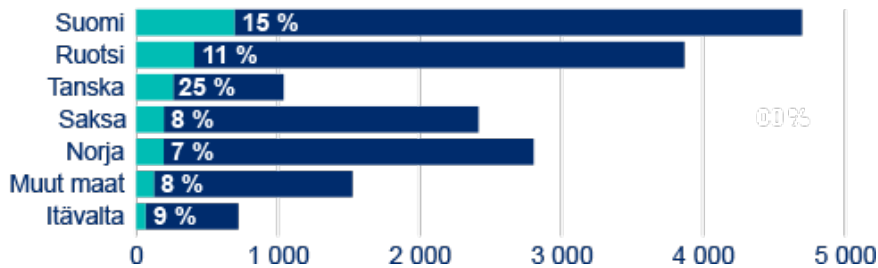

Suomi	28 % (27 %)
Ruotsi	23 % (22 %)
Norja	16 % (20 %)
Saksa	14 % (14 %)
Tanska	6 % (6 %)
Itävalta	4 % (4 %)
Muut maat	9 % (7 %)

Henkilöstön määrä maittain vuoden lopussa 2012–2014
sekä muutos (%) edellisvuodesta

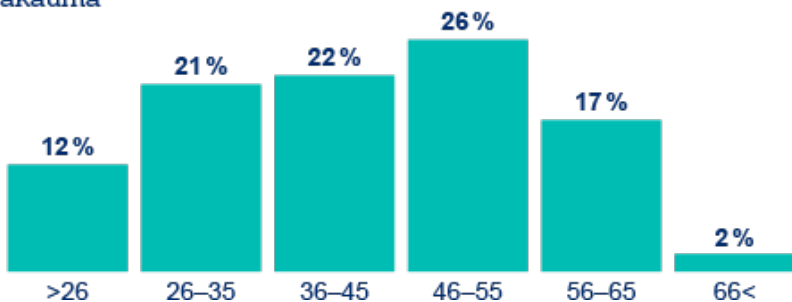

Uusien rekrytointien osuus henkilöstön
kokonaismäärästä vuoden lopussa

Osuus henkilöstön kokonaismäärästä kyseisessä maassa.

Ikäjakauma

Henkilöstö toimenkuvan mukaan

● Huolto ja kunnossapito	58 %
● Projektit	36 %
● Hallinto	6 %

Yrityskulttuuri ja arvot

Kehitämme yhtenäistä palvelukulttuuria, sillä tavoitteenamme on tulla tunnetuksi ennen kaikkea eurooppalaisena palveluyhtiönä.

Jokaisen caverionilaisen tulee osaltaan tukea vahvan palvelukulttuurin kehittämistä.

Noin 17 000 caverionilaisen toiminta jokapäiväisessä arjessa rakentaa tehokkaasti yrityksestämme syntyviä mielikuvia. Se kertoo juhlapuheita konkreettisemmin asiakkaillemme sen, että palvelumme laatuun voi luottaa.

Asiakaskeskeisyys ohjaa toimintaamme. Erinomainen palvelu syntyy lopulta jokaisen caverionilaisen asenteesta, ammattitaidosta ja halusta ratkaista asiakkaan ongelmat kerralla kuntoon.

Toimintamaissamme järjestetään erilaisia koulutuksia asiakaspalveluosaamisen kehittämiseksi. Suomessa jatkoimme vuonna 2014 asiakaspalvelukulttuurin kehittämiseen tähtäviä **Asenne ratkaisee -koulutuksia** ja myös Ruotsissa sekä Norjassa järjestimme vastaavanlaisia koulutuksia. Tavoitteena on laajentaa koulutuksia myös muihin toimintamaihin.

Arvot ohjaavat jokapäiväistä toimintaamme

Edelläkävijyys <ul style="list-style-type: none"> Vankka osaamisemme perustuu jatkuvaan oppimiseen. Kehitämme kestäviä ratkaisuja parempaa tulevaisuutta varten. Toimintatapamme on innovatiivinen. 	Vastuullisuus <ul style="list-style-type: none"> Toimimme eettisesti. Teemme sen, mitä lupaamme. Olemme aloitteellisia.
Yhteistyö <ul style="list-style-type: none"> Asiakaskeskeisyys ohjaa toimintaamme. Toimimme tiiminä yhteistyökumppaneita kunnioittaen. Toimimme yhteistyössä ja jaamme osaamistamme. 	Erinomainen toiminta <ul style="list-style-type: none"> Luomme lisäarvoa eri sidosryhmille. Ylitämme odotukset. Haluamme olla toimialamme paras.

Halu tehdä tulosta

Tahdomme vahvistaa strategiaamme mukaista **tuloksenteon kulttuuria** (Eagerness for profit) kaikilla organisaatiotasolla ja konkretisoida jokaisen työntekijän merkitystä kannattavuustavoitteen saavuttamisessa. Avaamalla mitä strategiset tavoitteet käytännössä tarkoittavat arkipäivän toiminnassa toivomme motivoivamme ja sitouttavamme henkilöstömme niiden toteuttamiseen.

Vuonna 2014 kiinnitimme huomiota muun muassa **kassavirran parantamiseen** laskutusta nopeuttamalla. Ohjeistimme ja koulutimme henkilöstöämme siinä, miten jokainen voi konkreettisesti edistää viiveetöntä laskutusta ja kassavirran vahvistumista. Laskutuksen ajantasaisuutta seurataan tarkasti Caverionin organisaation jokaisella tasolla. Aloimme muun muassa useassa maassa julkaista viikoittaista laskutusta intranetin etusivulla.

Vahva työturvallisuuskulttuuri

Yrityskulttuuriimme kuuluu työturvallisuuden arvostaminen. Työturvallisuus on toimintamme lähtökohta. Henkilöstötutkimuksen tulosten mukaan Caverionin työturvallisuuskulttuuri on vahva niin työntekijöiden kuin toimihenkilöidenkin keskuudessa: 93 % caverionilaisista asettaa työturvallisuuden kaiken edelle työssään.

Jaamme osaamistamme

Toimimme yhteistyössä ja jaamme osaamistamme. Tämä arvo on saanut korostetun roolin siirtyessämme taloudellisen holding-mallin mukaan toimivasta yhtiöstä **kohti yhtä, yhtenäistä Caverionia**. Vuonna 2014 kehitimme toimintamalliamme ja prosessejamme siten, että osaamista jaetaan entistä enemmän yli maa- ja divisioonarajojen. Meillä on eri puolilla yhtiötämme laaja-alaista kokemusta ja osaamista, joka meidän tulee yhdistää koko konsernia hyödyttäväksi **parhaiksi käytännöiksi**.

Viestimme arvojen mukaisesta toiminnasta

Uutena yhtiönä pidämme tärkeänä, että yrityskulttuurimme ja arvomme välittyvät samansisältöisenä koko henkilöstöllemme maasta ja yksiköstä riippumatta. Viestimme henkilöstöllemme arvoistamme, strategiastamme ja johtamisperiaatteistamme erilaisissa sisäisen viestinnän kanavissa, kuten **intranetissa, sisäisissä uutiskirjeissä sekä konsernijohtajan kirjeissä ja videokatsauksissa**. Uusille caverionilaisille kerromme näistä asioista muun muassa perehdytystilaisuuksissa.

Tavoitteenamme on, että kaikissa divisioonissa järjestettäisiin säännöllisesti **henkilöstötilaisuuksia**, joissa paikallinen johto jakaa tietoa yhtiölle tärkeistä aiheista, kuten taloudellisesta kehityksestä, strategisten tavoitteiden edistymisestä ja toimenpiteistä tavoitteiden saavuttamiseksi. Vuonna 2014 näitä tilaisuuksia järjestettiin suurimmissa divisioonissamme pääsääntöisesti kerran vuosineljänneksessä.

Kultainen kypärä on tunnustus hyvästä työstä

Aloitimme vuonna 2014 uuden perinteen, jossa palkitsemme vuosittain kolme henkilöä tai tiimiä, jotka ovat tehneet **erinomaista työtä strategian toteuttamisessa**. Kategorioita on kolme: Halu tehdä tulosta, Erinomainen johtaminen ja Vahva yrityskuva. Voittajia voi ehdottaa kuka tahansa caverionilainen, ja Caverionin johto valitsee ehdotetuista voittajat kuhunkin kategoriaan.

Johtaminen

Jokaisella caverionilaisilla on oikeus hyvään johtajuuteen, joka perustuu avoimuuteen ja luottamukseen. Tavoite- ja kehityskeskustelu muodostaa perustan suorituksen johtamiselle ja strategian toimeenpanolle.

Johtamisessa noudatamme yhteisesti sovittuja Caverionin johtamisen periaatteita. Avoin viestintä ja keskustelu henkilöstön kanssa on olennainen osa hyvää johtajuutta. Jokaisella työntekijällä on oikeus tietää sekä liiketoiminnan että oman yksikkönsä tavoitteet.

Vuonna 2014 noin 70 % henkilöstöstämme kävi tavoite- ja kehityskeskustelun esimiehensä kanssa.

Johtamisperiaatteet Caverionissa

- Johdamme rohkeasti esimerkin voimalla.
- Asetamme haastavia tavoitteita ja annamme rehellistä ja rakentavaa palautetta.
- Kannustamme henkilökohtaisen ja suunnitelmallisen ammatillisen osaamisen kehittämiseen ja tuemme innovatiivisuutta.
- Välitämme työntekijöidemme työhyvinvoinnista
- Olemme avoimia ja meitä on helppo lähestyä asemastamme riippumatta.
- Annamme vastuuta ja valtuudet toimia.

Tavoite- ja kehityskeskustelut keskeinen osa johtamisjärjestelmää

Suorituksen johtaminen ja siihen liittyvä palautteen antaminen sekä tavoite- ja kehityskeskustelut ovat keskeinen osa johtamisjärjestelmäämme. Henkilöstötutkimuksemme mukaan noin 70 % (2013: 70 %) henkilöstöstämme oli käynyt tavoite- ja kehityskeskustelun vuonna 2014. Tavoitteenamme on nostaa heidän osuuttaan vieläkin suuremmaksi sekä parantaa keskustelun laatua. Pyrimme siihen, että koko henkilöstömme kävisi kehityskeskustelun kaksi kertaa vuodessa joko yksilö- tai tiimitasolla.

Tavoite- ja kehityskeskustelun tarkoitus on varmistaa sitoutuminen yhdessä sovittuihin tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen. Keskustelussa arvioidaan edellisen kauden tavoitteiden toteutuminen ja nykyisten tehtävien sisältö sekä asetetaan tavoitteet tulevalle kaudelle. Tavoitteet linjataan yhtiön strategian kanssa ja niille asetetaan selkeät mittarit.

Kehitimme tavoite- ja kehityskeskusteluita vuonna 2014 siten, että tavoitteet asetettiin ensi kertaa koko vuodeksi kerrallaan. Siten ne noudattavat paremmin konsernin vuosisuunnittelun ja budjetoinnin rytmisiä.

Tavoitteet muodostuvat kolmesta osasta: konsernin, divisioonan ja henkilön tai tiimin omista tavoitteista. Tulospalkkiot maksetaan kerran vuodessa, mikäli tavoitteisiin ylletään. Puolelta välissä vuotta käydään tavoitteiden väliarviointikeskustelu, jossa sovitaan myös ammatilliseen kehittymiseen liittyvistä tavoitteista sekä tehdään niitä koskeva suunnitelma.

Kehitämme johtamisvalmiuksia

Järjestämme divisioonissamme erityyppisiä valmennuksia johtamisen kehittämiseksi. Niihin osallistuu monenlaisia esimiehiä uransa eri vaiheissa: yksikön esimiehistä tiimin vetäjiin, työnjohtajiin, projektipäälliköihin ja tuleviin esimiestehtäviin suuntautuviin asiantuntijoihin. Vuonna 2014 näihin **esimiesvalmennuksiin** osallistui yhteensä noin 1 400 henkilöä.

Valmennuksissa käsitellään muun muassa esimiehen roolia ja vastuita, osaamisen ja suorituksen johtamista ja kehittämistä, työsuhte- ja työturvallisuusasioita, erilaisuuden johtamista ja esimiesviestintää. Tarjomme esimiehille mahdollisuuden kehittää omaa johtamiskäyttämistään 360-esimiestyön arvioinnin pohjalta. **360-arvioinnissa** henkilö arvioi omaa toimintaansa ja lisäksi arvioinnin tekee oma esimies, alaiset ja kollegat.

Kehitämme johtajuutta myös järjestämällä avainhenkilöillemme **Leader Forum -tapahtumia**, joissa käsitellään strategiaa ja toiminnan painopisteitä sekä jaetaan osaamista ja parhaita käytäntöjä. Vuonna 2014 järjestimme kaksi tapahtumaa, joihin kumpaankin osallistui noin 100 henkilöä eri toimintamaistamme.

Rakensimme vuonna 2014 **Service Leadership Safari -koulutusohjelmaa**, joka tähtää huolto- ja kunnossapito liiketoiminnan linjaesimiesten johtamisosaamisen kehittämiseen. Koulutusohjelmassa käsitellään muun muassa hyvää johtajuutta, tiimien johtamista ja motivoimista (coaching-aidot), viestintää johtamisen välineenä sekä strategioita ja toimintasuunnitelmien laatimista. Tavoitteena on, että ohjelma kattaa kaikki huoltopäälliköt kaikissa toimintamaissamme. Ohjelman pilotti toteutettiin vuonna 2014, ja vuonna 2015 ohjelma on tarkoitus toteuttaa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Saksassa.

Osaamisen kehittäminen

Osaamisen jatkuva kehittäminen sisältyy Caverionin ydinarvoihin. Tavoitteemme on sitouttaa ja motivoida henkilöstöämme tukemalla heidän ammattitaitonsa kehittymistä sekä tarjoamalla mahdollisuuksia uralla etenemiseen. Osaamisen kehittäminen pohjautuu työssä oppimiselle, jota täydennämme erilaisin koulutuksin ja valmennuksin.

Työssä oppimista ovat muun muassa osaamisen jakaminen tiimin ja talon sisällä sekä asiakkaiden kanssa toimimisen kautta hankittu kokemus ja osaaminen. Myös työkierto, mentorointi, palautteen antaminen ja saaminen sekä itsearviointi ovat tärkeitä väyliä jatkuvaan oppimiseen.

Ammatilliseen koulutukseen osallistui vuonna 2014 yli 12 000 henkilöä.

Henkilöstön kehittämisen osa-alueita

- Perehdyttäminen
- Ammattitaidon kehittäminen koulutuksissa sekä työn ohessa suoritettavat ammatti- ja erikoisammattitutkinnot
- Työkierto ja työssä oppiminen
- Esimies- ja johtamisvalmennukset
- Henkilöstötutkimus Caverion Spirit
- 360-arviointi
- Kieli- ja kansainvälisyyskoulutukset

Osaamisen kehittäminen koostuu:

Vuoden 2014 aikana järjestimme **koulutuksia** muun muassa työturvallisuudessa, esimiestyössä ja johtamisessa, myynnissä ja asiakaspalvelussa, tietotekniikassa ja IT-sovelluksissa ja sosiaalisessa mediassa toimimisessa. Järjestimme myös ammatillista osaamista kehittävää koulutusta.

Uusien työntekijöiden perehdyttämislaisuuksissa tutustuttiin muun muassa Caverionin toimintatapoihin, yrityskulttuuriin sekä työturvallisuus- ja työhyvinvointiasioihin.

Esimiehille ja projektipäälliköille suunnattuihin valmennuksiin ja koulutuksiin osallistui yhteensä noin 1 400 henkilöä. Lisäksi **ammatilliseen koulutukseen** osallistui yli 12 000 henkilöä.

Kehitämme sähköisiä oppimisympäristöjä

Hyödynsimme koulutuksissamme entistä enemmän myös videovalmennuksia. **Caverion Tube** on yhtiömme sisäinen videokanava, joka sisältää valmennuksia muun muassa IT-ohjelmien ja sosiaalisen median kanavien käytöstä.

Sähköisen oppimisen materiaalit ovat joustavuutensa ansiosta soveltuvia monenlaisiin tarkoituksiin, sillä ne eivät sido osallistujia aikaan tai paikkaan. Tavoitteenamme on hyödyntää niitä jatkossa enemmän muun muassa työturvallisuusasioihin, arvoihin, eettisiin toimintaperiaatteisiin sekä palvelukulttuurin kehittämiseen liittyvässä oppimisessa.

Aloitimme sähköisen oppimissisällön (**Caverion Way** e-learning) kehitystyön vuonna 2014 ja tavoitteena on ottaa ensimmäiset osat siitä käyttöön vuoden 2015 aikana. Lisäksi tavoitteena on tulevaisuudessa rakentaa sähköinen oppimisympäristö (**Caverion Campus**), joka kokoaa oppimista tukevaa monipuolista sähköistä sisältöä. Tulevaisuudessa oppimista tapahtuu entistä enemmän myös erilaisissa sosiaalisissa verkostoissa, joita myös Caverion aikoo hyödyntää nykyistä enemmän.

Huollon ja kunnossapidon esimiehille oma johtamisohjelma

Rakensimme vuonna 2014 **Service Leadership Safari -koulutusohjelmaa**, joka tähtää huolto- ja kunnossapito liiketoiminnan linjaesimiesten johtamisosaamisen kehittämiseen.

Koulutusohjelmassa käsitellään muun muassa hyvää johtajuutta, tiimien johtamista ja motivoimista (ns. coaching-taitoja), viestintää johtamisen välineenä sekä strategioita ja toimintasuunnitelmien laatimista.

Tavoitteena on, että ohjelma kattaa kaikki huoltopäälliköt kaikissa toimintamaissamme. Ohjelman pilotti toteutettiin vuonna 2014, ja vuonna 2015 ohjelma on tarkoitus toteuttaa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Saksassa.

Esimiehille suunnatun valmennuksen lisäksi olemme Suomessa vuodesta 2013 järjestäneet koko huolto- ja kunnossapito liiketoiminnassa työskentelevälle henkilöstöllemme suunnattua **Asenne ratkaisee -valmennusta**, jolla pyrimme parantamaan asiakkaidemme kokemusta palvelustamme ja vastaamaan heidän tarpeisiinsa entistä paremmin. Vuoden 2014 lopussa jo noin 1 900 caverionilaista (noin 84 % kohderyhmänä olleen Caverion Suomen henkilöstöstä) oli suorittanut valmennuksen ja siihen liittyvän **Palvelupassin**, joka osoittaa omistajansa sitoutuneen hyvän palvelun perussääntöihin. Ohjelma on ollut menestys, ja tavoitteenamme on ottaa se ennen pitkää käyttöön myös muissa toimintamaissamme. Myös muun muassa Ruotsissa ja Norjassa järjestettiin vuonna 2014 huoltoliiketoiminnan palvelukoulusohjelmat.

Työturvallisuus

Tavoitteenamme on työpaikka, jossa ei tapahdu yhtään tapaturmaa. Olemme viime vuosina onnistuneet vähentämään työtapaturmien määrää työtapoja parantamalla, tuomalla turvallisuuden osaksi jokapäiväistä johtamista sekä kouluttamalla työntekijöitämme turvallisiin työskentelytapoihin. Keskitymme ennen kaikkea ennakoivaan turvallisuustyöhön. Turvallisuus lähtee riskien ennakoinnista ja kartoittamisesta sekä aktiivisesta turvallisuushavaintojen raportoinnista.

Työntekijöidemme, alihankkijoidemme ja asiakkaidemme turvallisuus on ensiarvoinen asia. Työturvallisuus on tärkeää kaikissa asiakaskohteissamme, mutta siihen liittyvät riskit ovat kohonneet erityisesti kiinteistöissä ja teollisuuslaitoksissa, joissa työskennellään vaihtelevissa olosuhteissa kuten käynnissä olevassa ja keskeytetyssä tuotannossa, häiriötilanteissa ja purettujen turvallisuusjärjestelyiden aikana sekä erityistä turvallisuussuunnittelua vaativissa paikoissa kuten ydinvoimaloissa ja prosessilaitoksissa.

Suurimmat työturvallisuuden haasteet ovat yleensä päivittäin vaihtuva työympäristö, työskentely ilman jatkuvasti paikalla olevaa esimiestä ja työntekijän oma asenne. Jokainen työntekijämme onkin omalla toiminnallaan ja panoksellaan osaltaan vastuussa työturvallisuudesta.

Turvallinen työympäristö syntyy yhteistyössä asiakkaidemme ja kumppaniemme kanssa. Vaadimme sekä työntekijöiltämme että alihankkijoiltaamme ja kumppaneiltamme tiukkaa **turvallisuussääntöjen** noudattamista. Lisäksi edellytämme kaikilta työntekijöiltämme **suojavarusteiden käyttöä** kaikilla Caverionin työmailla.

Ennakoivaa turvallisuustyötä

Ehkäisemme työtapaturmia muun muassa tarjoamalla **perehdytystä ja työturvallisuuskoulutusta**, tekemällä säännöllisiä **turvallisuuskatselmuksia**, kannustamalla henkilöstöämme työturvallisuushavaintojen tekemiseen sekä riskien arviointiin ennen töiden aloittamista. Kehitämme työkaluja ja työergonomiaa. Esimiehemme tekevät **turvallisuuskierroksia** työkohteissa ja puhuvat työmaapalavereissa työturvallisuusasioista.

Pyrimme varmistamaan, että kaikilla työntekijöillä on tarvittava osaaminen omien työtehtäviensä turvalliseen suorittamiseen. He saavat sekä turvallisuuskoulutusta että omiin tehtäviinsä liittyvää koulutusta. Jokaisen esimiehen tulisi perehdyttää alaisensa työtehtäviinsä sekä niihin mahdollisesti liittyviin vaara- ja haittatekijöihin. Järjestämme myös ammatillista koulutusta turvallisuusasioissa.

Seuraamme tapaturmataajuutta säännöllisesti

Seuraamme säännöllisesti tapaturmien ja työturvallisuushavaintojen määrää muun muassa divisioonien ja konsernin johtoryhmässä sekä hallituksessa. Julkaisemme työturvallisuuteen liittyviä ajankohtaisia tilastoja muun muassa divisiooniemme intranet-sivuilla.

Töitä on yhä edessä, mutta aktiivinen turvallisuustyö on jo tuottanut tulosta: tapaturmataajuus (poissaoloon johtaneiden työtapaturmien määrä suhteutettuna miljoonaa työtuntia kohden) on pysynyt tasaisena viimeisten vuosien aikana. Vuonna 2014 tapaturmataajuutta kuvaava suhdeluku oli 10 kun se oli 9 vuonna 2013, 11 vuonna 2012 ja 12 vuonna 2011. Katsausvuonna ei tapahtunut yhtään kuolemaan johtanutta tapaturmaa. Sairauspoissaolot vähenivät hieman, ja niitä kuvaava tunnusluku (poissaolotunnit/työtunnit) oli 4,3 (2013: 4,4).

Osassa yksiköitämme tiimejä palkitaan tapaturmattomasta työskentelystä. Esimerkiksi bonukset voivat olla sidottuja työturvallisuustavoitteisiin.

Otamme jokaisen tapaturman vakavasti. Kaikki henkilöstöllemme ja aliurakoitsijoille sattuneet tapaturmat kirjataan ja tutkitaan välittömästi, jotta tapaturmiin johtaneet syyt voidaan selvittää ja tapauksista oppia tulevaisuudessa. Puutummme määrätietoisesti työturvallisuuden laiminlyönteihin ja epäkohtiin yhteistyössä asiakkaidemme kanssa.

Tavoitteenamme on nostaa työterveys- ja työturvallisuussertifioidun toiminnan osuutta liiketoiminnassamme. Vuonna 2014 liikevaihdostamme 73 % oli OHSAS 18001 -sertifioitua toimintaa (2013: 75 %).

Tavoitteena turvallisuushavaintojen määrän kasvattaminen

Tavoitteenamme on tehostaa turvallisuushavaintojen kirjaamista, sillä havainnoilla ja tapaturmilla on selkeä yhteys: Mitä enemmän työturvallisuushavaintoja raportoidaan sitä vähemmän tapaturmia sattuu.

Suomessa tavoitteemme oli vuoden 2014 aikana vähintään kaksinkertaistaa turvallisuushavaintojen määrä edellisvuoteen verrattuna. Tämä 10 000 ilmoituksen raja saavutettiin jo syksyllä.

Otimme vuonna 2013 Suomessa käyttöön **Ennakoi.fi -ennakoivan turvallisuustyön sivuston**, jonka kautta työntekijämme ja alihankkijamme Teollisuus-asiakasegmentillä voivat raportoida turvallisuushavaintonsa. Saamme sivustolta ilmoitukset jatkokäsittelyä varten ja samalla ne tulevat myös asiakkaidemme tietoon. Turvallisuushavaintojen kirjaamisen lisäksi sivustolla on työturvallisuuteen liittyvää hyödyllistä tietoa sekä työkaluja muun muassa riskien arvioimiseksi.

Laajensimme sivustoa useille eri kielille vuoden 2014 aikana. Tällä hetkellä sivusto on käytössä suomeksi, ruotsiksi, tanskaksi ja saksaksi Teollisuus-asiakasegmentillä. Muussa liiketoiminnassa turvallisuushavaintoja ei vielä kirjata yhteisen portaalin kautta, mutta tavoitteena on tulevaisuudessa kehittää yhteinen raportointitapa kaikkien divisioonien käyttöön.

Havaitse ja auta! -kampanja teki hyvää

Vuonna 2014 tuimme Suomessa **Uusi Lastensairaala 2017** -hanketta lahjoittamalla jokaisesta henkilöstömme kirjaamasta turvallisuushavainnosta viisi euroa Lastensairaalalle. Havaintoja oli mahdollista tehdä myös Ennakoi.fi-sivuston kautta.

Havaitse ja auta! -kampanja käynnistyi helmikuun alussa ja kesti toukokuun loppuun saakka. Kampanjan aikana teimme Suomessa yhteensä 3 490 turvallisuushavaintoa. Näistä havainnoista kertyi 20 000 euroa, joka lahjoitettiin kesäkuussa Uusi Lastensairaala 2017 -hankkeelle.

10

poissaoloon johtanutta tapaturmaa miljoonaa työtuntia kohden vuonna 2014 (2013: 9)

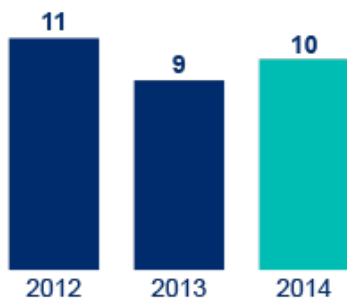
73 %

OHSAS 18001 -sertifioitua toimintaa liikevaihdosta (2013: 75 %)

92 %

henkilöstötutkimukseen vastanneista kertoi asettavansa työturvallisuuden työssään kaiken edelle.

Tapaturmataajuus

Poissaoloon johtaneiden tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohden

Vahva työturvallisuuskulttuuri

Henkilöstötutkimuksemme tulosten mukaan Caverionin työturvallisuuskulttuuri on vahva niin työntekijöiden kuin toimihenkilöidenkin keskuudessa:

- Asetan työturvallisuuden työssäni kaiken muun edelle (92 %)
- Tunnen työympäristöni vaarat (95 %)
- Työturvallisuusohjeemme ovat selkeät (84 %)
- Voin keskustella avoimesti työhön liittyvistä vaaroista ja turvallisuustekijöistä (90 %)

Työtyytyväisyys

Henkilöstömme työtyytyväisyys ja sitoutuminen ovat meille tärkeitä asioita, sillä haluamme pitää kiinni hyvistä työntekijöistämme ja motivoida heitä mahdollisimman hyvin työsuorituksiin. Henkilöstötutkimuksemme on jatkuvan muutoksen työkalu ja tavoite- ja kehityskeskustelun ohella tärkeä kanava työtyytyväisyyden kehittämisessä.

Henkilöstötutkimuksen tavoitteena on kehittää henkilöstön sitoutumiseen, esimiestyön laatuun sekä toiminnan tehokkuuteen vahvimmin vaikuttavia tekijöitä.

Haluamme aidosti käyttää tutkimusta muutostyökaluna. Esimiehet käyvät tutkimuksen tulokset läpi yksiköissään ja tiimeissään, ja tämän perusteella tehdään yhdessä kehittämiskohteita koskeva toimenpidesuunnitelma. Suunnitelmien toteutumista seurataan säännöllisesti vuoden aikana.

Caverionilaiset viihtyvät työssään ja tekevät yhteistyötä

Caverionin ensimmäinen henkilöstötutkimus **Caverion Spirit** järjestettiin syksyllä 2014. Tutkimus kattoi koko Caverionin henkilöstön kaikissa maissa ja se toteutettiin sähköisesti.

Vastaaajia oli 12 880 ja koko Caverionin vastausprosentti 78 %, ja joissakin yksiköissä päästiin jopa 94 % vastausprosenttiin. Caverionilaiset olivat aktiivisempia kuin koskaan, sillä vastausprosentti vuoden 2013 alussa, kun olimme vielä osa YIT:tä, oli 66 %.

Tutkimuksen mukaan caverionilaiset ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä työhönsä ja työtiimiinsä. 75 % oli kokonaisuutena tyytyväinen Caverioniin työpaikkana. Yhdeksän kymmenestä oli sitä mieltä, että työpaikalla tehdään hyvää yhteistyötä ja että yhtiössä on erityisen vahva tahto työturvallisuuden edistämiseksi.

Esimiehiltä toivottiin palautetta ja selkeitä tavoitteita

Esimiehiin oltiin yleisesti tyytyväisiä, mutta parantamisen varaa on palautteen antamisessa, hyvään suoritukseen motivoinnissa ja sen kertomisessa, mitä työntekijöiltä odotetaan.

70 % vastanneista kertoi käyneensä tavoite- ja kehityskeskustelun esimiehensä kanssa kuluneen vuoden aikana. Keskustelua tulisi kuitenkin kehittää siten, että siitä on enemmän hyötyä suorituksen parantamisessa. Caverionilaisten mukaan asiakkaan ongelmat ratkaistaan nopeasti, mutta henkilöstömme toivoi lisää koulutusta voidakseen pysyä asiakkaiden muuttuvien vaatimusten tasolla.

Tulokset osoittivat myös, että yhtiössämme on tarvetta tehdä kovemmin töitä sen eteen, että työntekijöidemme luottamus yhtiöme menestykseen vahvistuu. Tulos on ymmärrettävä, sillä markkinatilanne on ollut haastava, ja yhtiössä tapahtuvat muutokset ovat vaatineet henkilöstöltä runsaasti epävarmuuden sietokykyä. Yhtiö ja sen toimintamalli ovat uusia, ja osa ylimmästä johdosta vaihtui vuoden aikana. Myös prosessit ja rakenteet ovat käyneet läpi muutosta.

Osallistumisaktiivisuus Caverion Spirit -tutkimuksessa divisioonittain

78 %

henkilöstömme
vastasi
Caverion Spirit
-kyselyyn
(2013: 66 %).

91 %

vastaaajista oli sitä
mieltä, että
Caverionissa tehdään
hyvää yhteistyötä.

86 %

caverionilaisista
nauttii työstään.

75 %

on kokonaisuudessaan
tyytyväinen Caverioniin
työpaikkana.

Rekrytointi ja työnantajamielikuva

Tavoitteenamme on olla alamme halutuin työnantaja. Panostamme erityisesti nuorten opiskelijoiden ja valmistumassa olevien rekrytointiin tarjoamalla heille monipuolisia harjoittelu- ja työpaikkoja sekä kehittämällä yhteistyötä oppilaitosten kanssa. Kilpailu alan ammattiosajista on alueittain verrattain kovaa. Olemme uusi yhtiö, jolle vahvan työnantajamielikuvan rakentaminen on erityisen tärkeää.

Hyvistä huoltohenkilöistä ja asentajista on suurta pulaa etenkin alueilla, joilla alan työttömyysaste on alhainen. Sukupolvenvaihdos on käsillä nyt, kun suuret ikäluokat ovat jäämässä eläkkeelle. Lisäksi toimialamme käy läpi muutosta, jossa esimerkiksi digitalisaation ja automaation kehitys lisäävät tarvetta näiden alojen osaajille.

Pyrimme aktiivisesti saamaan palvelukseemme pätevimmät ja sopivimmat työntekijät. Haluamme myös pitää kiinni hyvistä työntekijöistämme ja motivoida heitä tarjoamalla mahdollisuuksia edetä uralla ja kehittää osaamistaan. Tavoitteenamme on kannustava ja oikeudenmukainen palkitseminen, jolla takaamme kilpailukykyämme paikallisilla markkinoilla.

Harjoittelijaohjelmat tärkeä rekrytointiväylä

Henkilöstömme keski-ikä oli vuonna 2014 noin 42 vuotta. Noin 69 % henkilöstöstämme on 26–55-vuotiaita. Nuoria, alle 26-vuotiaita on palveluksessamme 12 % ja yli 55-vuotiaita 19 %.

Koemme tärkeäksi saada nuoret aktiivisesti mukaan työelämään ja haluamme antaa heille kokemusta työelämästä jo opiskelujen aikana.

Tarjoamme nuorille runsaasti kesätyö- ja harjoittelupaikkoja sekä vastaavia määräaikaista työpaikkoja. Työllistimme vuonna 2014 eri maissa yhteensä yli 1 200 kesätyöntekijää, opinnäytetyöntekijää ja harjoittelijaa, mikä oli selvästi enemmän kuin edellisvuonna (2013: noin 800).

Harjoittelijaohjelmat ovat Caverionille tärkeä rekrytointiväylä. Moni parhaista ammattilaisistamme on aikanaan tullut yhtiöön harjoittelijana.

Työllistimme vuonna 2014 noin 1 200 kesätyöntekijää, opinnäytetyöntekijää ja harjoittelijaa.

Osallistumme alan koulutusohjelmien kehittämiseen

Tuemme yhteistyötä koulujen ja korkeakoulujen kanssa, jotta voimme kouluttaa tulevaisuuden työntekijöitä ja kehittää yrityksemme kuvaa työnantajana.

Suomen ulkopuolella oppisopimuskoulutus, jossa koulu- ja työskentelyjaksot vuorottelevat, on yleinen tapa tarjota opiskelijoille työharjoittelupaikkoja. Oppisopimukset ovat kestoaltaan kolmesta neljään vuotta.

Osallistumme toimialoihimme liittyvien koulutusohjelmien kehittämiseen. Lisäksi oma henkilökuntamme opettaa oppilaitoksissa. Teemme yhteistyötä erityisesti kiinteistötekniikan alan ammattioppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen kanssa.

Rakennamme vahvaa työnantajamielikuvaa

Olemme uusi yhtiö, jolle vahvan työnantajamielikuvan rakentaminen on erityisen tärkeää. Työntekijöidemme positiiviset kokemukset ovat hyvän työnantajamielikuvan perusta. Lisäksi teemme Caverionia tunnetuksi muun muassa osallistumalla oppilaitosten rekrytointimessuille ja järjestämällä opiskelijavierailuja. Olemme mukana erilaisissa kampanjoissa, jotka tekevät alaamme ja tapaamme toimia tunnetuksi.

Suomessa Caverion on ollut vuodesta 2013 mukana **Vastuullinen kesäduuni** -kampanjassa. Samalla sitoudumme hyvän kesätyön periaatteisiin, joita ovat muun muassa mielekäs työ ja kohtuullinen palkka, hyvä hakijakokemus, perehdytys ja ohjaaminen sekä oikeudenmukainen ja tasapuolinen kohtelu.

Itävallassa Itävallan kauppakamari palkitsi Caverionin **ineo 2014** -kilpailussa esimerkillisestä toiminnasta harjoittelijoidemme kouluttamisessa.

Alamme tarjoaa monipuolista ja vastuullista työtä, jota on tarjolla nyt ja tulevaisuudessa. Siksi haluammekin olla mukana tekemässä sitä tunnetuksi nuorille.

Saksassa olemme olleet vuodesta 2012 mukana kiinteistötekniikan palvelujen kunnossapidon alaa työpaikkana tunnetuksi tekevässä **Möglichmacher** (saks. "Mahdollistaja") -kampanjassa. Alan yritysten yhteisessä kampanjassa jaetaan tietoa kunnossapitopalveluista toimialana sekä alan koulutus- ja uramahdollisuuksista.

Työnantajamielikuvamme kehittyi vuonna 2014 positiiviseen suuntaan. Suomessa ja Norjassa nousimme **Universum** -työnantajamielikuvatutkimuksessa sadan kiinnostavimman työnantajan joukkoon. Pohjoismaisessa listauksessa sijoituimme teknisen alan opiskelijoiden mielikuvissa 46. kiinnostavimmaksi yhtiöksi. Suomessa teknisten ja luonnontieteiden alan ammattilaiset mielsivät meidän olevan 63. ja opiskelijat 83. kiinnostavin yhtiö. Norjassa olimme opiskelijoiden mielestä 91. kiinnostavin työnantaja.

Norjassa **Oslon kaupunki** palkitsi Caverionin vuoden parhaana harjoittelijoita työllistävänä yhtiönä. Perusteluina olivat Caverionin palkkaamien harjoittelijoiden suuri määrä sekä se, että Caverion suhtautuu harjoittelijoihin vakavasti otettavana työvoimana, pitää harjoittelijoistaan hyvää huolta, seuraa heidän pärjäämistään työssä sekä tarjoaa heille tarvittavaa koulutusta. Lisäksi Caverionin pyrkimys rekrytoida naispuolisia harjoittelijoita perinteisesti miesvaltaisella alalla sai kiitosta.

**VASTUULLINEN
KESÄDUUNI
2015**

Wenn Sie denken, Facility Management
ist nur was für die Großen:
Gehen Sie mit uns auf Wachstumskurs.

Suomessa ja Norjassa nousimme Universum-tutkimuksessa sadan kiinnostavimman työnantajan joukkoon.

Asiakkaat, laatu ja tuotekehitys

Vastaamme asiakkaiden tarpeisiin varmistamalla, että palvelumme on hyvää ja laadukasta. Asiakastyytyväisyys on toimintamme lähtökohta. Ammattitaitomme ja osaamisemme, paikallinen läsnäolomme, työmme korkea laatu, tehokas toimintamme sekä asiakaspalveluasenteemme ovat kantavia periaatteita, joilla pyrimme pitämään asiakkaamme tyytyväisinä.

Caverionilla on laaja ja monipuolinen asiakaskunta. Asiakkaamme edustavat kaikkia sektoreita: **julkista sektoria, teollisuutta, kiinteistöjen omistajia ja kehittäjiä, kiinteistöjen käyttäjiä ja rakennusliikkeitä.**

Lisäarvoa asiakkaalle

Tarjoamme asiakkaillemme palveluja, joiden ansiosta heidän rakennuksensa, teollisuuslaitoksensa ja prosessinsa ovat paitsi energia- ja kustannustehokkaita myös kestäviä, toimivia ja turvallisia. Tavoitteena on tarjota asiakkaalle aina paras mahdollinen ratkaisu tämän tarpeisiin räätälöitynä.

Luomme **lisäarvoa asiakkaalle** tarjoamalla osaamistamme teknisten järjestelmien integroinnista: laajan, kaikki tekniset osa-alueet kattavan osaamisemme ansiosta voimme taata asiakkaillemme, että kohteen tekniset järjestelmät muodostavat aina yhteensopivan ja toimivan kokonaisuuden. Oma suunnittelumme ja tuotekehityksemme varmistavat, että ratkaisut ovat toimivia toteutusvaiheessa ja myös kunnossapitovaiheen vaatimukset on huomioitu.

Asiakkaat odottavat meiltä:

- Terveelliset ja toimivat olosuhteet
- Laatua kohtuulliseen hintaan
- Kiinteistöjen ja teollisuuslaitosten energiankäytön tehostaminen
- Ammattitaito ja asiantuntemus. Uusia, kehittyneitä ratkaisuja, tuotekehitystä.
- Luotettavuus ja hyvien eettisten periaatteiden mukainen toiminta. Palvelu, joka vastaa sovittua ja pysyy aikataulussa.
- Sujuva vuorovaikutus

Korkea laatu ja asiakkaiden tarpeiden tuntemus ovat keskeisiä syitä sille, että asiakkaamme ovat halunneet jatkaa pitkäaikaista yhteistyötä kanssamme. Pitkät palvelusopimukset, asiakkuudet ja kumppanuudet kertovat, että toimintamme laatuun luotetaan. Teemme asiakkaidemme kanssa pitkäjänteistä yhteistyötä muun muassa työturvallisuudessa.

ESCO- ja EPC -energiansäästöhankeissa tarjoamme alalle harvinaista laajaa säästötakuuta. Toimintamme laatu on ehdoton edellytys sille, että voimme antaa ratkaisuillemme ja palveluillemme takuun jopa 20 vuoden elinkaaren ajaksi. Luottamuksesta kertovat myös saamamme tilaukset: vuoden 2014 tilauskantamme kasvoi 7 % edellisvuodesta.

Patentteja ja palkintoja tuotekehityksestä

Kehitämme tuotteitamme ja palveluitamme jatkuvasti voidaksemme vastata asiakkaidemme tarpeisiin.

Saksan Aachenissa sijaitsevassa **omassa tutkimuskeskuksessamme** keskitymme erityisesti vaativien ilmanvaihtoon, jäädytykseen ja lämmitykseen liittyvien tuotteiden valmistukseen ja tuotekehitykseen. Tutkimuskeskuksen lisäksi tuotekehitystyötä tehdään divisioonissamme.

Jätimme vuoden aikana **10 patenttihakemusta**, joista 9 Saksassa ja 1 Suomessa. Patenttihakemukset liittyivät erityisesti ilmanvaihto-, ilmastointi- ja turvallisuusratkaisuihin.

Suomessa Caverion oli mukana kehittämässä **Palosuojaelurahaston innovaatiopalkinnon** saanutta huoneistokohtaista sammutusjärjestelmää, joka parantaa erityisesti iäkkäiden ihmisten asumisturvallisuutta.

Norjassa Caverionin **KlimaTak**-alakattoelementti (eng. ClimaCeil), jonka olemme tuoneet markkinoille ja useita vuosia sitten, voitti **Oslo ja Bergenin kaupunkien järjestämän kilpailun**, jossa etsittiin ratkaisuja koulujen sisäilman laadun ja ilmastointijärjestelmien kehittämiseksi.

Caverionin investoinnit tutkimus- ja kehitystoimintaan olivat vuonna 2014 noin 9,6 miljoonaa euroa eli 0,4 % liikevaihdosta. (2013: 12,7 miljoonaa euroa eli 0,5 % liikevaihdosta).

Suomessa saimme Palosuojaelurahaston innovaatiopalkinnon. Norjassa KlimaTak-ratkaisumme voitti Oslo ja Bergenin kaupunkien järjestämän kilpailun.

Yhtenäiset toimintatavat parantavat toimintamme laatua

Varsinaiset T&K-investoinnit eivät sisällä toimintamme laadun kannalta keskeistä osaa kehittämistyötämme, joka liittyy oman toimintamme tehostamiseen.

Tavoitteenamme on, että erinomainen laatu näkyy kaikessa toiminnassamme asiakkaan ensimmäisestä yhteydenotosta lähtien. Siksi koemme tärkeäksi kehittää ratkaisujemme ja palvelujemme lisäksi myös omia, **sisäisiä prosessejamme, työkalujamme ja toimintatapojamme**.

Teimme vuonna 2014 mittavaa työtä yhtenäisen toimintamallin, yhtenäisten prosessien ja yhteisten sovellusten kehittämiseksi. Käynnistimme myös hankkeen palvelujemme kaupallistamiseksi.

Suomessa konserniimme kuuluva Botnia Mill Service sai neljän tähden tunnustuksen laadukkaasta toiminnastaan **Laatukeskuksen Recognised for Excellence** -kilpailussa. Siinä etsitään Suomen laadukkaimpia organisaatioita ja parhaiten strategiaansa toteuttaneet ja suorituskykyään kehittäneet organisaatiot palkitaan. Botnia Mill Servicen liiketoiminnan keskeisiä vahvuuksia olivat raadin mukaan kyky tuottaa asiakkaalle lisäarvoa, henkilöstön kyvykkyyden kehittäminen, johtamisen ketteryys sekä osaava henkilöstö.

Sitoutunut henkilöstö on hyvän palvelun edellytys

Jokainen caverionilainen on omalta osaltaan vastuussa laadukkaasta toiminnasta: Caverion on juuri niin ammattitaitoinen, luotettava ja hyvä yhteistyökumppani kuin millaiseksi asiakas kokee työmme. Sitoutunut henkilöstö on laadukkaan toiminnan edellytys.

Tarjoamme henkilöstöllemme koulutusta muun muassa asiakaspalvelussa. Esimerkiksi Suomessa järjestämme huolto- ja kunnossapitoliiketoiminnassa työskentelevälle henkilöstöllemme **10+ Asenne ratkaisee -valmennusta**, jolla varmistamme hyvän työn näkyvän asiakkaan arjessa ja tuemme yhdessä sovitujen toimintatapojen kehittymistä. Valmennus päättyy ns. **Palvelupassikokeeseen**, jossa osallistujan tulee osoittaa sisäistäneensä hyvän palvelun perussäännöt ja sitoutuneensa toimimaan niiden mukaisesti. Ohjelma on ollut menestys, ja tavoitteena on tulevaisuudessa hyödyntää konseptia myös muissa toimintamaissamme.

Keräämme järjestelmällisesti palautetta

Keräämme asiakaspalautetta toiminnastamme ja kehitämme sen avulla toimintaamme vastaamaan asiakkaiden tarpeita.

Asiakaspalautetta kerätään järjestelmällisesti projekti- ja sopimuskohtaisesti. **Mittaamme asiakastyytyväisyyttä** kaikkialla liiketoiminnassamme, mutta toteutustapa sekä laajuus vaihtelevat maittain ja yksiköittäin. Joissain maissa toteutetaan pienempiä, tiettyä toimitusta koskevia tutkimuksia viikoittain ja laajempia, asiakkaan yleistä tyytyväisyyttä kartoittavia tutkimuksia kerran vuodessa. Osassa maista nämä tutkimukset toteutetaan kerran vuosineljänneksessä tai kaksi kertaa vuodessa. Asiakastyytyväisyystutkimukset sisältyvät usein palvelusopimuksen ehtoihin.

10

patenttihakemusta
vuonna 2014

ISO 9001
-laatusertifikaatti
kattoi

100 %

liikevaihdostamme

Recognised for excellence
4 star - 2014

Eettiset liiketoimintaperiaatteet

Eettiset liiketoimintaperiaatteet määrittävät tapamme toimia yhdessä eri sidosryhmien kuten omistajien, asiakkaiden, alihankkijoiden ja muiden kumppaneiden kanssa. Niiden tarkoitus on varmistaa, että toimimme arvojemme mukaisesti jokapäiväisessä päätöksenteossamme.

Periaatteiden keskeinen sisältö:

- Emme hyväksy minkäänlaista korruptiota, kiristystä tai lahjontaa.
- Tuemme avointa ja reilua kilpailua kaikilla markkinoilla.
- Emme tue rahallisesti poliittisia puolueita, ryhmiä tai yksittäisiä poliitikkoja.
- Noudatamme paikallista työlänsäädäntöä ja määräyksiä toimintamaissamme.
- Pyrimme tarjoamaan turvallisen työympäristön niin omalle henkilöstöllemme kuin myös alihankkijoillemme.
- Tuotteidemme ja palveluidemme markkinointi on aina totuudenmukaista. Laatuamme voi luottaa.
- Ympäristöystävällinen liiketoiminta on yrityksellemme strategisesti tärkeää toimintaa ja energiatehokkuus on sisällytetty kaikkiin palveluihimme ja ratkaisuihimme.
- Olemme sitoutuneet minimoimaan omasta toiminnastamme aiheutuvan energian- ja vedenkulutuksen, tuottamamme jätteen sekä kasvihuonekaasupäästöt.

Periaatteet kokonaisuudessaan Caverionin verkkosivuilla

Väärinkäytösepäilyistä tulee ilmoittaa viipymättä

Odotamme jokaisen työntekijämme ilmoittavan lähiesimiehelleen tai jollekin muulle yhtiön johdon edustajalle, jos he epäilevät väärinkäytöksiä.

Käytössämme on **verkkopohjainen ilmoitusjärjestelmä**, jonka kautta työntekijämme voivat luottamuksellisesti raportoida mahdollisesti havaitsemistaan väärinkäytösepäilyistä, tarvittaessa myös nimettömänä. Kanava on käytettävissä kaikilla Caverionin toimintamaiden kielillä.

Lisäksi ilmoituksen voi tehdä muun muassa sähköpostitse, jolloin se tulee suoraan konsernin lakiasiaintohtajan ja sisäisen tarkastuksen johtajan tietoon.

Ryhdyimme **viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin**, jos liiketoiminnassamme tai hankintaverkostossamme havaitaan viitteitä laittomasta tai epäeettisestä toiminnasta. Jos menettelyohjeiden rikkomiseen liittyy laitonta toimintaa, tapauksesta ilmoitetaan viranomaisille lisätutkimuksia ja toimenpiteitä varten. Tuemme viranomaisia heidän selvitystyössään.

Vuonna 2013 Caverionin Lierin toimipisteessä Norjassa ilmeni viitteitä kilpailua rajoittavasta toiminnasta. Tapaukseen liittyvä viranomaistutkiminta oli vuoden 2014 lopussa vielä kesken, eikä mahdollista kilpailuoikeudellista seuraamusmaksua ole vahvistettu.

Haluamme varmistaa, että kaikki työntekijämme tuntevat eettiset toimintatavat sekä tukevat avointa ja reilua kilpailua markkinoilla. Vuonna 2014 tuimme tätä tavoitetta muun muassa ottamalla käyttöön **kilpailulainsäädännön noudattamista koskevat yksityiskohtaiset sisäiset toimintaohjeet**.

Eettisten asioiden toimikunta edistää eettisiä toimintatapoja

Caverionin konsernijohtaja on vastuussa hallituksen hyväksymien eettisten liiketoimintaperiaatteiden toimeenpanosta. Eettisten asioiden toimikunnan (**Group Compliance and Ethics Committee**) tarkoituksena on avustaa konsernijohtajaa ja hallituksen tarkastusvaliokuntaa sen varmistamisessa, että yhtiössä toimitaan lakien ja säädösten sekä eettisten toimintatapojen mukaisesti.

Toimikunnan jäseninä olivat vuonna 2014 konsernin lakiasioista, sisäisestä tarkastuksesta, henkilöstöstä sekä markkinoinnista ja viestinnästä vastaavat johtajat.

Toimikunta kokoontuu tarvittaessa. Vuonna 2014 kokoontumisia oli neljä. Toimikunta käsitteli muun muassa kilpailulainsäädännön noudattamista koskevia toimintaohjeita sekä väärinkäytösten ilmoittamista varten perustettuun ilmoitusjärjestelmään liittyviä asioita. Lisäksi se antoi lausunnon liittyen markkinoinnin ja viestinnän eettisyyteen yksittäisessä tapauksessa.

Sponsorointi ja hyväntekeväisyys

Valitsemme sponsoroinnin kohteet avoimesti ja läpinäkyvästi. Emme sponsoroi kohdetta, jolla on suora yhteys liiketoimintaamme. Emme myöskään tue puolueita tai yksittäisiä poliitikkoja.

Sponsorointi on yksi **markkinointiviestinnän keinoistamme**. Sen avulla Caverion tekee nimeään tunnetuksi ja saa näkyvyyttä.

Yhtiön sponsorointiperiaatteet on kuvattu koko konsernin laajuisissa sponsorointiohjeissa, jotka auttavat meitä tuen jakamisen ja sponsorointikohteiden määrittelyssä. Periaatteita hallinnoi konserniviestintä ja markkinointi.

Linjassa yhtiön tavoitteiden ja arvojen kanssa

Sponsoroitava kohde valitaan Caverionin tavoitteiden ja arvojen mukaisesti. **Tuemme joukkueita**, emme yksittäisiä ihmisiä. Tukemamme kohteet ovat ympäristöystävällisiä, emmekä siis tue esimerkiksi autourheilua. Emme tue puolueita tai yksittäisiä poliitikkoja.

Emme sponsoroi kohdetta, jolla on suora yhteys liiketoimintaamme. Asiakkailta tai omilta työntekijöiltä tuleviin tukipyyntöihin suhtaudutaan kriittisesti. Jos näiltä tahoilta tulee tukipyyntöjä, ne käsitellään samalla tavoilla kuin muutkin hakemukset.

Sponsorointia tehdään pääosin maatasolla konsernin sponsorointiperiaatteiden mukaisesti. Päätökset tekee kunkin divisioonan toimitusjohtaja. Tietyn euromääräisen rajan ylittävät, suuremmat sponsorointihankkeet hyväksyy konserni. Konserni myös seuraa sponsoroinnin kohdentamista säännöllisesti.

Vuonna 2014 Caverion sponsoroi toimintamaissaan muun muassa seuraavia tahoja:

Suomi

- Veiterä ry, urheiluseura
- Äänekosken Huima, urheiluseura
- Ilves, '03 juniorit, urheiluseura
- Kotkan Futis Oy, urheiluseura
- Pirkkalan Pingviinit Ry, urheiluseura
- Tornion Pallo -47, junioryö, urheiluseura

Ruotsi

- Elfsborgs IF, urheiluseura

Norja

- Sandnes Sykleklubb, urheiluseura, urheilutapahtuma
- Mallakof Rock, kulttuuritapahtuma
- Førde Idrettslag, urheiluseura
- Tall Ship Race, urheilutapahtuma
- Salten golfklubb, urheiluseura
- Førde Idrettslag, urheiluseura

Tanska

- KIF Kolding, urheiluseura
- EFB Elite, urheiluseura
- Team Esbjerg, urheiluseura

Lahjoituksista päättää hallitus

Mahdollisista lahjoituksista päättää keskitetysti konsernin hallitus.

Suomessa tuimme vuonna 2014 hyväntekeväisyyskohteena **Uusi Lastensairaala 2017**

-hanketta yhteensä 20 000 eurolla. Tukisumma muodostui henkilöstömme tekemien turvallisuushavaintojen määrän perusteella.

Luovuimme useassa maassa asiakkaille annettavista joululahjoista ja teimme niiden sijasta lahjoituksia eri hyväntekeväisyyskohteisiin.

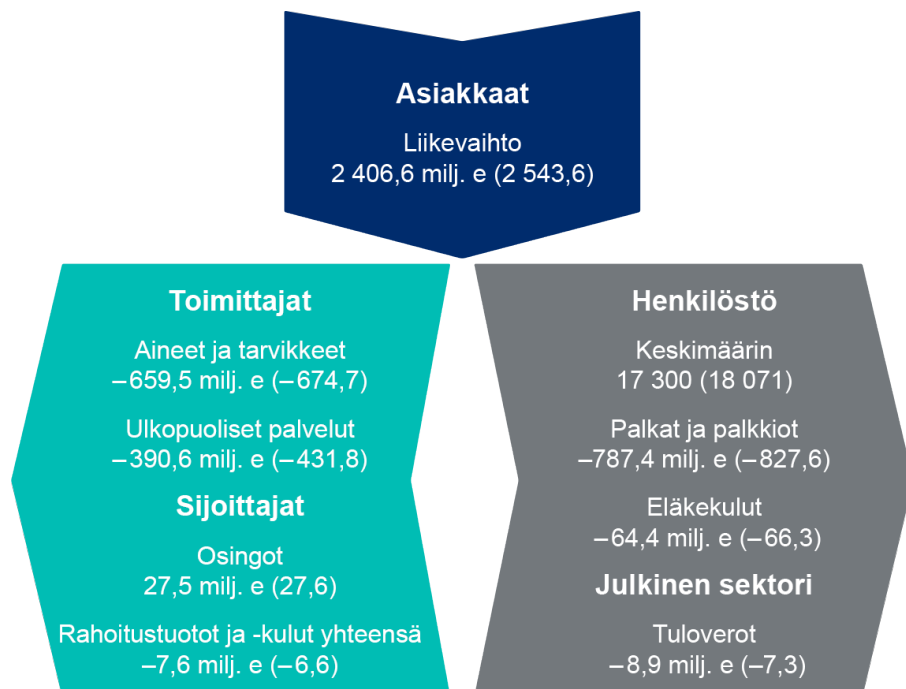
Vuonna 2014 keskeisimmät sponsorointikohteemme olivat lasten ja nuorten liikunta ja kulttuuri.

Suomessa tuimme hyväntekeväisyyskohteena Uusi Lastensairaala 2017 -hanketta.

Suorat taloudelliset vaikutukset

Suorat taloudelliset vaikutukset vuonna 2014 (2013)

Osingot vuonna 2014 = Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle.

GRI-taulukko

Itsearviomme mukaan vuoden 2014 raportointimme vastaa GRI (Global Reporting Initiative) G3 -ohjeiston soveltamistasoa C. Riippumaton kolmas osapuoli, PricewaterhouseCoopers Oy, on tarkistanut, että raportointi täyttää tämän soveltamistason vaatimukset.

Raportoitu kokonaan

Raportoitu osittain

Sisältö	Raportoitu	Sivu	Huomiot
1. Strategia ja analyysi			
1.1 Konsernijohtajan katsaus		Konsernijohtajalta	
1.2 Keskeiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet		Konsernin strategia, Toimintaympäristö ja markkina-asema, Riskit ja riskienhallinta	
2. Organisaation kuvaus			
2.1 Organisaation nimi		Selvitys hallinnointijärjestelmästä	
2.2 Tärkeimmät tuotteet, palvelut ja tavaramerkit		Liiketoiminta	
2.3 Operatiivinen rakenne		Hallituksen toimintakertomus, Tilinpäätös	Tieto tytäryhtiöistä löytyy tilinpäätöksen liitetiedoista: 31. Tytäryhtiöt.
2.4 Organisaation pääkonttorin sijainti		Caverion lyhyesti	
2.5 Toimintojen maantieteellinen sijainti		Caverion lyhyesti	
2.6 Organisaation omistus ja juridinen muoto		Osakkeet ja osakkeenomistajat	
2.7 Markkinoiden kuvaus		Caverion lyhyesti	
2.8 Organisaation toiminnan laajuus (henkilöstön määrä, liikevaihto, tuotteiden/palvelujen määrä)		Taloudellinen kehitys	
2.9 Merkittävät muutokset organisaation koossa, rakenteessa tai omistuksessa raportointikaudella		Hallituksen toimintakertomus	

2.10 Raportointikaudella saadut palkinnot Asiakkaat, laatu ja tuotekehitys

3. Raportointiperiaatteet

3.1	Raportointiajanjakso		Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	1.1.2014-31.12.2014
3.2	Edellisen raportin ilmestymisajankohta			Edellinen vuosikertomus 2013 julkaistiin 21.2.2014.
3.3	Raportointitiheys		Yritysvastuun johtaminen	Kerran vuodessa.
3.4	Yhteystiedot			sähköposti: communications(at)caverion.com. Konserniviestinnän tarkemmat yhteystiedot Caverionin verkkosivuilla.
Raportin laajuus ja rajaukset				
3.5	Raportin sisällön määrittely (olennaisuus, asiakokonaisuuksien priorisointi ja raporttia käyttävät sidosryhmät)		Tärkeimmät yritys vastuun teemat, Yritysvastuun johtaminen	
3.6	Raportin laskentarajat ja kattavuus			Raportoimme tietoa vain Caverionin omasta toiminnasta. Tytäryhtiöt kuuluvat raportoinnin piiriin.
3.7	Eriyiset rajoitukset raportin laajuudessa tai rajauksessa		Oman toiminnan päästöt	Konsernitason tiedot kattavat kaikki yksiköt, ellei erikseen mainita muuta. Energiakulutuksen ja päästölaskennan luvut kattavat koko konsernin liiketoiminnan. Pääosin laskelmat perustuvat todellisiin kulutustietoihin, mutta joissain maissa on jouduttu tekemään myös arvioita kokonaiskulutuksesta tilanteissa, joissa vain osasta kulutuksesta on saatu tarkat tiedot. Raportoimme tietoa vain Caverionin omasta toiminnasta. Tytäryhtiöt kuuluvat raportoinnin piiriin.
3.8	Raportointiperiaatteet yhteisyritysten, tytäryhtiöiden, vuokrakohteiden, ulkoistettujen toimintojen raportoinnille ja tietojen vertailukelpoisuus		Oman toiminnan päästöt	Raportti kattaa koko konsernin kaikki toiminnot. Jos raportoiduissa luvuissa on poikkeuksia kattavuudessa, on tästä kerrottu erikseen jokaisen luvun yhteydessä.

3.10	Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa		Oman toiminnan päästöt	Vuoden 2013 laskelmia on korjattu, ja ne saattavat siten erota vuoden 2013 vuosikertomuksessa ilmoitetuista tiedoista.
3.11	Merkittävät muutokset raportin kattavuudessa, rajauksissa tai mittausmenetelmissä			Ei merkittäviä muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna.
GRI-sisältövertailu				
3.12	GRI-sisältövertailu		GRI-taulukko	

4. Hallintokäytännöt, sitoumukset ja vuorovaikutus

Hallinto		
4.1	Organisaation hallintorakenne	Selvitys hallinnointijärjestelmästä, Hallitus ja valiokunnat
4.2	Hallituksen puheenjohtajan asema	Hallitus ja valiokunnat
4.3	Hallituksen jäsenten riippumattomuus	Hallitus ja valiokunnat
4.4	Osakkeenomistajien ja henkilöstön vaikutusmahdollisuudet hallituksen toimintaan	Selvitys hallinnointijärjestelmästä
4.5	Organisaation tulosten vaikutus hallituksen ja johdon palkitsemiseen	Palkka ja palkkioselvitys
4.6	Eturistiriitojen ehkäiseminen hallitustyöskentelyssä	Selvitys hallinnointijärjestelmästä
4.7	Hallituksen jäsenten pätevyys strategisen johtamisen ja yhteiskuntavastuun alueilla	Selvitys hallinnointijärjestelmästä
4.8	Missio, arvot ja eettiset periaatteet	Eettiset toimintatavat, Yrityskulttuuri ja arvot
4.9	Hallituksen tavat seurata yhteiskuntavastuun johtamista, mukaan lukien riskienhallinta	Hallitus ja valiokunnat, Eettiset toimintatavat, Riskit ja riskienhallinta
4.10	Hallituksen oman toiminnan arviointi	Hallitus ja valiokunnat
Ulkoiset sitoumukset		
4.11	Varovaisuusperiaatteen soveltaminen	Riskit ja riskienhallinta
4.13	Jäsenyydet järjestöissä, yhdistyksissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	Ympäristö ja energia
Sidosryhmävuorovaikutus		
4.14	Organisaation sidosryhmät	Keskeiset sidosryhmät
4.15	Sidosryhmien tunnistaminen ja valinta	Keskeiset sidosryhmät
4.16	Sidosryhmävuorovaikutuksen muodot	Keskeiset sidosryhmät, Asiakkaat, laatu ja tuotekehitys, Sijoittajasuhteet, Rekrytointi ja työnantajamielikuva, Työtyytyväisyys

4.17 Sidosryhmävuorovaikutuksessa esiin nousseet asiat ja huolenilmaukset Työtyytyväisyys

Taloudellisen vastuun tunnusluvut

Lähestymistapa taloudellisen vastuun johtamiseen

Taloudelliset tavoitteet, Riskit ja riskienhallinta, Taloudellisen raportointiprosessin sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Taloudelliset tulokset

EC1	Taloudellisen lisäarvon luominen ja jakautuminen sidosryhmien kesken		Suorat taloudelliset vaikutukset	
EC3	Eläkesitoumusten kattavuus		Tilinpäätös	Tilinpäätöksen liitetiedoissa: 22. Eläkevelvoitteet
EC4	Valtiolta saatu merkittävä taloudellinen tuki			Koko konsernin saadut avustukset ovat 0,8 milj. e vuonna 2014.

Ympäristövastuun tunnusluvut

Lähestymistapa ympäristövastuun johtamiseen

Tärkeimmät yritys vastuun teemat, Ympäristö ja energia, Yritysvastuun johtaminen

Energia

EN3	Välitön energiankulutus		Oman toiminnan päästöt	
EN4	Välillinen energiankulutus		Oman toiminnan päästöt	
EN6	Aloitteet ja toimet energiatehokkaiden tai uusiutuvalla energialla tuotettujen tuotteiden tai palveluiden kehittämiseksi ja saavutetut säästöt energiankulutuksessa		Ympäristö ja energia, Asiakkaiden energiatehokkuuden parantaminen, Asiakkaat, laatu ja tuotekehitys	Oma tuotekehitys Aachenin T&K-keskuksessa, omia tuotteita kuten PCM-materiaaleihin perustuvat ratkaisut.
EN16	Välittömien ja välillisten kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt		Oman toiminnan päästöt	

EN17	Muut merkittävät välilliset kasvihuonekaasupäästöt		Oman toiminnan päästöt	Laskennassa on huomioitu suorat ja epäsuorat (scope 1 ja scope 2) CO ₂ -päästölähteet. Lisäksi on tunnistettu toiminnastamme aiheutuvia muita epäsuoria (scope 3) CO ₂ -päästöjä, jotka liittyvät mm. alihankkijoiden toimintaan, jätteisiin sekä lentomatkustukseen. Lentomatkustamisen ja jätteiden aiheuttamat päästöt ovat suoriin ja epäsuoriin päästöihin verrattuna vain pieni tekijä kokonaispäästöissä.
EN18	Aloitteet, toimet ja saavutukset kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi		Oman toiminnan päästöt	
EN23	Merkittävien kemikaali-, öljy- ja polttoainevuotojen määrä ja suuruus			Ei merkittäviä vuotoja raportointikaudella.
Tuotteet ja palvelut				
EN26	Toimenpiteet tuotteiden ja palveluiden ympäristövaikutusten vähentämiseksi		Asiakkaiden energiatehokkuuden parantaminen	
Määräystenmukaisuus				
EN28	Merkittävien ympäristölainsäädännön ja -säännösten rikkomiseen liittyvät sakot ja sanktiot			Ei merkittäviä sakkoja tai sanktioita raportointikaudella.
Kuljetukset				
EN29	Merkittävät kuljetuksiin liittyvät ympäristövaikutukset		Oman toiminnan päästöt	

Sosiaalisen vastuun tunnusluvut

Työntekijät ja työolosuhteet

	Lähestymistapa henkilöstöjohtamiseen		Yritysvastuun johtaminen, Tärkeimmät yritys vastuun teemat, Caverion työnantajana, Työturvallisuus, Johtaminen	
	Työvoima			
LA1	Henkilöstön jakautuminen työsuhteen (koko-/osa-aikainen) ja työsopimuksen (vakituinen/määräaikainen) mukaan sekä alueittain		Henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstön rakenne	
LA2	Henkilöstön vaihtuvuuden kokonaismäärä ja osuus ikäryhmittäin, sukupuolen mukaan ja alueittain		Henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstön rakenne	Vakituisen henkilöstön vaihtuvuus, laskettu vuoden aikana työsuhteeseen tulleiden ja lähteneiden määrän suhteena.
	Työntekijöiden ja työnantajan väliset suhteet			
LA5	Uudelleenjärjestelytilanteissa noudatettava vähimmäisilmoitus aika		Henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstön rakenne	Noudatamme paikallista lainsäädäntöä.
	Työterveys- ja turvallisuus			
LA7	Tapaturmataajuus, ammattitaudit, menetetyt työpäivät, poissaolot, kuolemaan johtaneet tapaturmat		Caverion työnantajana, Työturvallisuus	
	Koulutus			
LA11	Osaamisen kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvät ohjelmat		Osaamisen kehittäminen	
LA12	Kehityskeskustelujen ja suoritusarviointien piirissä oleva henkilöstö		Johtaminen, Osaamisen kehittäminen	
	Monimuotoisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet			
LA13	Hallintoelinten ja henkilöstöryhmien monimuotoisuus		Henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstön rakenne, Hallitus, Johtoryhmä	Hallituksen jäsenten iän keskiarvo oli 55 v. 40 % hallituksen jäsenistä kuului ikäryhmään 46-55 v. ja 60 % ikäryhmään 56-65 v. Henkilöstön jakauma vähemmistöryhmittäin ei ole olennaista alalla.

Ihmisoikeudet			
	Lähestymistapa ihmisoikeuksien johtamiseen	 Yritysvastuun johtaminen	
	Lapsityövoima		
HR6	Merkittävät lapsityövoiman käytön riskit ja tämän estämiseksi toteutetut toimenpiteet		Ei tunnistettu merkittäviä lapsityövoiman käytön riskejä omissa toiminnoissa.
	Pakko- ja rangaistustyövoima		
HR7	Merkittävät pakko- ja rangaistustyövoiman käytön riskit ja tämän estämiseksi toteutetut toimenpiteet		Ei tunnistettu merkittäviä pakko- ja rangaistustyövoiman käytön riskejä omissa toiminnoissa.
Yhteiskunta			
	Lähestymistapa yhteiskuntaan liittyvien asioiden johtamiseen	 Yritysvastuun johtaminen, Tärkeimmät yritysvastuun teemat, Sponsorointi ja hyväntekeväisyys	
	Korruptio		
SO3	Henkilöstön koulutus korruptioon liittyvistä poliitikoista ja toimintakäytännöistä		Henkilöstöä ei ole vielä koulutettu, mutta koulutus on valmisteilla.
SO4	Korruptiotapausten yhteydessä toteutetut toimenpiteet		Eettiset toimintatavat
	Poliittinen vaikuttaminen		
SO5	Organisaation julkiset poliittiset kannanotot sekä osallistuminen poliittiseen vaikuttamiseen ja lobbaukseen		Ei julkisia poliittisia kannanottoja.
SO6	Poliittisille puolueille, instituutioille ja poliitikoille annetut lahjoitukset		Eettiset toimintatavat, Sponsorointi ja hyväntekeväisyys Ei poliittisia tukia raportointikaudella. Caverion ei tue poliittisia puoleita tai yksittäisiä poliitikkoja.
SO7	Kilpailuoikeudellisten säännösten rikkomiseen, kartelleihin ja määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön liittyvät oikeustoimet		Eettiset toimintatavat

Tuotevastuu		
	Lähestymistapa tuotevastuun johtamiseen	 Tärkeimmät yritys vastuun teemat, Sponsorointi ja hyväntekeväisyys
	Asiakkaiden terveys ja turvallisuus	
PR2	Tuotteiden terveys- ja turvallisuusvaatimusten rikkomukset	 Ei rikkomuksia raportointikaudella.
	Tuotteisiin liittyvät merkinnät	
PR4	Tuoteinformaation ja -merkintöihin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomukset	 Ei rikkomuksia raportointikaudella.
PR5	Asiakastyytyväisyyteen liittyvät toimintakäytännöt ja asiakastyytyväisyyskyselyiden tulokset	 Asiakkaat, laatu ja tuotekehitys
	Markkinointiviestintä	
PR6	Markkinointiviestinnän, mukaan lukien mainonnan ja sponsoroinnin, lainmukaisuus sekä standardien ja vapaaehtoisten periaatteiden täytyminen	 Eettisiin toimintaperiaatteisiin on kirjattu, että tuotteidemme ja palveluidemme markkinoinnin tulee aina olla totuudenmukaista, ja että emme salli minkäänlaista syrjintää. Näitä periaatteita tulee noudattaa myös markkinointiviestinnässä. Lisäksi kaiken toimintamme tulee olla linjassa arvojemme kanssa. Konsernin eettisten asioiden toimikunta käsittelee näiden rikkomuksia myös markkinointiviestinnän osalta. Tuotteitamme ei ole kielletty missään toimintamaassa.
	Määräystenmukaisuus	
PR9	Merkittävien tuotteiden ja palvelujen käyttöön liittyvän lainsäädännön ja -säädösten rikkomisesta aiheutuneet sakot ja sanktiot	 Ei sakkoja tai sanktioita raportointikaudella.

Johto ja hallinnointi

Noudatamme hallinnoinnissamme voimassaolevaa lainsäädäntöä, yhtiöjärjestystämme sekä suomalaisten pörssiyritysten toimintaa sääntelevien ja valvovien yhteisöjen sääntöjä ja määräyksiä.

Lisäksi toimintaamme ohjaavat yhtiössämme vahvistetut arvot ja sisäiset toimintaperiaatteet.

Noudatamme kokonaisuudessaan Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia.

Caverionin julkaisemat selvitykset

Julkaisemme kerran vuodessa, vuosikertomuksen yhteydessä seuraavat selvitykset:

- Selvitys Caverion Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement)
- Palkka- ja palkkioselvitys

Lisäksi päivitämme jatkuvasti hallinnointia koskevaa tietoa internet-sivuillamme.

Siellä on muun muassa nähtävillä johtoryhmämme ja hallituksemme jäsenten CV-tiedot ja ajantasaiset omistustiedote sekä hallituksen ja valiokuntien työjärjestykset.

Noudatamme kokonaisuudessaan Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia.

Caverionin internet-sivuilla:

- Yhtiökokous
- Hallinnointi ja toimitukset
- Yhtiöjärjestys
- Eettiset liiketoimintaperiaatteet

Muualla verkossa:

- Osakeyhtiölaki
- NASDAQ Helsingin säännöt
- Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi

Selvitys Caverion Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuodelta 2014 (Corporate Governance Statement)

Tämä Caverion Oyj:n selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on laadittu arvopaperimarkkinalain sekä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen 54 perusteella toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena. Selvitys on julkaistu myös Caverion Oyj:n internet-sivuilla.

Caverion Oyj:n hallinnoinnissa noudatetaan voimassaolevaa lainsäädäntöä, yhtiön yhtiöjärjestystä sekä suomalaisten pörssiyritysten toimintaa sääntelevien ja valvovien yhteisöjen sääntöjä ja määräyksiä. Caverion noudattaa myös kokonaisuudessaan Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n hyväksymää Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia, joka tuli voimaan 1.10.2010. Koodi on julkisesti saatavilla internetissä.

Hallituksen tarkastusvaliokunta on käsitellyt tämän selvityksen kokouksessaan 28.1.2015 ja yhtiön hallitus on hyväksynyt sen samana päivänä.

Caverion Oyj:n tilintarkastaja PricewaterhouseCoopers Oy on tarkastanut, että selvitys on annettu ja että siinä esitetty kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa.

Selvitys on julkaistu myös Caverionin internet-sivuilla

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi

Yhtiökokous

Caverion Oyj:n ylin päättävä elin on yhtiökokous ja sen tehtävät määräytyvät yhtiöjärjestyksen ja Suomen osakeyhtiölain mukaan.

Yhtiökokous päättää tilinpäätöksen vahvistamisesta, voitonjaosta, vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valitsemisesta ja näiden palkkioista sekä muista osakeyhtiölain mukaan yhtiökokouksen päätöstä edellyttävistä ja yhtiökokoukselle esitetyistä asioista.

Yhtiökokous kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain maaliskuun loppuun mennessä. Yhtiökokouksen kutsuu koolle hallitus.

Hallitus

Caverion Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen muodostavat yhtiökokouksen valitsemat puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä 3 - 5 jäsentä.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä ja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus on hyväksynyt itselleen työjärjestyksen, joka päivitettiin hallituksen valiokuntien työjärjestysten kanssa huhtikuussa 2014.

Työjärjestyksensä mukaisesti hallitus valvoo koko konsernin toimintaa. Hallitus päättää strategisista tavoitteista sekä riskienhallinnan ja hallinnointimenettelyiden periaatteista. Lisäksi hallitus ohjaa ja valvoo toimitusjohtajaa sekä seuraa johtamisjärjestelmän toimivuutta.

Erityisesti seuraavat tehtävät kuuluvat hallituksen käsiteltäviin ja päätettäviin asioihin:

- toimitusjohtajan, mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen sekä ylimmän johdon nimittäminen ja erottaminen sekä näiden toimitusuhteiden ehdot;
- konsernin liiketoimintastrategia ja pitkän aikavälin tavoitteet;
- budjetti ja toimintasuunnitelma ja niiden toteutumisen valvonta;
- tilinpäätöksen ja osavuosisikatsausten hyväksyminen;
- merkittävät yrityskaupat ja -myynnit, joiden arvo on vähintään 10 milj. euroa ja investoinnit, joiden arvo on vähintään 5 milj. euroa;
- tarjoukset ja sopimukset, joiden arvo on vähintään 100 milj. euroa;
- keskeiset toimintapolitiikat kuten riskienhallinta, eettiset liiketoimintaperiaatteet, rahoitus, julkistaminen;
- konsernin toiminnallinen rakenne

Hallitus kokoontuu etukäteen sovitun aikataulun mukaisesti noin kerran kuukaudessa ja tarvittaessa muulloinkin. Hallitus arvioi toimintaansa ja työtapaansa kerran vuodessa.

Caverion Oyj:n yhtiökokous valitsee yhtiöjärjestyksen mukaisesti hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä 3–5 jäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi on valinnan tehneen yhtiökokouksen ja sitä seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymisen välinen aika.

Hallituksen jäsenet ja kokoukset vuonna 2014

Caverion Oyj:n hallituksen muodostivat 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella seuraavat henkilöt:

Henrik Ehrnrooth (puheenjohtaja), s. 1954, maa- ja metsätaloustieteiden kandidaatti, diplomiekonomi;
Ari Lehtoranta (varapuheenjohtaja 17.3.2014 alkaen) s.1963, diplomi-insinööri, Nokian Renkaat Oyj:n toimitusjohtaja;
Michael Rosenlew (varapuheenjohtaja 17.3.2014 saakka), s. 1959, kauppatieteiden maisteri, Mikaros AB:n toimitusjohtaja;
Anna Hyvönen s. 1968, tekniikan lisensiaatti, Ramirent Oyj:n Suomen ja Baltian johtaja; ja
Eva Lindqvist s. 1958, diplomi-insinööri.

Kaikki hallituksen jäsenet olivat riippumattomia Caverion Oyj:stä. Hallituksen jäsenet olivat myös riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista Henrik Ehrnroothia lukuun ottamatta. Henrik Ehrnrooth omistaa välillisesti yhdessä veljiensä Georg Ehrnroothin ja Carl-Gustaf Ehrnroothin kanssa määräysvallan Structor S.A:ssa, joka on Caverion Oyj:n suurin osakkeenomistaja 14,2 %:n omistusosuudella kaikista osakkeista (31.12.2014).

Hallitus kokoontui yksitoista kertaa vuonna 2014. Hallituksen sihteerinä toimi konsernin lakiasiaintohtaja.

Hallitus nimitti yhtiölle uuden toimitusjohtajan kokouksessaan tammikuussa 2014.

Hallituksen työskentelyn painopistealueita vuonna 2014 olivat lisäksi mm. terminologiaaltaan tarkennetun strategian hyväksyminen, ja seuraavien alueiden seuranta ja valvonta: projektitoiminnan prosessien kehittäminen ja vahvistaminen, huoltoliiketoiminnan tehokkuuden parantaminen, kassavirran vahvistaminen ja toimenpiteet käyttöpääoman alentamiseksi sekä työturvallisuusasiat.

Hallituksen valiokunnat

Hallitus muodosti työjärjestyksensä mukaisesti kaksi valiokuntaa kokouksessaan 17.3.2014: tarkastusvaliokunnan ja henkilöstövaliokunnan. Hallituksen ja sen valiokuntien työjärjestyksien uudistamisen yhteydessä huhtikuussa 2014 henkilöstövaliokunnan englanninkielinen nimi muutettiin muotoon Human Resources Committee.

Tarkastusvaliokunta vuonna 2014

Tarkastusvaliokunta avustaa hallitusta tämän valvontavelvollisuuksien hoitamisessa liittyen Caverion konsernin raportointi- ja laskentaprosesseihin, sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan sekä sisäiseen tarkastukseen ja tilintarkastukseen.

Tarkastusvaliokunnassa on kolme jäsentä. Hallitus nimittää vuosittain puheenjohtajan ja jäsenet. Valiokunta kokoontuu työjärjestyksensä mukaan vähintään neljä kertaa vuodessa aina kulloinkin ennen tilinpäätöksen tai väli tilinpäätöksen hyväksymistä.

Caverion Oyj:n hallituksen tarkastusvaliokuntaan kuuluivat 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella puheenjohtajana Michael Rosenlew ja jäseninä Anna Hyvönen ja Eva Lindqvist. Tarkastusvaliokunta kokoontui vuonna 2014 seitsemän kertaa. Valiokunnan sihteerinä toimi konsernin talousjohtaja.

Tarkastusvaliokunta käsittelee kokouksissaan muun muassa uudistettua työjärjestystään, konsernin sisäisen ja ulkoisen raportoinnin kehittämistä, pääomahallinnan tehokkuutta, rahoitusjärjestelyjä sekä riskienhallinnan ja oikeudenkäynti- ja vaadeprosessien seuranta ja varmentamista.

Henkilöstövaliokunta vuonna 2014

Henkilöstövaliokunta avustaa hallitusta konsernin avainhenkilöiden nimittämiseen ja palkitsemiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi henkilöstövaliokunta arvioi, seuraa ja ohjaa henkilöstöasioita liittyen erityisesti yrityskulttuuriin ja strategiaan.

Henkilöstövaliokunnan tehtäväalueeseen sisältyvät Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin kuvaamat nimitys- ja palkitsemisvaliokuntien tehtävät. Valiokuntaan kuuluu kolmesta viiteen jäsentä. Hallitus päättää valiokunnan jäsenten lukumäärästä sekä nimittää puheenjohtajan ja jäsenet vuosittain.

Caverion Oyj:n hallituksen henkilöstövaliokuntaan kuuluivat 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella puheenjohtajana Henrik Ehrnrooth ja jäseninä Ari Lehtoranta ja Michael Rosenlew. Valiokunnan sihteerinä toimi konsernin henkilöstöjohtaja.

Henkilöstövaliokunta kokoontui toimikaudellaan vuonna 2014 kolme kertaa ja se tarkasteli kyvykkyysjohtamisen käytäntöjä ja kyvykkyysien tunnistamisen tilaa keskeisten johtajien ja asiantuntijoiden osalta, ohjeisti lyhyen ja pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmien suunnitteluperusteita sekä tarkasteli strategisen avainalueen ”Excellent Leadership” projekteja 2014 – 2016. Lisäksi komitea avusti hallituksen jäsen ehdokkaiden hakuprosessissa sekä valmisteli hallituksen jäsenten palkkioesitystä yhtiökokoukselle.

Hallituksen jäsenten osallistuminen kokouksiin vuonna 2014

	Hallitus	Tarkastusvaliokunta	Henkilöstövaliokunta
Henrik Ehrnrooth	11/11	–	3/3
Michael Rosenlew	11/11	7/7	3/3
Anna Hyvönen	10/11	7/7	–
Ari Lehtoranta	10/11	–	3/3
Eva Lindqvist	10/11	7/7	–
Keskimääräinen osallistuminen %	95	100	100

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hän vastaa myös yhtiön kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta järjestämisestä. Toimitusjohtaja toimii myös konsernin johtoryhmän puheenjohtajana sekä käsiteltävien asioiden pääasiallisena esittelijänä hallituksen kokouksessa.

Hallitus päättää toimitusjohtajan palkasta ja palkkioista ja muista toimitusjohtajan ehtoista.

Caverion Oyj:n toimitusjohtajana oli 31.3.2014 saakka Juhani Pitkääkoski (s. 1958). Hallitus nimitti Caverion Oyj:n toimitusjohtajaksi 1.4.2014 alkaen Fredrik Strand (s. 1964).

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteet

Tavoite

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien tavoitteena on varmistaa Caverionin strategisten tavoitteiden saavuttaminen, taloudellisen ja operatiivisen raportoinnin luotettavuus, toimintojen tehokkuus ja läpinäkyvyys sekä lakien, säädösten ja sisäisten toimintaperiaatteiden ja –ohjeiden noudattaminen.

Valvontaympäristö

Hallitus hyväksyy konsernitason toimintaperiaatteet, joita ovat muun muassa eettiset liiketoimintaperiaatteet, riskienhallintapolitiikka, rahoituspolitiikka ja tiedonantopolitiikka.

Tarkastusvaliokunta avustaa hallitusta tämän valvontavelvollisuuden täyttämässä seuraamalla sisäinen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien tehokkuutta, riittävyttä ja toimivuutta. Lisäksi se valvoo taloudellista raportointia ja konsernitilinpäätöksen laadintaprosessia.

Konsernin toimitusjohtajan vastuulla on riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestelmien strategioiden, prosessien ja painopistealueiden määrittely.

Konsernin sisäinen tarkastus raportoi toiminnastaan säännöllisesti hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja konsernin toimitusjohtajalle. Sisäisen tarkastuksen tarkoitus, toimivalta ja vastuu on määritelty hallituksen hyväksymissä toimintaperiaatteissa. Tarkastusvaliokunta vahvistaa sisäisen tarkastuksen suunnitelman määräjain.

Konsernin talousjohto määrittelee ja tiedottaa taloudelliseen raportointiin periaatteet, ylläpitää kirjanpidon ja raportoinnin järjestelmiä ja valmistelee julkistettavan taloudellisen informaation. Tytäryhtiöiden talousjohdon vastuulla on, että raportointi toteutetaan konsernin periaatteiden, menettelytapojen ja ohjeiden mukaisesti.

Tärkeimmät sisäisen valvonnan osatekijät Caverionin taloudellisessa raportointiprosessissa ovat eettiset liiketoimintaperiaatteet, hyväksymisvaltuudet, laskentaperiaatteet, rahoituspolitiikka sekä keskitetty laskentaperiaatteiden soveltaminen, keskitetty budjetointi- ja kuukausiraportointiprosessi, konsernin yhteinen tilikartta, yhteinen raportointijärjestelmä (SAP) ja pääosin automatisoidut liittymät kuukausiraportoinnin eri järjestelmien välillä. Rahoitus, tietohallinto ja yritysjärjestelyt (M&A) ovat keskitettyjä konsernitoimintoja.

Caverionin eettiset liiketoimintaperiaatteet määrittelevät yhtiön palveluksessa olevien henkilöiden käyttäytymisen liiketoiminnassa ja kanssakäymisessä eri sidosryhmien kanssa. Jokaisen yksittäisen työntekijän odotetaan noudattavan eettisiä liiketoimintaperiaatteita päivittäisessä työssään.

Caverionin eettisten liiketoimintaperiaatteiden rikkomuksille on olemassa ilmoituskanava. Jokainen, joka huomaa rikkomuksia, voi luottamuksellisesti raportoida niistä periaatteissa kerrotulla tavalla. Konsernin eettinen työryhmä johtaa mahdollisten tapausten tutkintaprosessia.

Vuonna 2014 sisäisten toimintatapojen kehitys- ja yhtenäistämistyö on sisältänyt myös sisäisen valvonnan mukaan lukien tarkennetut hyväksymisvaltuudet.

Riskien arviointi

Konsernin riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti konsernin ja tytäryhtiöiden talousjohto on vastuussa siitä, että taloudelliseen raportointiin liittyvät riskit tunnistetaan ja arvioidaan ja niistä raportoidaan konsernijohdolle.

Vuoden 2014 lopulla käynnistettiin konsernitasoinen riskienhallinnan kehitysohjelma, joka sisältää riskien tunnistamisen, arvioinnin, analysoinnin, hallintamenettelyt ja raportoinnin kattaen konsernin kaikki toiminnot.

Sisäinen tiedonkulku

Caverionin intranetissa on saatavilla tärkeimmät sisäisen valvonnan osatekijät, esim. laskentaperiaatteet, rahoituspolitiikka, eettiset liiketoimintaperiaatteet, hyväksymisvaltuudet sekä yhteisten järjestelmien ja käytäntöjen ohjeet. Konsernin talousjohto on vastuussa tiedon tuottamisesta ja ylläpidosta.

Caverion-konsernin talousjohdolla on divisioonien talousjohdon kanssa säännölliset tapaamiset, joissa informoidaan konsernin toimintaperiaatteista ja -ohjeista. Konsernijohto sekä konsernin sisäinen tarkastus vierailevat säännöllisesti liiketoimintayksiköissä ja jakavat tietoa konsernin parhaista käytännöistä.

Seuranta

Caverion-konsernin divisioonien johto on vastuussa konsernille raportoidun taloudellisen tiedon oikeellisuudesta.

Konsernin toimitusjohtaja ja talousjohto ovat vastuussa konsernin ulkoisen ja sisäisen taloudellisen tiedon oikeellisuudesta, laajuudesta, lainmukaisuudesta ja oikea-aikaisesta valmistumisesta.

Konsernin controller-yksikkö valvoo ja seuraa divisioonien raportoinnin johdonmukaisuutta.

Caverion-konsernin taloudellista tulosta seurataan yhteisellä suunnittelu- ja raportointijärjestelmällä.

Toimitusjohtaja, talousjohtaja ja konsernin talousjohto analysoivat kuukausittain tytäryhtiöiden tuloksen ja poikkeamat edellisen kuukauden ennusteista. Tämä kuukausianalyysikäytäntö kattaa sekä johdon raportoinnin että ulkoisen raportoinnin ja se on keskeinen taloudellisen raportoinnin seurantaväline.

Konsernin sisäinen tarkastus arvioi riskienhallinnan, sisäisen valvonnan järjestelmien ja hallinnointimenettelyiden riittävyyttä ja tehokkuutta. Sisäinen tarkastus edistää myös näiden kehittämistä. Sisäisen tarkastuksen toiminta-alue kattaa kaikki konsernin organisaatiotasot ja liiketoiminnot.

Hallituksen toimintakertomus

Hallitus on hyväksynyt toimintakertomuksen 31.12.2014 päättyneeltä tilikaudelta 28.1.2015. Hallituksen toimintakertomus, selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkka- ja palkkioselvitys julkaistaan viimeistään viikolla 8, 2015 yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.caverion.fi/sijoittajat.

Caverion Oyj:n palkka- ja palkkioselvitys

Palkitsemisjärjestelmien tavoitteena Caverionissa on tukea huippusuoritumista, osaavien henkilöiden rekrytointia, heidän kehittymistään ja sitoutumistaan sekä yhtenäistää yhtiön osakkeenomistajien ja henkilöstön tavoitteita pitkällä aikavälillä.

Palkitsemisen päätöksentekojärjestys

Caverion Oyj:n yhtiökokous päättää yhtiön hallituksen palkitsemisesta. Hallituksen henkilöstövaliokunta valmistelee ehdotuksen hallituksen jäsenten palkitsemisesta. Hallituksen henkilöstövaliokunta valmistelee myös Caverion konsernin yleiset palkitsemisperiaatteet, konsernin tulospalkkiojärjestelmät, pitkän aikavälin kannustinohjelmat sekä palkitsemispolitiikan, jotka hallitus hyväksyy.

Hallitus nimittää konsernin toimitusjohtajan ja päättää hänen toimisuhteensa ehdoista sekä palkitsemisesta. Hallitus nimittää myös konsernin johtoryhmän jäsenet. Caverionin ohjeistuksen mukaan esimiehen esimiehen on hyväksyttävä kaikki yksittäiset palkitsemispäätökset. Konsernin johtoryhmän jäseniä koskevat palkitsemispäätökset hyväksyy hallituksen puheenjohtaja.

Hallituksen palkitseminen 2014

17.3.2014 pidetty Caverion Oyj:n varsinainen yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenille maksetaan palkkioita seuraavasti:

- puheenjohtaja 6 600 e/kk (79 200 e/v)
- varapuheenjohtaja 5 000 e/kk (60 000 e/v)
- jäsen 3 900 e/kk (46 800 e/v)

Lisäksi maksetaan 550 euron kokouspalkkio jokaisesta hallituksen ja valiokunnan kokouksesta, minkä lisäksi korvataan matkakulut.

Hallituksen palkkioita maksettiin vuonna 2014 yhteensä 324 700 euroa. Kenelläkään hallituksen jäsenistä ei ole työsuhdetta tai palvelusopimusta Caverion konsernin kanssa, eivätkä he kuulu konsernin tulospalkkauksen, pitkän aikavälin kannustinohjelmien tai eläkejärjestelmien piiriin.

Hallituksen jäsenille maksetut palkkiot vuonna 2014 (euroa)

Hallituksen jäsen	Hallitus-palkkio	Tarkastus-valiokunnan kokous-palkkiot	Henkilöstö-valiokunnan kokous-palkkiot	Kokous-palkkiot	Yhteensä 2014
Henrik Ehrnrooth	79 200	-	1 650	6 050	86 900
Anna Hyvönen	46 800	3 850	-	5 500	56 150
Ari Lehtoranta	57 250	-	1 650	5 500	64 400
Eva Lindqvist	46 800	3 850	-	5 500	56 150
Michael Rosenlew	49 550	3 850	1 650	6 050	61 100
Yhteensä:	279 600	11 550	4 950	28 600	324 700

Palkitsemisen periaatteet Caverionissa

Palkitsemisen perustana Caverionissa on kiinteä peruspalkka, minkä lisäksi konsernin johto ja suurin osa toimihenkilöistä kuuluu tulospalkkiojärjestelmän piiriin. Tulospalkkiojärjestelmän tavoitteena on palkita johtoa ja valittuja henkilöitä ennalta määritettyjen ja mitattavissa olevien strategisten tavoitteiden saavuttamisesta. Hallitus vahvistaa vuosittain tulospalkkiosäännöt, joiden mukaan mahdolliset tulospalkkiot maksetaan. Hallitus arvioi vuosittain konsernin, konsernin toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän jäsenten suoritumista. Mahdolliset tulospalkkiot hyväksyy hallitus ja ne maksetaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen.

Mahdollinen tulospalkkio perustuu asetettujen tulostavoitteiden, kuten koko konsernin ja/tai divisioonan taloudellisen tuloksen, strategisten tavoitteiden ja/tai erikseen asetettujen kehittämistavoitteiden saavuttamiseen. Henkilökohtainen tavoite- ja maksimipalkkiomahdollisuus on määritelty tehtävän vastuiden mukaan.

Mahdollisesti toteutuvat tulospalkkiot voivat vaihdella nollan ja etukäteen määritellyn maksimipalkkion välillä perustuen saavutettuihin tuloksiin.

Tulospalkkio- ja suorituksen johtamisjärjestelmiin Caverionissa kuuluvat oleellisena osana tulos- ja kehityskeskustelut. Niissä sovitaan henkilökohtaiset tavoitteet ja niiden painoarvot sekä käydään läpi sovittujen tulostavoitteiden toteutuminen.

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä on osa Caverion konsernin johdon kokonaispalkitsemista. Sen keskeisenä tavoitteena on yhdistää omistajien ja johdon tavoitteet yhtiön omistaja-arvon kasvattamiseksi ja tukea yhtiötä sen tavoitteessa tulla yhdeksi Euroopan johtavista kiinteistöille ja teollisuudelle edistyksellisiä ja kestäviä elinkaariratkaisuja tarjoavista yrityksistä. Lisäksi tavoitteena on sitouttaa avainjohto yhtiöön ja sen strategisiin tavoitteisiin sekä tarjota avainjohtolle kilpailukykyinen yhtiön osakkeiden omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Hallitus hyväksyi toukokuun 2014 kokouksessaan osakepohjaisen kannustinjärjestelmän. Kannustinjärjestelmässä on yksi kolmivuotinen ansaintajakso (2014–2016). Ansaintajaksoa seuraa yksivuotinen oikeuden syntymisjakso, jonka jälkeen mahdolliset palkkiot maksetaan keväällä 2018. Palkkio maksetaan vain niille, joiden työsuhte jatkuu maksuhetkeen saakka. Kun osakkeet on jaettu, ne ovat vapaasti edelleen luovutettavissa.

Mahdollinen palkkio perustuu konsernin liikevaihdolle ja käyttökateprosentille vuoden 2016 loppuun asti asetettuihin tavoitteisiin. Palkkio maksetaan Caverionin osakkeina sekä käteiskorvauksena, jonka tarkoituksena on kattaa palkkioon liittyvät verot ja veroluonteiset kulut. Jos kaikki tavoitteet saavutetaan, osakepalkkio vastaa kokonaisuudessaan enintään 500 000 Caverionin osaketta. Palkkioina mahdollisesti jaettavat osakkeet hankitaan julkisella kaupankäynnillä osakemarkkinoilta, joten kannustinjärjestelmällä ei ole osakkeen arvoa laimentavaa vaikutusta. Järjestelmän piiriin kuuluu noin 40 henkilöä. Osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään liittyvät kustannukset olivat vuonna 2014 yhteensä 217 600 euroa.

Konsernin toimitusjohtajan palkitseminen

Konsernin toimitusjohtajan palkitseminen koostuu kiinteästä peruspalkasta, luontoiseduista, tulospalkkioista, osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä sekä vapaaehtoisesta lisäeläkkeestä. Konsernin toimitusjohtajan vuosittaisen tulospalkkion enimmäismäärä voi olla enintään 60 % kiinteästä vuosipalkasta. Vuonna 2014 50 % kokonaispalkkiomahdollisuudesta perustui konsernin käyttökateprosentille ja 50 % kokonaispalkkiomahdollisuudesta perustui konsernin kassavirralle. Nämä mittarit perustuvat Caverionin strategisille tavoitteille.

1.1.2014 - 31.3.2014 Juhani Pitkäläksen kokonaispalkitseminen konsernin toimitusjohtajana sisältäen kiinteän peruspalkan, luontoisedut ja tulospalkkiot oli 350 223 euroa.

1.4.2014 - 31.12.2014 Fredrik Strandin kokonaispalkitseminen konsernin toimitusjohtajana sisältäen kiinteän peruspalkan, luontoisedut, vapaaehtoisen lisäeläkkeen ja osakepohjaisen kannustinjärjestelmän kustannukset oli 506 644 euroa.

Konsernin toimitusjohtajan palkitseminen vuonna 2014 (euroa)

	Peruspalkka	Luontoisedut	Tulospalkkiot	Vapaaehtoinen lisäeläke	Osake-pohjainen kannustinjärjestelmä	Yhteensä
Juhani Pitkäläski	135 000	3 806	211 417	-	-	350 223
Fredrik Strand	349 812	15 341	-	122 842	18 649	506 644

Eläke, eläkeikä ja irtisanomiskorvaus

Fredrik Strandin toimitusjohtajan mukainen eläkeikä on 65 vuotta. Toimitusjohtajalla on maksuperusteinen lisäeläke jonka kustannus vuonna 2014 oli 122 842 euroa. Muilla johtoryhmän jäsenillä ei ole lisäeläkejärjestelmiä.

Konsernin toimitusjohtajan toimitusjohtajan mukainen irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Mikäli yhtiö irtisano sopimuksen, toimitusjohtajalle maksetaan lisäksi 12 kuukauden palkkaa vastaava erillinen korvaus.

Konsernin johtoryhmän palkitseminen

Konsernin johtoryhmän jäsenet kuuluvat konsernin tulospalkkiojärjestelmään. Vuonna 2014 konsernin johtoryhmän jäsenten vuosittaisen tulospalkkion enimmäismäärä oli korkeintaan 50 % kiinteästä vuosipalkasta. Tulospalkkion tavoitteet perustuivat konsernin käyttökateprosentille ja konsernin kassavirralle. Vuonna 2014 konsernin johtoryhmän (poislukien konsernin toimitusjohtaja) palkitseminen sisältäen peruspalkat, luontaisedut ja tulospalkkiot oli 3 619 421 euroa. Peruspalkat olivat yhteensä 2 727 865 euroa, luontaisedut 181 849 euroa ja tulospalkkiot 709 707 euroa.

Riskit ja riskienhallinta

Riskienhallintamme tavoitteena on merkittävimpien riskitekijöiden tunnistaminen ja niiden hallinta siten, että yhtiömme saavuttaa strategiset ja taloudelliset tavoitteensa.

Tavoitteenamme on hallita konsernin riskiasemaa kokonaisuutena, ei ainoastaan hallita yksittäisiä riskitekijöitä.

Riskin määritelmä

Määrittelemme riskin sellaiseksi ulkoiseksi tai sisäiseksi epävarmuustekijäksi, joka toteutuessaan vaikuttaa joko myönteisesti tai kielteisesti mahdollisuuksiimme saavuttaa strategiset ja taloudelliset tavoitteemme kestäväällä ja eettisellä tavalla.

Riskienhallinnan prosessi

Riskitekijöiden tunnistamisessa ja hallinnassa on otettu huomioon liiketoiminnan ja toimintaympäristön erityispiirteet.

Riskienhallinta on integroitu osa konsernin johtamis-, seuranta- ja raportointijärjestelmiä. Riskienhallinta kattaa riskin tunnistamisen, arvioinnin sekä riskienhallintatoimenpiteet kaikkien pääriskikategorioiden osalta.

Riskien tunnistaminen ja arviointi

Strategisten riskien luonnetta ja todennäköisyyttä seurataan jatkuvasti. Strateginen riskiarviointi tehdään konserninlaajuisesti kerran vuodessa. Arvioinnin tuloksena divisioonien ja ja konsernitason merkittävimmät riskit kootaan riskirekisteriin ja luokitellaan riskimatriisiin niiden todennäköisyyden ja mahdollisen vaikutuksen mukaan.

Riskiraportit käsitellään Caverionin hallituksessa sekä konsernin johtoryhmässä ja divisioonien johtoryhmissä.

Operatiiviset ja tapahtumariskit raportoidaan yksikkö- ja divisioonatasolla kuukausittain osana tulosseurantaa. Operatiiviset riskit liittyvät liiketoiminnan luonteeseen ja niitä voidaan hallita kehittämällä toimintatapoja ja päätöksentekojärjestystä.

Taloudellisista riskeistä raportoidaan yksikkö-, divisioona- ja konsernitason kuukausittain osana tulosseurantaa sekä neljännesvuosittain hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvät riskit tunnistetaan ja arvioidaan vuosittain.

Riskienhallintatoimenpiteet

Kohdistamme riskienhallintatoimenpiteitä toimintamme kannalta merkittävimmiksi luokittelemiimme riskitekijöihin.

Mahdollisia toimenpidevaihtoehtoja ovat:

- **Riskin pienentäminen**, jakaminen tai siirtäminen esimerkiksi toimintaa muuttamalla, valvontaa parantamalla, vakuuttamalla tai sopimusteitse.
- **Riskin poistaminen** esimerkiksi luopumalla liian riskipitoisesta toiminnasta varautuminen riskin toteutumiseen mm. jatkuvuussuunnitelmin.
- **Riskin hyväksyminen**

Riskienhallinnan roolit ja vastuut

Hallitus

- Hyväksyy riskienhallintapolitiikan ja sen tavoitteet sekä ohjaa ja valvoo riskienhallinnan suunnittelua ja toteutusta.
- Käsittelee muun muassa konsernin strategiaan, liiketoiminnan organisointiin sekä merkittäviin investointeihin liittyviä asioita.

Hallituksen tarkastusvaliokunta

- Avustaa hallitusta Caverion konsernin raportointi- ja laskentaprosessien valvonnassa mukaan lukien sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus.
- Hallituksen henkilöstövaliokunta avustaa hallitusta konsernin avainhenkilöiden nimittämiseen ja palkitsemiseen liittyvissä asioissa sekä arvioi, seuraa ja ohjaa henkilöstöasioita liittyen erityisesti yrityskulttuuriin ja strategiaan.

Konsernijohtaja

- Kokonaisvastuu riskienhallinnasta
- Vastaa riskienhallinnan organisoinnista ja riskienhallintastrategian suunnittelusta, kehittämisestä, koordinoinnista ja seurannasta sekä jalkautuksesta ja viestinnästä koko organisaatiossa
- Raportoi hallitukselle

Divisioonien johto

- Tunnistaa, arvioi ja valvoo divisioonan merkittävimmät riskit ja tekee suunnitelmat niihin varautumiseksi
- Huolehtii riskienhallinnan toteutuksesta ja valvonnasta
- Raportoi toimitusjohtajalle

Konsernin talous- ja rahoitusjohto

- Vastaa taloudellisten riskien tunnistamisesta ja arvioinnista
- Raportoi konsernijohtajalle

Konsernin sisäinen tarkastus

- Tukee johtoa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisessä ja kehittämisessä
- Raportoi hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja hallinnollisesti toimitusjohtajalle

Riskityypit ja niiden hallintakeinot

Strategiset riskit

Toimintaympäristön muutokset

Caverion on kehittänyt liiketoimintansa rakennetta vakaampaan ja tasaisempaan suuntaan selviytyäkseen paremmin suhdanteiden muutoksista. Yhtiö seuraa ja analysoi jatkuvasti toimintaympäristöönsä liittyviä riskejä voidakseen reagoida toimintaympäristön muutoksiin ajoissa sekä hyödyntää niiden tarjoamia uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Yrityskauppojen toteuttaminen

Konsernin tavoitteena on kasvaa sekä orgaanisesti että yritysostoin. Yrityskauppoihin ja ulkoistamiseen liittyviä riskejä hallitaan soveltamalla projektien valintaan tiukkoja kriteerejä sekä perehdyttämällä uudet työntekijät Caverionin arvoihin, toimintatapoihin ja strategiaan. Konserni soveltaa yrityskauppojen toteutukseen yhtenäistä toimintatapaa ja ohjeistusta.

Operatiiviset riskit

Caverionille tyypillisiä operatiivisia riskejä ovat urakkatarjouksiin, palvelusopimuksiin, projektinhallintaan ja henkilöstöön liittyvät riskit.

Projektinhallinta

Erialaisten projektien osalta on tärkeää olla valikoiva, ottaa huomioon urakoiden riskit ja kannattavuus sekä käsitellä kaikkien urakoiden ja sopimusten sisältö, riskit ja sopimusehdot määriteltujen prosessien mukaisesti. Tehoton ja epäonnistunut projektinhallinta voi heikentää merkittävästi Caverionin kykyä tarjota laadukkaita ja kannattavia palveluita. Tämä puolestaan voi vaikuttaa haitallisesti Caverionin liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Henkilöstö

Yhtiön menestys riippuu olennaisesti yhtiön johdon ja työntekijöiden ammattitaidosta sekä yhtiön kyvystä sitouttaa nykyinen johto ja työntekijät ja tarvittaessa palkata uutta ammattitaitoista henkilöstöä. Suuri osa Caverionin liiketoiminnasta on henkilötyövaltaista, joten orgaanisen kasvun edellytyksenä on osaavan henkilöstön saatavuus ja sitoutuneisuus. Jos yhtiön johdon jäseniä tai työntekijöitä lähtee eikä tilalle saada palkatuksi uutta pätevää henkilöstöä, tilanne voi vaikuttaa haitallisesti yhtiön liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Taloudelliset riskit

Luottotappioihin liittyvät riskit

Luottotappio tai luottotappiovaraus kirjataan saamisista, joista ei todennäköisesti saada suoritusta. Luottotappioksi kirjaamisessa sovelletaan Caverion-konsernin liiketoiminnan myyntisaamisten arvostusperiaatetta, ja kirjauksiin sisältyy arviointia ja harkintaa. Arvio perustuu aikaisemmin toteutuneisiin luottotappioihin, luotonvalvonnan kokemukseen, asiaskohtaisiin vakuuksiin ja selvityksiin sekä arviointiajankohdan taloudellisiin olosuhteisiin.

Liikearvon arvonalentuminen

Mikäli Caverionin tulos- ja kasvukehityksessä tapahtuu muutoksia alaspäin, tämä voi johtaa liikearvon arvonalentumiseen, mikä voi vaikuttaa epäedullisesti liiketoiminnan tulokseen ja omaan pääomaan.

Caverionin taseeseen kirjattua liikearvoa ei poisteta, mutta sitä testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Määrä, jolla liikearvon kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän, kirjataan arvonalentumistappiona tuloslaskelmaan.

Rahoitusriskit

Rahoitusriskejä ovat rahoituksen riittävyyteen, valuuttakursseihin ja korkoihin liittyvät riskit sekä luotto- ja vastapuoliriskit.

Rahoitusriskejä sekä taloudelliseen raportointiin liittyviä riskejä hallitaan laskenta- ja rahoituspolitiikoissa määritetyillä toimintatavoilla.

Tapahtumariskit

Tapahtumariskejä voivat olla henkilö- tai tietoturvaan liittyvät onnettomuudet tai toimitiloille, projektikohteille tai muulle omaisuudelle sattuvat äkilliset ja ennalta arvaamattomat esinevahingot, kuten tulipalot, sortumiset ja varkaudet. Caverionin turvallisuusohjeet kattavat koko konsernin toiminnot.

Hallitus 31.12.2014

Henrik Ehrnrooth

Hallituksen puheenjohtaja

s. 1954, maa- ja metsätaloustieteiden kandidaatti, diplomiekonomi. Suomen kansalainen. Henkilöstövaliokunnan puheenjohtaja. Riippumaton Caverion Oyj:stä, mutta ei riippumaton merkittävästä osakkeenomistajasta. Henrik Ehrnrooth omistaa välillisesti yhdessä veljiensä Georg Ehrnroothin ja Carl-Gustaf Ehrnroothin kanssa määräysvallan Structor S.A:ssa, joka on Caverionin suurin osakkeenomistaja.

Ari Lehtoranta

Varapuheenjohtaja

s. 1963, diplomi-insinööri. Nokian Renkaat Oyj:n toimitusjohtaja. Suomen kansalainen. Henkilöstövaliokunnan jäsen. Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomista.

Anna Hyvönen

Jäsen

s. 1968, tekniikan lisensiaatti. Ramirent Oy:n Executive Vice President, North Europe Central. Suomen kansalainen. Tarkastusvaliokunnan jäsen. Riippumaton Caverion Oyj:stä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Eva Lindqvist

Jäsen

s. 1958, diplomi-insinööri, MBA. Hallitusammattilainen. Ruotsin kansalainen. Tarkastusvaliokunnan jäsen. Riippumaton Caverion Oyj:stä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Michael Rosenlew

Jäsen

s. 1959, kauppatieteiden maisteri. Mikaros AB:n toimitusjohtaja. Suomen kansalainen. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja, henkilöstövaliokunnan jäsen. Riippumaton Caverion Oyj:stä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Johtoryhmä 31.12.2014

Fredrik Strand

Konsernijohtaja

s. 1964, Ruotsin kansalainen. Caverion Oyj:n palveluksessa 2/2014 alkaen. Konsernijohtaja 1.4.2014 alkaen.

Karl-Walter Schuster

Konsernin projektiliiketoiminnan kehittäminen

s. 1950, diplomi-insinööri. Saksan kansalainen. Caverion Oyj:n palveluksessa 1.7.2013 alkaen.

Matti Malmberg

Konsernin huoltoliiketoiminnan tehokkuuden kehittäminen

s. 1960, diplomi-insinööri. Suomen kansalainen. Caverion Oyj:n palveluksessa 1.7.2013 alkaen.

Antti Heinola

Talous

s. 1973, kauppatieteen maisteri, eMBA. Suomen kansalainen.

Caverion Oyj:n palveluksessa 1.7.2013 alkaen.

Sakari Toikkanen

Konsernin kehitys ja tuki

s. 1967, tekniikan lisensiaatti. Suomen kansalainen. Caverion Oyj:n palveluksessa 1.7.2013 alkaen.

Merja Eskola

Henkilöstö

s. 1961, MBA (Digitaalinen liiketoiminta), BBA (Ulkomaankauppa). Suomen kansalainen. Caverion Oyj:n palveluksessa 10/2013 alkaen.

Päivi Alakuijala

Markkinointi ja viestintä

s. 1967, Maatalous- ja metsätieteiden maisteri. Suomen kansalainen. Caverion Oyj:n palveluksessa 1.7.2013 alkaen.

Thomas Lundin

Ruotsi

s. 1960, International Executive Education. Ruotsin kansalainen. Konsernin palveluksessa 10.11.2014 alkaen.

Knut Gaaserud

Norja

s. 1967, diplomi-insinööri. Norjan kansalainen. Caverion Oyj:n palveluksessa 1.7.2013 alkaen.

Werner Kühn

Saksa

s. 1959, ylempi korkeakoulututkinto (Business Informatics). Saksan kansalainen. Yhtiön palveluksessa 1.10.2014 alkaen.

Jarno Hacklin

Suomi

s. 1978, insinööri. Suomen kansalainen. Caverion Oyj:n palveluksessa 1.7.2013 alkaen.

Manfred Simmet

Itävalta

s. 1966, insinööri. Itävallan kansalainen. Caverion Oyj:n palveluksessa 1.7.2013 alkaen.

Peter Rafn

Tanska

s. 1968, kauppatieteen maisteri. Tanskan kansalainen. Caverion Oyj:n palveluksessa 1.7.2013 alkaen.

Erkki Huusko

Teollisuuden palvelut

s. 1957, insinööri, eMBA. Suomen kansalainen. Caverion Oyj:n palveluksessa 1.7.2013 alkaen.

Sijoittajatiedon julkistaminen

Tulosjulkistukset vuonna 2015

- Caverion Oyj:n tilinpäätöstiedote vuodelta 2014 julkistettiin 29.1.2015
- Vuosikertomus vuodelta 2014 sisältäen tilinpäätöksen julkistettiin 19.2.2015
- Osavuosikatsaus tammi–maaliskuulta 24.4.2015
- Osavuosikatsaus tammi–kesäkuulta 23.7.2015
- Osavuosikatsaus tammi–syyskuulta 23.10.2015

Tilinpäätöstiedote ja osavuosikatsaukset julkistetaan noin klo 9.00 Suomen aikaa.

Järjestämme osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen julkistamisen yhteydessä tiedotustilaisuuden sijoittajille, analyytikoille ja median edustajille. Tilaisuuksiin voi osallistua myös puhelinkonferenssin kautta, ja niiden webcast-lähetykset ovat katsottavissa englanniksi verkkosivuillamme sekä reaaliaikaisesti että nauhoitteina.

Webcast-lähetykset tulosjulkistuksistamme ovat katsottavissa verkkosivuillamme

Hiljainen jakso

Ennen julkistuksia yhtiö noudattaa niin sanottua hiljaista jaksoa, joka alkaa 1.1., 1.4., 1.7. ja 1.10. ja kestää tilinpäätöksen tai osavuosikatsauksen julkistamiseen asti.

Varsinainen yhtiökokous 2015

Caverionin varsinainen yhtiökokous pidetään 16.3.2015 Messukeskuksessa, Helsingissä. Ilmoittautuminen kokoukseen on alkanut ja se päättyy 11.3. klo 10.

Lisätietoa ja ilmoittautuminen

Sijoittajietoa verkossa

Caverionin verkkosivujen Sijoittajat-osio sisältää muun muassa:

- taloudelliset raportit, pörssitiedotteet, sijoittajaesitykset ja webcast-lähetykset
- kuukausittain päivittyvät tiedot suurimmista omistajistamme sekä yhtiön ilmoitusvelvolliset sisäpiiriläiset ja heidän omistuksensa
- osakkeen kaupankäyntitiedot
- työkaluja osakkeen analysoimiseksi, muun muassa osakehintahaun
- analyytikoiden konsensusennusteet
- tapahtumakalenterin

Caverionin sijoittajasivut

IR App

Caverionia koskeva ajantasainen sijoittajieto on luettavissa myös iPadille optimoidussa muodossa. Sovellus tarjoaa iPad-käyttäjille viimeisintä taloudellista tietoa Caverionista sekä online että offline-tilassa. Sovelluksen voi ladata maksutta [App Storesta](#)

Julkaisujen ja tiedotteiden tilaaminen

Voit tilata Caverion pörssitiedotteet, sijoittajauutiset ja lehdistötiedotteet sähköpostiisi verkkosivuillamme olevalla tilauslomakkeella.

Vuosikertomus julkaistaan ainoastaan verkossa. Caverionin esitemateriaalia voi tilata konserniviestinnästä: [communications\(at\)caverion.com](mailto:communications(at)caverion.com)

Tiedonantopolitiikkamme on luettavissa [Caverionin verkkosivuilla](#)

Varsinainen yhtiökokous 2015

Caverion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään 6.3.2015 Messukeskuksessa, Helsingissä (Messuaukio 1, 00520 Helsinki).

Kokous alkaa klo 10. Kokoukseen ilmoittautuneiden vastaanottaminen ja äänilippujen jako sekä kahvitarjoilu alkavat klo 9.

Ilmoittautuminen

Ilmoittautuminen loppuu 11.3. klo 10. Ilmoittautua voi kahdella vaihtoehdoisella tavalla:

- verkkosivujemme kautta
- soittamalla numeroon 020 770 6882 (ma-pe klo 9-16:00).

Tärkeitä päivämääriä

Yhtiökokouksen täsmäytyspäivä:
4.3.2015

Viimeinen ilmoittautumispäivä:
11.3.2015 klo 10 mennessä

Yhtiökokous:
16.3.2015 klo 10

Osingonmaksun täsmäytyspäivä:
18.3.2015

Ehdotettu osingonmaksupäivä
2.4.2015

Lisätietoa

Caverionin internet-sivut

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Caverionilla oli vuoden 2014 lopussa 32 837 osakkeenomistajaa.

Osakkeenomistajat

Caverionin rekisteröityjen osakkeenomistajien määrä oli joulukuun 2014 lopussa 32 837 (12/2013: 33 353).

Hallintarekisteröityjen ja muiden kuin suomalaisten sijoittajien omistuksessa oli joulukuun 2014 lopussa 33,0 % osakkeista (38,2 %).

Caverion julkaisi katsausvuoden aikana neljä liputusilmoitusta omistusosuutensa muuttumisesta.

Liputusilmoitukset Caverionin verkkosivuilla

Ajantasaiset tiedot Caverionin suurimmista osakkeenomistajista, julkisten sisäpiiriläisten omistuksista ja yhtiön omistusrakenteesta sektoreittain

Hallituksen, konsernijohtajan ja konsernin johtoryhmän osake-omistus

Caverion Oyj:n hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja omistivat 31.12.2014 yhteensä 17 845 513 Caverionin osaketta, mikä vastasi 14,21 prosenttia yhtiön osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä. Osakemäärät sisältävät henkilöiden omat sekä heidän lähipiirinsä ja määräysvalta-yhteisöjensä omistukset.

Johdon osakeomistus 31.12.2014

	Osakkeet, kpl	%-osakekannasta
Hallitus	17 841 513	14,21
Konsernijohtaja	4 000	0,000032
Konsernin johtoryhmä ilman toimitusjohtajaa	102 317	0,000815
Yhteensä	17 947 830	14,29

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2014

Omistaja	Osakkeet, kpl	%
1. Structor S.A.	17 840 000	14,20
2. Antti Herlinin omistamat rahastot sekä suorat osakeomistukset	13 150 180	10,47
3. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	4 709 444	3,75
4. Fondita-rahastot	3 850 000	3,07
5. Nordea-rahastot	3 264 570	2,60
6. OP-rahastot	2 968 616	2,36
7. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	2 864 393	2,28
8. Aktia-rahastot	2 378 887	1,89
9. Valtion eläkerahasto	1 850 000	1,47
10. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	1 344 468	1,07
11. Brotherus Ilkka	1 304 740	1,04
12. Evli-rahastot	1 103 705	0,88
13. SEB-rahastot	937 600	0,75
14. Danske Invest -rahastot	874 685	0,70
15. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera	757 446	0,60
16. Säästöpankki-rahastot	586 052	0,47
17. Odin-rahastot	537 068	0,43
18. Caverion Oyj	509 257	0,41
19. FIM-rahastot	438 511	0,35
20. Föreningen Konstsamfundet rf	423 002	0,34
20 suurinta yhteensä	61 692 624	49,10
Kaikki osakkeet	125 596 092	100,00

Omistajarakenne sektoreittain 31.12.2014

Sektori	Omistajien lkm	% omistajista	Osakkeet, kpl	% osake- pääomasta
Hallintarekisteröidyt ja ei-suomalaiset	177	0,5	41 434 650	33,0
Kotitaloudet	30 473	92,8	26 002 124	20,7
Julkisyhteisöt	37	0,1	12 678 254	10,1
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	94	0,3	17 217 813	13,7
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	420	1,3	7 449 174	5,9
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 636	4,9	20 814 077	16,6
Yhteis- ja erikoistileillä	0	0	0	0,0
Yhteensä	32 837	100,0	125 596 092	100,0

Omistusrakenne perustuu Tilastokeskuksen sektoriluokitukseen.

Tiedot perustuvat Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään luetteloon yrityksen osakkeenomistajista. Kukin hallintarekisteröity osakkeenomistaja on merkitty osakerekisteriin yhtenä osakkeenomistajana. Yhden hallintarekisteröidyn osakkeenomistajan kautta voidaan hallita usean sijoittajan salkkua.

Omistusten jakautuminen omistusmäärän mukaan 31.12.2014

Osakkeita kpl	Omistajia kpl	Osuus osakkaista		Osakkeita kpl	Osuus osakekannasta %
			%		
1 - 100	8 720	26,6		552 448	0,4
101 - 500	13 267	40,4		3 743 911	3,0
501 - 1 000	5 100	15,5		4 035 925	3,2
1 001 - 5 000	4 711	14,3		10 257 948	8,2
5 001 - 10 000	527	1,6		3 798 059	3,0
10 001 - 50 000	375	1,1		7 767 377	6,2
50 001 - 100 000	54	0,2		3 845 004	3,1
100 001 - 500 000	61	0,2		14 381 712	11,5
500 001 -	22	0,1		77 213 708	61,5
Yhteensä	32 837	100,0		125 596 092	100,0

Tiedot perustuvat Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon.

Osake

Caverion Oyj:n osake noteerataan NASDAQ Helsingissä. Osakkeet ovat arvo-osuusjärjestelmässä, jota ylläpitää Euroclear Oy. Yhtiöllä on yksi osakesarja, ja kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa sekä samansuuruiseen osinkoon. Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Caverion Oyj:n osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä eivät muuttuneet katsauskauden aikana. Caverion Oyj:n osakkeiden lukumäärä oli 125 596 092 ja osakepääoma oli 1 000 000 euroa 31.12.2014.

Osakkeen perustiedot (CAV1V)

- Listaus: NASDAQ Helsinki
- Lista: Nordic Mid Cap
- Listautumispäivämäärä: 01.07.2013
- Kaupankäyntivaluutta: EUR
- Toimialaluokka: Teollisuushyödykkeet ja -palvelut
- Kaupankäyntitunnus: CAV1V
- ISIN-koodi: FI4000062781
- Reuters-tunnus: CAV1V.HE
- Bloomberg-tunnus: CAV1V:FH

Indeksit

Caverionin osake kuului vuoden 2014 lopussa muun muassa seuraaviin indekseihin:

- OMX GES Ethical Finland Index
- OMX Helsinki Cap
- OMX Helsinki
- OMX Helsinki Mid Cap
- OMX GES Sustainability Finland
- OMX Nordic EUR

Omat osakkeet

Caverionin hallussa oli 4 080 yhtiön omaa osaketta 1.1.2014. Tammi–joulukuussa yhtiölle palautui YIT Oyj:n osakepohjaisen kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti 5 177 Caverionin osaketta.

Caverion hankki 500 000 omaa osaketta, NASDAQ Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä 23.7.–12.8. välisenä aikana. Caverionin hallitus hyväksyi 26.5.2014 pitkäaikaisen osakepohjaisen kannustinjärjestelmän yhtiön avainjohtajille vuosille 2014–2016. Jos kaikki tavoitteet saavutetaan, osakepalkkio vastaa kokonaisuudessaan enintään 500 000 Caverionin osaketta.

Caverionin hallussa oli 509 257 yhtiön omaa osaketta joulukuun 2014 lopussa. Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä oli 125 086 835 joulukuun 2014 lopussa.

Caverion Oyj:n omistamien omien osakkeiden osuus koko osakemäärästä ja äänistä on 0,41 prosenttia.

Caverion ei ole tehnyt päätöksiä optioiden tai muiden osakkeisiin liittyvien erityisoikeuksien suhteen.

Kaupankäynti osakkeella

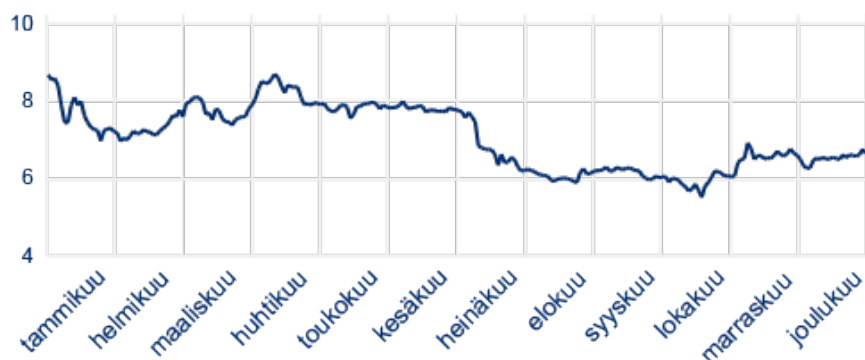
Caverionin osakkeen avauskurssi oli 8,90 euroa vuoden 2014 alussa. Osakkeen päätöskurssi katsauskauden viimeisenä kaupankäyntipäivänä (30.12.2014) oli 6,65 euroa. Osakkeen hinta laski 25,3 % tammi-joulukuussa. Osakkeen ylin kurssi katsauskaudella tammi-joulukuussa oli 8,92 euroa, alin 5,37 euroa ja keskipurssi 7,03 euroa. Osakkeita vaihdettiin NASDAQ Helsingissä tammi-joulukuussa 51,0 miljoonaa kappaletta. Vaihdon arvo oli 358,3 milj. euroa (lähde: NASDAQ OMX).

Caverionin osakkeilla käydään kauppaa myös muilla markkinapaikoilla, kuten BATS Chi-X:ssä, Frankfurtin pörssin Open Market -listalla, Turquoisessa ja Burgundyssa. Caverion Oyj:n osakkeita vaihdettiin tammi-joulukuussa vaihtoehtoisilla kaupankäyntipaikoilla 3,6 miljoonaa kappaletta eli noin 4,6 % osakkeen koko kaupankäyntimäärästä. Vaihtoehtoisista kauppapaikoista Caverionin osakkeiden vaihto oli erityisen vilkasta BATS Chi-X:ssä. Lisäksi tammi-joulukuun aikana 24,6 miljoonalla Caverion Oyj:n osakkeella käytiin OTC-kauppaa NASDAQ OMX:n ulkopuolella, mikä vastasi noin 31 % koko kaupankäyntimäärästä (lähde: Fidessa Fragmentation Index).

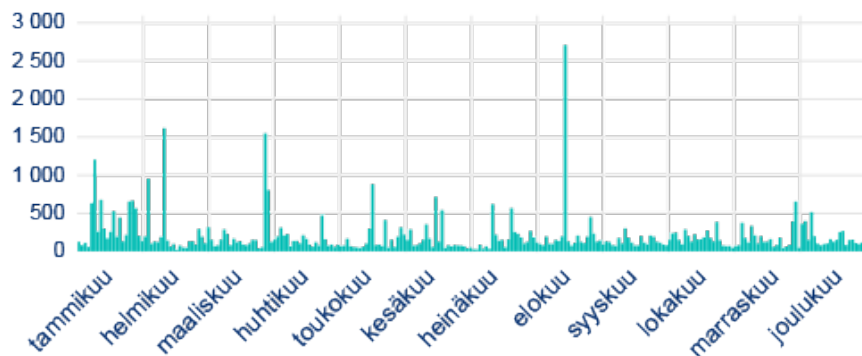
Caverion Oyj:n markkina-arvo katsauskauden lopussa oli 831,8 milj. euroa. Markkina-arvo ei sisällä yhtiön hallussa 31.12.2014 olleita omia osakkeita (509 257 kpl).

Osakkeen kurssikehitys ja vaihto NASDAQ Helsingissä 2.1.2014–30.12.2014

Hinta, euroa

Vaihto, 1 000 kpl

Velkarahoitus

Rahoituspolitiikka

Caverionin hallitus on hyväksynyt konsernissa noudatettavan rahoituspolitiikan, jonka käytännön toteutuksesta vastaa konsernin rahoitusosasto yhdessä tytäryhtiöiden kanssa. Tytäryhtiöiden vastuulla on toimittaa rahoitusosastolle ajantasaista ja täsmällistä informaatiota rahoitusasemasta, kassavirrasta ja valuuttapositionista, jotta voidaan varmistaa tehokas kassan-, rahoituksen-, likviditeetin ja riskienhallinta.

Rahoitusosasto vastaa rahoituksen riittävydestä, erilaisten rahoituslähteiden käytettävyydestä ja ulkoisten lainojen hallitusta eräänymisprofiilista. Liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää arvioidaan ja seurataan jatkuvasti, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja eräänntyvien lainojen takaisinmaksuun.

Rahoitusasema vuoden 2014 lopussa

Caverionin rahavarat olivat joulukuun 2014 lopussa 98,8 milj. euroa (12/2013: 133,3 milj. euroa). Lisäksi Caverionilla oli sitovia nostamattomia rahoituslimiittisopimuksia 60 milj. euroa ja nostamattomia tililiimittisopimuksia 19 milj. euroa.

Konsernin korollisen velan määrä oli 149,0 milj. euroa (12/2013: 219,8 milj. euroa) ja keskiporkko suojausten jälkeen oli 2,1 prosenttia. Kiinteäkorkoisten lainojen osuus suojausten jälkeen on noin 21 prosenttia konsernin korollisesta velasta. Noin 93 prosenttia lainoista on pankeilta ja muilta rahoituslaitoksilta ja noin 5 prosenttia vakuutusyhtiöiltä. Yhteensä 53,5 milj. euroa korollista velkaa eräänntyy maksettavaksi vuonna 2015.

Caverionin ulkoisissa lainoissa sovelletaan taloudellista kovenanttia, joka perustuu konsernin nettovelan ja käyttökatteen suhdeluukuun. Konsernin nettovelka oli joulukuun lopussa 50,2 milj. euroa (12/2013: 86,5 milj. euroa).

Velkasalkku

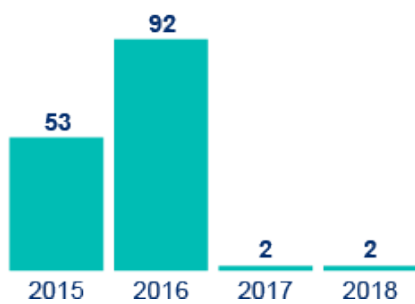
● Pankit	93 %
● Vakuutusyhtiöt	5 %
● Muut	2 %

Korkotyyppi (suojausten jälkeen)

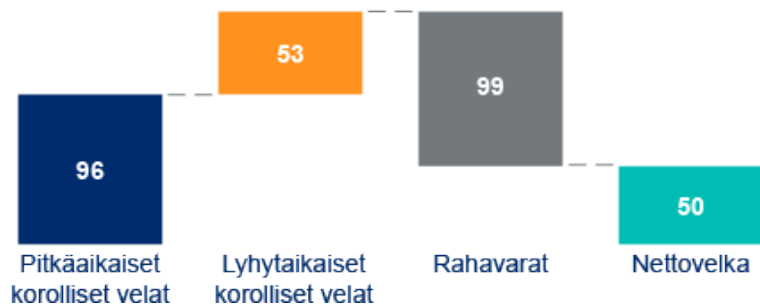

● Kiinteä korko	21 %
● Vaihtuva korko	79 %

Velkojen erääntyminen (milj. e)

Nettovelan rakenne (milj. e)

Sijoittajasuhteet

Sijoittajasuhdetoimintamme tavoitteena on tukea Caverionin osakkeen oikeaa arvomuodostusta antamalla jatkuvasti ja johdonmukaisesti kaikki olennainen Caverionia koskeva tieto tasapuolisesti kaikille markkinaosapuolille.

Lisäksi tavoitteenamme on kasvattaa sekä osake- että velkasijoittajien ja analyytikoiden kiinnostusta yhtiötä kohtaan, parantaa nykyisten omistajien uskollisuutta ja saavuttaa uusia sijoittajia ja yhtiöstä kiinnostuneita analyytikkoja.

Sijoittajasuhdetoiminnan periaatteet

Tiedonantopolitiikka

Toiminta vuonna 2014

Vuonna 2014 tapasimme noin 1 900 sijoittajaa ja analyytikkoa. Caverionilla oli 40 road show -päivää ja ryhmätapaamista sekä muita yksittäisiä sijoittajatapaamisia, joissa yhtiön johto tapasi yhteensä noin 200 institutionaalista sijoittajaa Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Lisäksi tapasimme noin 1 700 vähittäissijoittajaa Pörssisäätiön, Arvopaperi-lehden, Nordnetin ja Pörssin järjestämässä tilaisuuksissa sekä yhtiökokouksessamme.

Järjestimme kesäkuussa analyytikkopäivän Helsingissä Caverionia seuraaville analyytikoille. Lisäksi tapasimme analyytikoita ja pankkiiriliikkeiden osakemeklareita erilaisissa koulutustilaisuuksissa.

Sijoittajille, analyytikoille ja medialle suunnattu pääomamarkkinapäivämme järjestettiin 10.9.2014 Tukholmassa, Ruotsissa. Pääomamarkkinapäivässä keskityttiin erityisesti Caverion strategian ja palvelutarjonnan esittelyyn. Toimitusjohtaja Fredrik Strand korosti elinkaariratkaisujen merkitystä Caverionille sekä esitti, kuinka Caverion pyrkii saavuttamaan kasvuun ja kannattavuuden parantamiseen liittyvät strategiset tavoitteensa. Projektiliiketoiminnan kehittämisestä vastaava johtaja Karl-Walter Schuster sekä huoltoliiketoiminnan tehokkuuden kehittämisestä vastaava johtaja Matti Malmberg kuvasivat tarkemmin Caverionin seitsemää palvelualueutta sekä toimenpiteitä, joilla kannattavuutta parannetaan sekä projekti- että huolto- ja kunnossapitoliiketoiminnassa. Talusjohtaja Antti Heinola esitteli Caverionin taloudellista kehitystä. Päivä päättyi vierailuun lääketeknologiayhtiö Bactiguardin uusiin tuontantotiloihin, jonne Caverion on toimittanut puhdistilateknologiaa. Tapahtumassa oli 26 osanottajaa Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Saksasta, Itävallasta ja Englannista.

Sijoittajasuhteiden yhteystiedot

Konserniviestinnän yhteystiedot

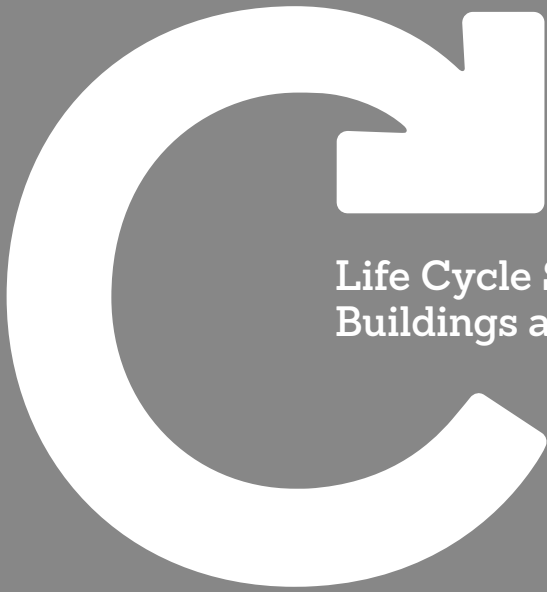
Analyytikoiden yhteystiedot

Caverionia seuraavat analyttikot

Caverionin tietojen mukaan ainakin seuraavat pankkiiriliikkeet seuraavat Caverionia aktiivisesti. Nämä tahot seuraavat Caverionia omasta aloitteestaan, emmekä ole vastuussa heidän antamistaan lausunnoista.

- Berenberg
- Carnegie Investment Bank
- Danske Markets Equities
- Evli Bank
- Goldman Sachs International
- Handelsbanken Capital Markets
- Inderes
- Nordea Markets
- Pareto Öhman
- Pohjola Bank
- SEB Enskilda

Life Cycle Solutions for
Buildings and Industries

Caverion Oyj
PL 59 (Panuntie 11)
00621 Helsinki
Puh. 010 4071
www.caverion.fi
vuosikertomus2014.caverion.com

 [@CaverionSuomi](https://twitter.com/CaverionSuomi)

 facebook.com/caverionsuomi

 LinkedIn.com/company/Caverion